

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond

**EELTEISMELISTE VISUAALSE IDENTITEEDI
KONSTRUEERIMINE SUHTLUSPORTAALIS RATE.EE**

Bakalaureusetöö

Autor: Elis Naumanis
Juhendaja: Andra Siibak PhD

Tartu
2010

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	lk. 3
1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD.....	lk. 7
1.1 Internetikasutajad Eestis ja mujal.....	lk. 7
1.1.1. Internet kui alternatiivne suhtluskeskkond.....	lk. 8
1.2. Eelteismelised interneti suhtlusvõimaluste kasutajatena	lk. 9
1.3. Enesepresentatsioon interneti keskkondades läbi konstrueeritud identiteedi.....	lk. 10
1.3.1. Visuaalse identiteedi konstrueerimine sotsiaalsetes võrgustikes..	lk. 13
1.3.2. Stereotüübid suhtlusportaalil Rate.ee.....	lk. 14
1.4. Sotsiaalne võrgustik rate.ee	lk. 14
1.5 Kokkuvõtte seminaritööst.....	lk. 16
1.6 Uurimisküsimused.....	lk. 17
2. MEETOD JA VALIM.....	lk. 18
2.1. Meetod.....	lk. 19
2.2. Valim	lk. 22
3. TULEMUSED.....	lk. 25
3.1. Eelteismelised suhtlusportaalil Rate.ee kasutajatena.....	lk. 25
3.1.1 Suhtlusportaalil Rate.ee kasutamisaeg.....	lk. 25
3.1.2. Suhtlusportaaliga Rate.ee liitumise põhjused.....	lk. 26
3.1.3. Teiste suhtlusportaalide kasutamine.....	lk. 27
3.2. Visuaalse identiteedi konstrueerimine Rate.ee keskkonnas.....	lk. 28
3.2.1. Eelteismeliste tegevused Rate.ee võrgustikus.....	lk. 28
3.2.2. Profiilipiltide valik.....	lk. 28
3.2.3. Profiilifotodel näidatavad aspektid.....	lk. 30
3.2.4. Rate.ee´ s populaarsuse saavutamise tähtsus.....	lk. 31
3.2.5. Fotode lisamise ja vahetamise tihedus.....	lk. 32
3.3. Noorte tähelepanekud teiste kasutajate visuaalse eneseesitluse kohta...lk.	34
3.3.1. Teadlikkus suhtlusportaalil Rate.ee reeglitest.....	lk. 34
3.3.2. Teiste kasutajate pildimaterjalide hindamine–kommenteerimine..	lk. 34

3.3.3. Tütarlaste populaarsuse võitmine Rate.ee portaalis.....	lk. 36
3.3.4. Poiste populaarsuse võitmine Rate.ee portaalis.....	lk. 38
4. JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON.....	lk. 40
4.1. Järeldused.....	lk. 40
4.2 Diskussioon	lk. 48
4.3 Meetodi kriitika	lk. 50
KOKKUVÕTE.....	lk. 52
SUMMARY.....	lk. 54
KASUTATUD KIRJANDUS.....	lk. 56
LISAD.....	lk. 65
Lisa 1	lk. 65
Lisa 2	lk. 69

SISSEJUHATUS

Eestis kasutab internetti 93% kõigist 6–17-aastastest lastest. Eesti lapsed ja noored otsivad internetist enamasti meelelahutust, mängu ja lõbutsemist. (EUKids Online 2008: Unicef kaudu)

Internetti kasutatakse peamiselt meelelahutuslikul otstarbel ja omavahel suhtlemiseks. Sellise kontakti loomise käigus moodustatakse osapoolte vahel ettekujutus üksteisest, mida edaspidi vaadeldakse identiteedi konstrueerimisena. Interneti suhtluskeskkonnad on eelteismeliste suurepäraseks vabaaja veetmise võimalusteks, kus segamatult luua „oma maailma”(Kalmus 2007).

Eelteismelised on Valkenbergi (2005) järgi noored vanuses 9-12. Varase noorukiiga mõiste (*Early adolescent*) on tulnud uuirmusest laste ja noorte interneti identiteediekperimentidest, mida Valkenberg alajaotusena oma töös on kasutanud. Hall (2003) omakorda iseloomustab vaadeldavat iga läbi tormide arenguperioodiks, mille käigus omandatakse uued iseloomujooned ja kogetakse esmast stressi.

Kui seminaritöö peamiseks fookuseks oli leida eelteismeliste tütarlaste visuaalse enesepresentatsiooni vajadused sotsiaalses võrgustikus Rate.ee, siis bakalaureusetöös süübitakse rohkem samaealiste visuaalse identiteedi konstrueerimisse ja seda mõlema sugupoolt arvesse võttes. Autor selgitab suhtlusportaali Rate.ee näitel, kuidas eelteismelised konstrueerivad profiilifotodel enda soolist identiteeti virtuaalses keskkonnas. Eriti aga pakkus huvi küsimus, kas samal ajal võimendatakse stereotüüpe oma identiteeti visuaalsel presentatsioonil või hoopis murtakse neid.

Uuring keskendub suhtlusportaali Rate.ee, kuna selle keskkonna kasutajate hulka kuulub väga palju eri vanuses inimesi. Tutvumisportaal Rate.ee on Eestis enim kasutatav just eelteismeliste seas, vanuses 10- 15 eluaastat noored. (Rate 2009)

Suhtlusportaalides on virtuaalne isik nähtav kõikidele sama keskkonda kasutavatele isikutele, seega ollakse virtuaalselt suhtlusportaalides rohkemate isikute keskel kui reaalselt. Zhao (2005) järgi rõhutab reaalsel elu internetis tähtsat rolli mängivad nii lähedased kui ka tundmatud isikud.

Visuaalse identiteedi konstrueerimine Rate.ee suhtlusportaalil valiti uuringu läbi viimiseks põhjusel, et see on Eesti eelteismeliste hulgas populaarne veebileht. Keskkonna keskmeks on noorte poolt üles laetavad fotod, mida teised portaalil registreerunud kasutajad hindavad.

Varasemad Eestis tehtud Rate.ee uuringud on suures osas keskendunud kasutajate fotode analüüsile. Andra Siibak on rate.ee keskkonnas läbi viinud mitmeid uuringuid – vaadeldud tähelepanuväärsemate meeste ja naiste TOPP 100 hulka kuulunud kasutajate visuaalseid enesepresenteerimise strateegiaid (Siibak 2006, 2007a, 2007b), analüüsinud noormeeste visuaalse identiteedi konstrueerimise mehhanisme (Siibak 2009, 2010 ilmumas) ja käsitlenud ka 11-12 aastaste laste visuaalset enesepresentatsiooni seonduvat (Siibak & Ugur 2010 ilmumas). Lisaks on bakalaureusetöös uurinud Märt Miljan (2007) noormeeste visuaalset enesepresenteerimist suhtlusportaalil Rate.ee. Maria Murumaa (2006) bakalaureusetöö seevastu on uurinud Rate.ee keskkonda eesmärgiga, kuidas konstrueeritakse seksikust kasutajate profiilifotode läbi. Ja Jürgen Laos (2007) pööras tähelepanu identiteetide suhestatuse mängulisusele Rate.ee keskkonnas.

Siiski ei ole eelteismeliste visuaalse identiteedi konstrueerimisele sellel veebilehel veel piisavalt palju tähelepanu pööratud. Pealegi on tehtud uurimused kvantitatiivset laadi ning puuduvad noorte enda arvamused Rate.ee's tehtava enese-esitluse kohta. Seetõttu otsustati antud teemat käesolevas töös uurida just kvalitatiivse meetodi abil.

Bakalaureusetöö raames küsitleti ühteteist 10-12 aastast Rate.ee kasutajat, toetamaks vanu või lisamaks uusi arusaamasid, mida eelnevalt uuritud ja tõestatud on. Eesmärgiks oli välja selgitada noorte suhtlusportaalide kasutajate identiteedi konstrueerimine visuaalse enesepresentatsiooni läbi võrgustikus Rate.ee.

Enesepresentatsioon on mulje kujundamine, mida suhtlusportaalide kasutajad enda kohta püüavad informatsioonina jagada. Furth (1996) järgi on identiteedi loomise aluseks mänguline sotsialiseerumisprotsess. Sellest tulenevalt püüti leida vastused küsimustele milleks on vajalik eeltesimelistele visuaalne enese presenteerimine virtuaalses keskkonnas ja kuidas konstrueeritakse selle läbi identiteete.

Kuna küberruumi avarusi täitev Rate.ee on virtuaalne keskkond, peab rääkima ka visuaalsest presentatsioonist virtuaalsete näidete põhjal. Näiteks lähtutakse Goffmani (1959) seisukohast, et välimus on “roll”, mida on võimalik muuta kogutud informatsiooni põhjal. Sellist esitlust kasutatakse sotsiaalsetele normidele vastamisel, kui ka olukordade sobivaks muutmisel.

Esimeses peatükis on toetutud mitmetele teoretikutele, kelle abiga luuakse pilt uurimisteema sisust ja tähtsusest. Ka seletatakse lahti peamised mõisted, mis teemat läbivad. Nendeks on suhtlusportaaali Rate.ee kaustamisvõimalused, virtuaalse identiteedi konstrueerimine ja eelteismelite stereotüüpide tuvastamine Rate.ee keskkonnas. Teises peatükis tutvustatakse metoodikat ja uurimistöösse kaasatud valimit. Kolmandas peatükis analüüsitakse empiirilise uuringu tulemusi. Viiendas peatükis esitletakse järeldused ja diskussioon, millele järgneb kokkuvõte.

Enne töö sisulise osa juurde naasmist soovib autor tänada oma juhendajat Andra Siibakut, kelle abiga käesolev uuring valmis. Suured tänusõnad Tartu Ülikooli majandusteaduskonna doktorandile Mark Kanchukov'le, kes aitas kaasa mõelda ja märkimisväärseid parandusi uurimusse lisada. Ilma Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna abita poleks vajalik teoreetiline informatsioon uuringu edukaks läbimiseks võimalikuks saanud. Ja loomulikud suured tänud kõigile intervjuudes osalenutele!

1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD

Teoreetiliste lähtekohtade peatüki eesmärk on välja selgitada antud töö olulisemad mõisted ning tutvustada peamisi teoreetilisi seisukohti. Peatüki lõpus välja toodav ülevaade Rate.ee võrgustikust moodustab bakalaureuseritöö empiirilise tausta.

1.1 Interneti kasutajad Eestis ja mujal

Internett on ülemaailmsetest väiksematest arvutivõrkudest ühendatud võrgustik, mis ei kuulu otseselt kellegile. Algusaastatel moodustasid sellise võrgustiku vaid arvutid, mis kuulusid USA sõjaväekeskusele. Interneti arvatakse olevat 70 aastat tagasi kasutusele võetud süsteem. (Jaak Pihlau 1997) Tänapäevaks on selle võrgustikuga ühinenud terve maailm, kelle kasutusse kuulub kogu internetist leitav informatsioon. Kõik kes viibivad interneti piiramatult keskkonnas, saavad ükskõik kellega kontaktis püsida. Ülevaate saamiseks maailmas toimuvast on vaja vaid kaablit, mis edastab interneti signaali arvutitesse. See on tohutult suur meedium, mida tänapäeval kasutavad enamus inimesi.

Eesti mõistes hakati internetist ja selle kasutamisest rääkima ligi 20 aastat tagasi. TNS Emori uuringu järgi kasutas 2008 aasta lõpus 69% ehk 806 000 Eesti 6-74-aastastest elanikest interneti (www.emor.ee). Viimase paari aasta jooksul on interneti kasutajaskonna kasv Eestis aeglustunud. Kõige uuema uuringu põhjal, mida teostas 2009 aastal Interneti on-line-uuringu agentuur Gemius selgus, et internetikasutajate arv oli vähenenud 5,5 protsenti. (Gemius 2009, Turundusguru 2009 kaudu) Sama aasta novembris ulatus see number veel 738 000-ni. Gemiusi andmetele võib sellise muutuse põhjuseks pidada seda, et kitsamad sihtrühmad ei paista oma tegevusega nii palju silma.

Livingstone & Haddon (2009), tõdeavad et Euroopa mastaabis kasutavad lapsed ja noored just interneti võimalusi üsna aktiivselt. Ka Eesti lapsed kuuluvad internetikasutajate osakaalu poolest jätkuvalt Euroopa esirinda, näitavad Euroopa Komisjoni tellimisel teostatud uuring *EU Kids Online 2009*. (EU Kids Online, 2009) Läbi viidud uuringu

tulemused andsid ülevaate Eestis interneti kasutuse kohta laste seas, mille järgi 93 protsenti 6–17-aastasest noortest kasutab internetti. (Kalmus et al 2009a: 118)

1.1.1. Internet kui alternatiivne suhtluskeskkond

Internet koosneb suurel hulgal erinevatest informatsiooniallikatest, mida võib nimetada *Veebiks*. Viimane on paksult täis informatsiooni kõiksugu valdkondade kohta, mida iganes vaja teada on. Kõik internetist leitavad veebilehed on omavahel ühendatud. Vajadusel on võimalik otsitavale informatsioonile ligi pääseda küllaltki kergesti. Interneti kasutatakse paljudeks erinevateks asjadeks, näiteks koolitööde tegemiseks, informatsiooni otsimiseks, televisiooni ja raadio tarbimiseks, ja kindlasti ka suhtlemise eesmärgil. Matei (2005) on näiteks öelnud, et põhiliselt muudab internet mõned asjad, mida me niigi teeme lihtsamaks ning annab võimaluse teha teisi asju, mida me samuti teha tahaksime. On ka leitud, et Internet on demokraatseim meedium, kuna see muudab läbi oma tehnilise ülesehituse inimesed võrdseks ning toob nad ühte virtuaalruumi. (Hauben 1995, viidatud Matei 2005 kaudu).

Livingstone & Haddon (2009) on mitmete teiste interneti võimaluste juures välja toonud ka enesepresentatsiooni ning identiteedi ja sotsiaalsete sidemete avastamise võimaluse. Turkle (1995) peab internetti lausa „sotsiaalseks laboriks“, kus katsetatakse pidevalt enese konstrueerimise ja rekonstrueerimisega. Kahtlemata on tänapäeva kiirest elutempost tingitult, et suur osa isiklikust suhtlusest on kolinud internetti (Matei 2005). Nii tuleb nõustuda Van Dijki (1999; McQuail 2003 kaudu) arvamusega, kes on leidnud, et võrguühiskond on vorm, kus üha enam suhteid korraldatakse meediavõrgustike kaudu. McQuail'i (2003) on ka märkinud, et virtuaalsetel kogukondadel on ühine eesmärk, tagada identiteet ja kuuluvustunne. Virtuaalkogukonnad pakuvad võimalusi sotsiaalsete ja kultuuriliste tõkete ületamiseks, samas aga võivad neid tõkkeid ka tugevdada. „Need kes soovivad kuuluda küberkogukonda, peavad kohanema selle normide ja reeglitega, et olla tunnustatud ja aktsepteeritud“ (McQuail 2003: 120)

Üheks atraktiivseks suhtluskanaliks on veebikeskkonnas saanud suhtlusportaalid. Sotsiaalsed võrgustikud on avanud internetikasutajatele uue võimaluse suhelda teiste inimestega üle maailma, leida uusi sõpru ning saada oma tuttavatega veelgi lähemateks sõpradeks. Näiteks võib sarnaseid huvisid avastades tuvastada sõpradega veel täiendavaidki ühiseid jooni. Lisaks tuleb nentida, et interneti kaudu saab tegeleda nii uute sõprade otsimisega kui vanade sõpradega infot vahetada (Gefen 2004). Selle asemel, et sõpradega kokku saada ja näost näkku suhelda, kasutatakse suurema heameelega hoopis alternatiivseid vahendeid, milleks on interneti avarustest leitavad mitmed võimalused. Uute tutvuste leidmine on kolinud virtuaalmaailma ning suhtlemisel teiste inimestega kasutatakse populaarseid võrgustikke nagu näiteks vaatluse all olev Rate.ee. Paljude kasutajate rõõmuks on suhtlusportaaletekkinud üha rohkem. Näiteks, Eestis kasutab suhtlusportaalet rohkem kui kaks kolmandikku 12-17-aastastest kooliõpilastest. (*EU Kids Online* uurimistulemused, 2008).

1.2. Eelteismelised interneti suhtlusvõimaluste kasutajatena

Nagu tavaelus puutuvad inimesed kokku ja käivad läbi paljude teiste inimestega, toimub sarnane suhtlemine ka internetis. „Päriselus“ koondub meie ümber teatud sotsiaalne võrgustik ja täpselt samamoodi tekivad sotsiaalsed grupid ning kogukonnad ka virtuaalmaailmas. Noorte sotsiaalse võrgustiku moodustavad sõbrad, tuttavad. Lapsed ja noored on tihtipeale need, kes uusi meediatehnoloogiaid esimestena kasutama hakkavad, saades seeläbi kasu uutest suhtlusvõimalustest, mida erinevad interneti keskkonnad pakuvad. Ka Märt Miljan (2007) on oma bakalaureusetöös välja toonud, et noored kasutavad internetti väga mitmekesiseks tegevuseks. Lisaks e-kirjade saatmisele ja MSNis suhtlemisele, kasutatakse virtuaalmaailmas ülipopulaarseks saanud jututubasid ja foorumeid. Veelgi menukamaks on eelteismeliste seas saanud tutvumis- ja suhtlemisportaalid, näiteks Rate.ee. „Kõige arvukamalt leidub rate'i kasutajaid siiski just teismeliste hulgas, kes näivad juhinduvat mõtteviisist “kui sind ei ole rate'is, siis sind ei ole olemas” (Siibak 2006)

Ellison (2006) on väitnud, et viimastel aastatel on veebipõhise tutvumine (*online dating*) muutunud sotsiaalseks praktikaks. Eelteismeliste sotsiaalse võrgustiku moodustamise põhiülesandeks on kaasata oma „sõbralistidesse“ üha rohkem kasutajaid. Registreerutakse vastava sotsiaalse võrgustikuga ning alustatakse selle kasutajate seas oma tuttavate otsimist, et neid siis oma sõbraks või tuttavaks märkida. Sedasi luuakse sotsiaalvõrgu andmestikuga uusi seoseid, mis aitavad omakorda olemasolevate andmete põhjal kaardistada kogu sõpruskonna kujunemist.

Suhtlusportaalid pakuvad lisaks suhtlusvõimalusele ka visuaalse enesepresentatsiooni võimalust. Näiteks rate.ee keskkonnas avaldavad noored endast fotosid, lootes et teised samaealised neid märkaksid, midagi ütleksid, välja teeksid. Varasemates uuringutes (Siibak 2009) on leitud, et Rate'is edu saavutamiseks peavad noored tunnetama teiste kasutajate eelistusi ja hoiakuid. Tihtipeale teades ajahetke *in* ja *out* väärtusi osatakse end vastavalt presenteerida. Selliselt on võimalik muutuda imetlus- ja ihaldusväärsuse objektiks. Andra Siibak (2006) on enda Õpetajatelehe artiklis Rate.ee keskkonnast rääkides isegi tõdenud: „Pead oskama müüa nii enda välimust, iseloomu kui ka sõpru. Kõlab küll karmilt, kuid virtuaalsel turul on nn hullud päevad suisa igapäevased. Ja mis veelgi olulisem – tundub, et pakkumine ei ületa nõudlust.“

1.3 Enesepresentatsioon interneti keskkondades läbi konstrueeritud identiteedi

Identiteet on inimeste tähenduse (teo eesmärgi teadvustamine, millegi väärtustamine) ja kogemuse tõlgendamise allikaks. Castells mõistab sotsiaalses tegevuses osalejate identiteeti kui tähenduse konstrueerimise protsessi mingi kindla kultuurilise tunnuse või tunnustekogumi põhjal, mida loetakse teistest tähenduse allikatest olulisemaks. (Castells 2000). Inimsuhtlus on alati toiminud sotsiaalsete võrgustikena, inimesed on läbi aegade proovinud oma tegevust mõtestada, sellele sügavamalt eesmärgi anda. McQuail (2000: 442) on defineerinud identiteeti kui enda ja teiste poolt määratud spetsiifilist inimkooslust. Igal inimesel, rääkides ka noortest ühiskonna tegelastest nagu eelteismelised, on kõigil võimalik määrata füüsilises maailmas totaalselt erinevaid rolle. Kui koolis ollakse õpilane ja kellegi sõber, siis kodus võidakse olla näiteks vanemate

hoolealune ja huviringides pühendunud aktivist. Ka Donathi (1999) on nentunud, et identiteediga saab mängida ja seda muuta vastavalt vajadusele. Virtuaalne maailm pakub seevastu aga hulgaliselt enam erinevaid identiteedi konstrueerimise võimalusi, kuna erinevaid keskkondi kasutades tuleb alati konstrueerida oma visuaalne mina just selle keskkonna ootustest, reeglitest ja spetsiifikast lähtuvalt. Põhjuseks võiks pidada, et sedasi otsitakse sarnasusi ja erinevusi teistega samas keskkonnas olevate virtuaalsete kehadega. Kuigi Van Dijk (2005) leidis sarnaste gruppide põhjal, et gruppi kuulumine ei mõjuta identiteeti vaid seda teevad hoopis uskumused ja väärtuste mõistmine, on Baumeister (1999) tõdenud, inimesed püüavad teistele inimestele siiski endast edasi anda teatud kuvandit või informatsiooni, püüdes edasi anda enda kui indiviidi unikaalsust. Sama seisukohta jagab ka Goffman (1959), kelle järgi pidavat indiviidid end esitlema teistele vastuvõetavana. Need arvamused ühtivad Halli (2000) arvamusega, et identifikatsioon on strateegiline. Välistamine eristab kõiki identiteete, millest tulenevalt ühesuguseid identiteete pole võimalik leida.

Virtuaalmaailma identiteet koosneb Donathi (1999) arvates eelkõige informatsioonist, mitte füüsilisest sisust. Mitmed autorid (Cantoni & Tardini 2006, Donath 1999, Rheingold 1994, jne) on tõdenud, et inimesel saab olla nii palju virtuaalseid minasid kui tal on aega ja tahtmist neid luua. Ehk teisisõnu on virtuaalses keskkonnas igäihel võimalus end näidata sellisena nagu ta seda tahab (Rheingoldi 1994). Sedasi tuleks identiteeti edaspidi paraleelselt vaadelda enesepresentatsiooniga kuna identiteedi omamine ja selle strateegiline konstrueerimine pakuvad just nimelt enesepresentatsiooni võimalusi. Kui inimese eesmärk on mõjutada oma imago tajumisi, kutsutakse seda enesepresentatsiooniks. (Dwyer 2007).

Suhtlusportaalide kasutajad kujundavad tõesti kõik ise oma identiteeti, vastavalt tujudele ja soovidele. Osad autorid on seetõttu isegi arvanud, et virtuaalses maailmas pole võimalik eksisteerida ühtsel minal (Turkle 1995 viidatud Asgari & Kaufmani järgi). See tähendab, et interneti keskkondades on võimalik tuvastada kirjelduste järgi kujutus inimesest, mis võib olla kohati petlik. Interneti lai levik ja anonüümsus võimaldab võtta kasutajatel ka erinevaid rolle ja luua endale erinevaid identiteete ehk

eneseesitamisviise, mis virtuaalsetes kogukondades mängivad suuremal määral võtmerolle. Suhtlemises, mis on seal peamine tegevus, on interaktsiooni mõistmiseks ning hindamiseks äärmiselt oluline teada nende identiteete, kellega suheldakse. Kuigi tegelikult on kehal kui ka identiteedil virtuaalmaailmas võimalik omada rohkem kui üht tõlgendust, siis tavamaailmas karakteristikud isiksuse ja sotsiaalse rolli mitmeti tõlgendamised puuduvad sootuks (Donath 2001).

Võimalused informatsiooni valimiseks, mida soovitakse endast avaldada, on virtuaalmaailmas tõesti palju. Boydi (2008) järgi tuleb aga hoolikalt valida „digitaalseid kehasid“, sest neid võidakse valesti tõlgendada. Järgida tuleks ühiskonnas aksepteeritud karakteristikuid. Miller (1995), on näiteks leidnud, et „mina“ loomine, mis teistele vastuvõetav oleks, osutub ka internetis väga oluliseks teguriks. Veebikeskkonnas ringi liikuja omab internetikontosid, mis aitavad moodustada tema identiteeti. See on kui ainulaadse ainult endale omase logo loomine, mida kasutavad üksteisega sarnaneda soovivad grupid (Buckingham 2007) Samuti on leitud, et sotsiaalsetes võrgustikes võiks usaldusväärse tekitamiseks enam rõhutada enda „päris elu“ karakteristikuid, mitte panustada niivõrd kujuteldavate ja välja mõeldud omaduste esitamisele.

Kommunikatsiooni ja mõistmise vastastik mõju avaldub interneti keskkondades just tänu eneseesitatsioonile, kuna sotsiaalse interaktsiooni käigus tahetakse teistele kasutajatele muljet avaldada (Goffman 1959). Tajfeli (1982) järgi luuakse personaalne identiteet väiksemates sotsiaalsetes gruppides. Kuna enamasti külastavad kasutaja profiili tema tuttavad või tuttavate tuttavad, siis luuakse enda isiksuse esitamine küllaltki väikestes gruppides võrreldes sotsiaalse identiteedi rahvuse või riigi gruppidega. Identiteet on midagi, mille läbi saab inimese/grupi „mina“ teistest eristuvaks, see on inimese/grupi enesetunnetus. Ehk nagu tõdeb Buckingham (2008), identiteet on midagi konkreetsele indiviidile omast ning ainulaadset, kuid samas iseloomustab seda soov mingite teatud gruppidega sarnaneda. Näiteks on leitud, et nii mehed kui naised tegutsevad veebikeskkondades suuresti lähtuvalt sellest, kuidas nad tõlgendavad oma soorollid ning mida kultuur on neile õpetanud õigeks (heteroseksuaalseks) soorolliks interpreteerima (Thiel 2006; Siibak 2007c kaudu)

Profiilifotode kavandamine kindlate vormide järgi on Boydi (2008) arvates lihtsamaks eneseväljendamise vormiks, kuna jäädakse sotsiaalse sobivuse piiridesse. Siiski jääb veel küllaga ruumi, et eripäraga manipuleerida ja enda isiksusega mängida.

1.3.1 Visuaalse identiteedi konstrueerimine sotsiaalsetes võrgustikes

Suhtlusportaalides enda visuaalset identiteedi luues on paljude eelteismeliste eesmärgiks soov tagada enesepresenteerimise läbi populaarsus võimalikult suure sõpruskonna seas. Barthesi (1977) mõistes kannab iga foto endas mingit sõnumit, seega püüavad ka noored suhtlusportaalidesse fotosid valida väga püüdliselt, püüdes ühtlasi aimata virtuaalsete kaaslaste soove ja ootusi. Näiteks on mitmed uuringud näidanud, et visuaalse identiteedi loomisel lähtutakse omadustest, mida aksepteeritakse vastassoo esindajate poolt. (Albright 2001).

Schouten (2007) on avaldanud, et tüdrukud eksperimenteerivad internetis identiteediga siiski rohkem kui poisid ning teevad seda eelkõige selleks, et ennast avastada ning saada teada, kuidas nad vaatajaskonna ja arvamusiidrite silmis positsioneeruvad. Varjatud arvamus avaldab tinglikult rõhku, et eelteismelised tüdrukud omavad madalat enesehinganut. Kuna aga võrgustikes on kerge visuaalselt tõde moonutada, siis on nendes keskkondades lihtsam positiivset tagasisidet saada kui reaalsuses. Kes me oleme, määratletakse paljuski selle järgi, kes me tahame olla ja kellena end näitame. „Võiks isegi öelda, et interneti suhtlusvõrgustikud toetavad suurepäraselt nii kesta kui ka sisu muutvate kameeleonide teket. /../ Vaatamata võrratule võimalusele oma identiteediga mängida ja kasutada ükskõik millist identiteeti, näitavad uuringud, et virtuaalselt identiteeti luues, omistavad inimesed endale omadusi, mida eeldavad vastassugupoolt väärtustavat. Ehk teisisõnu on laialt levinud tendents, et nii mehed kui ka naised lähtuvad internetis suheldes siiski enamasti sellest, kuidas nad tõlgendavad oma soorollit ja sellele omaseks peetavaid väärtusi.“ (Siibak 2008)

Laste hulgas valitseb enamjaolt siiski ootus, et online-suhtluspartnerid on tõepoolest need, kes nad väidavad end olevat. (Siibak 2008) Ka Wallace (2002) kinnitab, et üldjuhul eelistatakse luua võimalikult reaalse mina sarnane kujutluspilt. Identiteedi-pekturlust esineb mõnevõrra vähem näiteks rate.ee tüüpi keskkondades, kus ehtsate piltide lisamine on nõutav portaali pakutavate mõningate teenuste kasutamiseks (nt teiste kasutajate piltide hindamine).

1.3.2. Stereotüübid suhtlusportaalil Rate.ee

Buckingham (2008) on avaldanud arvamust, et identiteedi loomisel on suur roll stereotüüpidest lähtumisel. Uurimustöö tulemuste lahti seletamisel tuleks seetõttu põgusalt peatuda ka teemal, mida me stereotüüpidena mõistame ja kuidas eelteismelised neid mõistavad.

Pilvre (2004) kohaselt on stereotüübid ühiste sotsiaalsete praktikate radikaalsed väljendused. Pilvre (2004: 20) on väitnud, et “soostereotüübid esinevad erineval kujul ja erinevatel tasanditel, kuid paljud neist sisaldavad varjatud väärtushinnanguid naiste ja meeste kohta.“ Danet'i (1998) järgi õpivad lapsed oma soolist identiteeti avastama aga just stereotüüptidele tuginedes. Seetõttu oli ka antud töö kontekstis oluline vaadelda, mil määral taastoodetakse soolisi stereotüüpe veebikeskkonnas enda visuaalset identiteeti luues.

1.4 Sotsiaalne võrgustik Rate.ee

Rate.ee on internetilehekülg, mis täidab sotsiaalse võrgustiku rolli Eestis. Seda kasutatakse vabaaja veetmise eesmärgil, kuhu saab lisada kommentaare, üles laadida endast pilte ja videosid, ning kõige lõpuks lasta neid hinnata oma sõpradel. Sihtgrupi jaoks on lisatud ka teised eneseväljendamisvõimalused. On võimalik osaleda jututubades, foorumites, klubide moodustamises ja isegi ERR uudiste lugemises. Veel on võimalik kogutud punktisumma eest pääseda *Top* -idesse, mis on populaarsuse mõõdupuuks. Tasuta hindamiskriteeriumidesse kuuluvad punktid kuni 7, täiendava tasu eest saavad

kasutajad üksteisele jagada ka 10 punktiseid summasid. Lisaks mängude mägimisele on ka võimalik tarbida tasuta teenuseid. Nendeks võib lugeda *Skin*-i tellimine, „10 punkti“ jagamine, boonuspunktide ostmine jne.

Et reidikaks saada, tuleb end registreerida vastavalt konto tegemisega. Selleks on vaja kasutajanime, mis ei ole juba kasutusel ja avaldada moderaatorile registreerimise näol soov portaaliga liitumiseks. Läbi kaheksa aasta turul olnud suhtlusportaal on peamise eesmärgiga oma fotod laadida teistele oma identiteedi näitamiseks. Kõigil kasutajatel on võimalik neid hinnata ja kommenteerida. Ette on nähtud reeglid igasuguste toimingute jaoks, et kõik oleksid küberruumis võrdsed.

Edasises töös kõneainet pakkuv feimi omamine või feimi sõpradega figureerimine piltidel tuleks vaadelda kui võimalust populaarsuse näitamiseks. Rate.ee reeglitestst on võimalik mõista, et feimi omavad tegelikult kõik portaali kasutajad. See näitab positsioneerimist teiste kasutajate seas kuulsuse järgi. Seda on võimalik näha ankeedi kasutajanime all. Kontoga liitunud sõpruskond moodustab suurujärgu, millest olenevalt skoor suureneb või väheneb. „Kui sind on sõbralisti lisanud palju tuntud kasutajaid, on sinu feim kõrgem. Kui sind on sõbraks valinud kasutajad, kellel pole sõpru, jääb sinu feim madalaks.“ (Rate.ee 2009)

Eesti noorte hulgas kasutab Rate.ee'd 76% õpilastest. (Siibak et al 2007b,) TNS Metrix andmed kinnitavad 2010 aasta 17 nädala vaba aja ja suhtlusportaalide kasutamise näitel, et Rate on Eestis populaarsuselt neljandal kohal. Väidetavalt on nädala külastatavus küll langenud, kuid nähtav kasutajate arv 285206 on piisavalt hea number.

Kõige esimesteks portaali omanikeks tuleb lugeda Andrei Korobeiniku ning Pavel Gladkovi, kes 2002 aastal suhtlusportaalile aluse panid. 2006. aasta aprillis sai osanikuks Eesti suureim ja mainekaim ettevõtte EMT 51%-lise osalusega. Kohustuste hulka kuulus kontroll Rate.ee keskkonna üle. (Eesti Päevaleht Online 2006)

1.5 Kokkuvõte seminaritööst

Seminaritöö raames analüüsis autor 10-12 aasta vanuses tüdrukute visuaalset eneseesitlust internetist, eelkõige soolisest aspektist.

Uurimuse raames analüüsiti kvalitatiivselt ja the cross-case analüüsi meetodil kolme elteismelise tüdrukuga läbi viidud semistruktureeritud intervjuusid, mis koosnesid kolmest blokist.

Töö alguses püstitatud uurimisküsimustele leiti kogutud materjali põhjal vastused ja vastuväited.

Põhiliselt selgus tööst, et rate.ee vaadeldavad kasutajad ei kasuta rate.ee keskkonda eesmärgiga iseennast presenteerida profiilifotode näol. Küll aga selleks, et teiste kasutajate pilte hinnata. Samas vaatavad intervjuueeritud tüdrukud hoolega, milliseid pilte teistele vaatamiseks keskkonda üles pannakse ja kuidas teised neisse suhtuvad. Ilusad ja atraktiivsed pildid oli vastuste saamise puhul võtmesõna nii tüdrukute kui poiste profiilidel.

Endast tehtud fotodega sooviti näidata kellega tegemist. Oluliseks peeti presenteerida iseenda normaalset olemust ja välimust. Teiste kontodele väga suure heameelega hindteid ei anta ja neid ei kommenteerita.

Fotode analüüsi osas selgus, et paremini suhtutakse fotodesse, millel on maitsekalt või neutraalselt isikut kujutatud. Mitte väga väljakutsuvalt, pigem sündsalt.

1.6 Uurimisküsimused

Empiirilise analüüsi eesmärgiks on uurida suhtlusportaali Rate.ee kasutavate eelteismeliste, 10-12 aastaste noorte visuaalset enesepresentatsiooni keskkonna profiilifotodel. Uurimuse läbi viimiseks on püstitatud kolm peamist uurimusküsimust ja lisaks neid täiendavad alaküsimused.

1. Milleks kasutavad eelteismelised suhtlusportaali Rate.ee?

Antud uurimusküsimuse alaküsimustena uuritakse:

- a. Kui kaua on valimisse sattunud eelteismelised suhtlusportaali kasutatud?
- b. Mis ajendas valimisse sattunud noori Rate.ee'sse enda profiili looma?
- c. Kas eelteisemselised kasutavad ka teisi suhtluskeskkondi?

Uurimisküsimuste eesmärgiks on välja selgitada kui kaua on 10-12 aastased noored sotsiaalset võrgustikku Rate.ee kasutatud ning tuvastada peamine põhjus, miks on noored endale vaadeldavasse keskkonnada konto loonud.

2. Kuidas konstrueerivad eelteisemelised rate.ee keskkonnas oma visuaalset identiteeti?

Antud uurimusküsimuste alaküsimustena uuritakse:

- a. Millised on peamised tegevused, mida valimisse sattunud noored portaalis teevad?
- b. Kuidas eelteismelised põhjendavad oma profiilifotode valikut?
- c. Milliseid aspekte peavad valimisse sattunud eelteismelised oluliseks endast profiilifotodel näidata?
- d. Kui oluliseks peavad valimisse sattunud keskkonnas populaarsuse saavutamist?
- e. Kui sageli profiilil olevaid fotosid vahetatakse ja lisatakse?

Uurimisküsimuste eesmärgiks on vaadelda, millised on 10-12 aastaste eelteismeliste peamised rate.ee keskkonnas tehtavad tegevused. Samuti on eesmärgiks teada saada,

mida peavad noored oluliseks fotode valikul ning kui sageli enda visuaalset enesekuvandit muudetakse.

3. Millised ootused on eelteismelistel teiste kasutajate fotode suhtes?

Antud uurimusküsimuse alaküsimustena uuritakse:

- a. Kui hästi on eelteismelised teadlikud keskkonnas valitsevatest fotodele esitatavatest ootustest ja reeglitest?
- b. Millest lähtuvalt valivad eelteismelised, kellele keskkonnas kommentaare ja punkte jagada?
- c. Milliseid fotosid peaksid endast üle riputama neiu, et rate.ee keskkonnas populaarsust võita?
- d. Milliseid fotosid peaksid endast üles riputama noormened, et rate.ee keskkonnas populaarsust võita?

Uurimusküsimuste eesmärgiks on teada saada, millised on keskkonnas valitsevad normid ja ootused visuaalsele enesepresentatsioonile.

II MEETOD JA VALIM

Käesolevas peatükis kirjeldatakse empiirilise materjali analüüsimisel kasutatud meetodit ning antakse ülevaade uuringu käigust. Seejärel tutvustatakse valimi moodustamise printsiipe.

2.1. Meetod

Uurimuse autor otsustas uurimisküsimustele vastuse saamiseks läbi viia kvalitatiivse uuringu, kuna selline uurimisviis aitab inimestel mõista paremini sotsiaalset maailma ja leida vastuseid küsimustele, miks on asjad just nii nagu nad on. Kvalitatiivse aineistiku analüüsimisel lähtutakse järgmistest komponentidest: litereerimine aineistiku sügavamaks mõistmiseks, kategoriseerimine ning leitud kategooriate vaheliste seoste välja toomine. (Kumar 2005: 220-224), mida uurija andmete analüüsis teostades järgib.

Autor kasutas uurimismeetodina semistruktureeritud informandi intervjuud. Semistruktureeritud intervjuu meetodi kasuks otsustati seetõttu, kuna seda kasutades on võimalik saada vähestest andmeallikatest võimalikult palju ja mitmekülgset informatsiooni. Intervjuu käigus esitatavad küsimused on paindlikud ja võimaldavad seetõttu uuritava fenomeni kohta rohkem ja mitmekülgsemat infot koguda. Samuti pidas autor semistruktureeritud intervjuu plussiks seda, et intervjuu käigus võivad tekkida sellised probleemid ja teemad, millele uurija ise polekski eelnevalt osanud tähelepanu pöörata. Samuti on leitud, et semistruktureeritud intervjuu meetod sobib hästi põhjuslike seoste leidmiseks ja seletavaks uuringuks (Vihalemm, T. 2010). Arvestades eelpool mainitud leidis töö autor, et eelteismeliste küsitlemine on kõige efektiivsem kasutades just eelnevalt mainitud intervjuu tüüpi, andes intervjuueeritavale vabaduse kasutada erinevaid valdkondi just siis kui need vestluses ise üles kerkivad (Leherand 2008). Tulemuste interpreteerimiseks kasutati respondentide tsitaate.

Struktuurilt on intervjuu koostatud valdkonniti ja formuleeritult. (Vt. Lisa 1).

Küsitluskavad olid planeeritud teemade ja võtmeküsimuste kaupa. Sellist tüüpi intervjuukava võimaldas paindlikku ja süstemaatilist analüüsi, sest teemad ja võtmeküsimused oolid kõigile intervjuueeritavatel samad. Uurija võttis küsitluskava

koostamisel arvesse mitmeid aspekte: (1) positiivne eneseväljendus esimese kontakti loomisel, (2) hea kontakti saavutamine, (3) selgesõnaline ja lihtne väljendamine, et näiteks intervjuu eesmärgid oleksid arusaadavad, (4) kuulata empaatiliselt ja julgustada intervjuueeritavat jagama arvamusi, seisukohti (Leskinen 1994, 100). Eelpool öeldut arvesse võttes jagati intervjuuteemad kolme blokki: küsimused suhtlusportaali Rate.ee kasutamise põhjuste kohta; küsimused intervjuueeritava visuaalse identiteedi konstrueerimise kohta Rate.ee võrgustikus; küsimused visuaalse materjali ootustest teiste kasutajate poolt Rate.ee võrgustikus.

Saadud andmeid analüüsiti vertikaalanalüüsi meetodil (*cross-case* meetod), mis võimaldab erinevaid juhtumeid kõrvutada ning võrrelda. Andmeanalüüsiks valitud meetodid on antud juhul sobilik just seetõttu, et semi-structureeritud küsitluse puhul võib tekkida olukord, kus ei pruugi olla võimalik erinevaid intervjuusid üks-üheselt võrrelda. Vastajad vastavad küsimustele, mille vastusevariante pole ette antud ja mis on “lahtised” ka lingvistilises mõttes, kuna vastaja on aktiivses positsioonis ja tal on võimalus oma kogemusi “oma sõnadega” kirjeldada. (Vihalemm 2009). Valitud meetodi kasutamine aitas ühtlasi selgemat seost luua analüüsitavate intervjuude vahel, püüdes välja selgitada teemat läbivaid mustreid ja eksponeerida olulisemaid andmeid. Töö autor leidis, et *cross-case* analüüsi kasutamine andis vaadeldavast teemast parima ülevaate kontekstisestest arvamustest, kuna alakategooriate moodustumisel tekkisid loogilised seosed ja arusaamad. Ühtlasi võimaldas selline lähenemine uuritavast teemast täieliku ülevaadet saada.

Veelgi terviklikuma pildi saamiseks vaadeldavast teemast, kasutas uurimuse autor mitmemetodilist lähenemist, kombineerides intervjuud meetodi intervjuu vältel toimuva vaatlusega. Intervjuude kestel vaadeldi intervjuueeritavate suhtlusvõrgutiku kontosid, eelkõige seal olevat pildimaterjali. Vaatlust kombineeriti intervjuudega, kuna eeldati, et selline lähenemine aitab indiviididel paremini vastata intervjuus üles kerivatele küsimustele. Küsimustele vastajatega oli eelnevalt sõlmitud kokkulepe, et tehakse kontod avalikuks. Pilte ja tekste ja kõike muud nägid intervjuu käigus kõik kasutajad, mitte vaid sõbraks valitud isikud. Autor tegi endale töö valmimise ajaks ka Rate.ee konto. Vastavalt antud kasutajanimedele oli võimalik töö autoril ligi pääseda analüüsitavale materjalidele.

Samal ajal piltide vaatamise ja analüüsimisega vastasid valimisse kuulunud noorukid küsimustele, mis autor neile esitas.

Kokku viidi läbi 11 intervjuud. (Intervjuude transkriptsioonid vt. Lisa.2). Kõik intervjuud viidi läbi SKYPE videokõne vahendusel, mis pakub tasuta võimalust suhtlemiseks interneti vahendusel. Töö autor otsustas Skype vahendusel läbi viidud intervjuude kasuks, seetõttu, et paljudele noortele oli suhtlemine arvutiga lihtsaim ja mugavaim võimalus. Sõpradega suheldi igapäevaselt Skype´s ja MSN´s, otsustati ühiselt ka intervjuud läbi viia videokõnede abiga. Samas eeldas autor, et noored võivad silmast-silma intervjuude puhul olla intervjuueerija vanusevahest tingitult häbelikumad ning seetõttu ka kinnisemad rääkimaks isiklikel teemadel. Skype kasutamisel sai määravaks ka asjaolu, et kõik kaasatud eelteismelised tundsid end vabalt ja ei näidanud üles ebamugavustunnet

Intervjuueeritavad olid taotuslikult valitud Eesti väikelinnast Põlva. Kõik noorukid kuulusid autori tutvusringkonda, või osutusid tuttavate lasteks. Intervjuueerija ise aga elas ja töötas uurimisprotsessi ajal Iirimaal, Dublinis.

Skype programmi plussiks, teiste internetis läbi viidavate intervjuumeetodite, näiteks MSNi intervjuud, e-kirjadele vastamine, jne., pidas autor oluliseks Skype abi. Võimalused arendada vaba ja mitmekülgselt suhtlust, kus vastused liiguvad sama kiiresti kui kui näost näkku suhtlemisel. Samal ajal oli võimalik ka veebikaamera vahendusel intervjuueeritavat näha.

Peamiseks raskuseks oli noorte SKYPE´i aadresside lisamine. Kuigi ükski neist noortest polnud eelnevalt töö autori SKYPE listis, siis parim võimalus noorukite lisamiseks oli saada nende nõusolek ja kasuatajanimi.

Kõik eelteismelised kasutasid Skype´i kodusest arvutist, sest intervjuu pikkuseks kujunes sujuvalt kohati pool tundi kuni terve tund. Vastavalt vastajate jutukusest. Selle aja sisse

oli mahutatud intervjuu küsimustele vastamine ja ka kasutaja profiilil olevate fotode vaatamine ning nendele intervjuueeritava omapoolse arvamuse lisamine.

Pildimaterjali analüüsimisel vaatasid nii intervjuuerija kui intervjuueeritav konkreetseid profiilidele laetud fotosid ja püüdsid lahti mõtestada pildil nähtud. Eesmärgiks oli leida taustade ja poosidele suunatud küsimuste vastused. Ka pöörati suurt tähelepanu stereotüüpide võimendamisele ja murmisele. Autor püüdis järeldusele jõuda kas valimisse kuulunud eelteismeliesed kuulusid pigem ühte või teise gruppi. Stereotüüpide võimendamise grupi liikmed pidid olema suhtlusportaali Rate.ee populaarsuse dikteerijate austajad. Stereotüüpide murmise grupi liikmed pidid olema indiviidid kes ei jälginud suhtlusportaali hetkemoodi ja näitasid ülesse pigem originaalsust oma profiili kaudu.

Andmete analüüsimisel lähtuti erinevate inimeste kogemuste ja muljete ning tekkinud arvamuste võrdlemisest. Kasutati tematiseerimist, kus eristati olulisemad arvamused ja seisukohad.

Järgmises alapeatükis kirjeldatakse täpsemalt valimi moodustamise printsiipe ning valimit ennast.

2.2. Valim

Intervjuud viidi läbi 2010.a. veebruari-märtsi kuu jooksul. Valimi moodustumisel lähtuti kolmest kriteeriumist. Valimisse sattumise eelduseks oli, et intervjuueeritavad oleksid vanuses 10-12, et nad omaksid rate.ee kontot ja elaksid Põlva linnas. Intervjuueeriti nii poisse kui tüdrukuid.

Valimi kriteeriumidele vastavad noored leiti mugavusvalimi abil. Autor teadis isiklikult kõiki lapsi, kuid pidev kontakt nendega puudus. Selleks võeti ühendust nende vanematega, kelle abil küsija ja vastaja kokku viidi. Eelnevalt tutvustati lapsevanematele kõiki intervjuus esinevaid küsimusi, mis saadeti vastavatele isikutele e-maili kaudu.

Nemad omakorda edastasid küsimustiku lastele, kellel oli võimalik jälgida sama aegselt intervjuu käigus esitatavaid küsimusi. Lapsevanemate nõusolekule järgnesid intervjuude läbi viimised. Kõik lapsevanemad olid intervjuuga nõus. Valimisse sattus üks noormees, kelle vanemad andsid küll nõusoleku, aga noormees ise tunnistab, et tal pole juba ammu reitis kontot. Seega langes kaheteistkümnes nooruk valimist välja.

Kõik kelle poole pöörduti, olid täis julgust ja pealehakkamist. Autor edastas vanemate abiga eelteismelistele Skype aadressi, millele järgnes noorte eestvedamisel üksteise kontaktide täiendamine.

Uuriija (Eccle 1999) on leidnud, et eelteismeliste peamiseks probleemiks on autonoomia ja iseteadlikkuse saavutamine. Käesoleva töö autor jagab teiste autorite (Siibak & Ugur 2010) arvamust, et noortele annab iseseisvuse saavutamiseks võimaluse just internet ja suhtlusportaalid, kus nad saavad katsetada erinevate identiteetidega mille läbi end püütakse teistele presenteerida.

Vanusegrupp 10-12 eluaastat tundus töö valmimiseks just sellepärast huvitav, et samaaegselt valmib ka rahvusvaheline uuring teemal kus uuritakse laste ja nende vanemate kogemusi *online*-tehnoloogiatega. 9-16-aastaseid lapsed ja nende vanemad 25st erinevast Euroopa riigist moodustavad eesmärgi päraselt ligikaudu 50 000 liikmelise valimi (Igast riigist 1000 last ja lapsevanemat). Uurimistulemuste põhjal on eesmärgiks anda lastele internetiturvalisuse ja meediakirjaoskusest lähtuvalt. Projekti kestus on 2009-2011 .a. (EU Kids Online, 2010)

Seminaritöö (Naumanis 2010) valimi moodustamisel oli autori huvi, et uurimusse kaasatud noored oleksid just pisikesest Lõuna-Eestis linnast Põlva. Huvi oli just sellepärast suur nende noorukite vastu, kuna autor teadis neid eelnevalt ja nemad autorit. Samuti pidas autor mugavaks ja heaks lahenduseks bakalaureustööks vajaliku valimi täiendamist jätkata. Peamiseks põhjuseks osutuski noorte uurimustöösse kaasamise tõsiasi, et suhtlemine omavahel poleks kujunenud pingeliseks.

Analüüsi lihtsustamiseks kodeeritakse tsitaatides intervjueeritavaid (Vt. Tabel 1).

Tabel 1. Intervjueeritavate lühikirjeldus

KOOD	KASUTAJA OLNUD:	INTERVJUU TOIMUMINE	SUGU	VANUS
T1, 11	6.a.	1. märts 2010	Tüdruk	11.a.
T2, 12	4.a.	1. märts 2010	tüdruk	12.a.
T3, 10	4.a.	1. märts 2010	Tüdruk	10.a.
T4, 12	3.a.	2.märts 2010	Tüdruk	12.a
T5, 10	2.a.	2.märts 2010	Tüdruk	10.a.
P6, 11	4.a.	5. märts 2010	Poiss	11.a.
T7, 11	3.a.	11. märts 2010	Tüdruk	11.a.
T8, 12	4.a.	11. märts2010	Tüdruk	12.a.
T9, 12	4.a.	19.märts 2010	Tüdruk	12.a.
P10, 12	2.a.	22. märts 2010	Poiss	12.a.
P11, 11	1.a.	22. märts 2010	Poiss	11.a.

III TULEMUSED

Käesolevas peatükis antakse ülevaade empiirilise uuringu peamistest tulemustest, mis lähtuvad püstitatud uurimusküsimustest. Tulemused on jaotatud kolme iseseisvasse alateemasse. Kõigepealt tutvustatakse intervjueeritavate tausta Rate.ee kasutajatena. See info põhineb suhtlusportaali kasutamissagedusel, kui kaua keegi on selles keskkonnas kontot omatud. Samuti vaadeldakse seda, mis on ajendanud noori rate.ee keskkonda kontot looma. Seejärel keskendutakse noorte profiilifotode valiku kriteeriumite vaatlemisele ning analüüsitakse, kuidas konstrueerivad noored enda visuaalset identiteeti ja mille alusel hinnatakse teiste portaali kasutavate isikute fotosid. Erinevaid aspekte arvesse võttes, võib näha küllaltki erinevaid arvamusi ja arusaamasid suhtlusportaali Rate.ee kasutamisel.

3.1. Eelteismelised suhtlusportaali Rate.ee kasutajatena

3.1.1 Suhtlusportaali Rate.ee kasutamisaeg

Valimisse sattunud intervjueeritavad olid Rate.ee kasutajad olnud umbes 1-6 aastat. Seetõttu võib järeldada, et juba üsna varakult on eelteismelistel tekkinud huvi suhtlusportaalide kasutamise vastu. Peamiseks põhjuseks, miks endale Rate.ee konto loodi, olid sõbrad, kes suhtlusportaalid juba olemas olid. Nende eeskujul ja ka tutvusringkonna laiendamise põhjustel, tehti endile kontod.

(T3, 10): „ Mul on rates kasuatajakonto olnud 4 aastat. Sõbranna rääkis mulle sellest leheküljest ja siis tegingi endale ka konto rate.ee-sse. Seal on nii hea vaadata pilte, kes kuskil on käinud ja mida teinud. Mulle ikka väga meeldib see koht. Ja siis saad veel piltidele hindideid ka anda. Kui mõni foto ikka väga meeldib, siis loomulikult annan väga hea hinde, sest see aitab ka populaarsusele kaasa..“

(T1, 11): „Mina tegin endale rates kasutajakonto alates 2004’ndast aastast. Peamiseks põhjuseks, seal on palju tuttavaid ja saab uusi tutvusi juurde. Veel on mul konto Facebookis ja orkutis kuna rate pole nii rahvusvaheline.“

(P11, 11): „1 aasta vist on olnud see konto. Kõik sõbrad kasutavad seda ja seal on huvitav teiste pilte vaadata.“

Suhtlusportaali Rate.ee konto loomise mõte on noortel peamiselt olnud eakaaslaste eeskujul. Kõigil intervjuueeritavatel oli esitatud küsimusele üks vastus, et profiil loodi võrgustikku sõprade eeskuju järgi. Et neid oleks lihtsam üles leida ja mõne puhul ka uusi tutvusi soetada.

3.1.2. Suhtlusportaaliga Rate.ee liitumise põhjused

Vaadeldava valimi puhul tuleks rate.ee’se profiili loomist lugeda osaks eelteismeliste personaalsest identiteedist. Intervjuudest nähtus, et noorte peamiseks eesmärgiks suhtluskeskkonda konto loomisel oli sõprade leidmine ja nendega oma pildimaterjali jagamine. Mitmed kasutajad tunnistasid ka huvi uute tutvuste leidmise vastu.

(T1,11) :Peamiseks põhjusel, et seal on palju tuttavaid ja saab uusi tutvusi juurde

(T2, 12) : Peamiseks põhjuseks olid uued tutvused. Nii huvitav oli saada uusi sõpru ja siis neid ratest üles leida. Veel põnevam nende pilte hinnata ja siis veel omakorda tuttavate tuttavaid tundma õppida.

(T7, 11) : Sest mõnedel sõpradel oli ka see juba olemas ja see tundus lahe. Nii tegingi endale.

Vastustest nähtub, et sotsiaalse võrgustikuna on Rate. ee eelteismeliste jaoks oma funktsionaalsust tunnistanud.

3.1.3. Teiste suhtlusportaalide kasutamine

Lisainformatsioon noorte tegevuste kohta internetis näitab, et ühest suhtlusportaalist elteismelistele siiski enam päris ei piisa. Enamus küsitlenutest oskas veel lugeda ülesse kolm erinevat keskkonda, kuhu on enda profiil loodud ning fotod üles laetud ja mida seega kasutatakse paralleelselt rate.ee keskkonnaga.

(T7, 11) : „Orkut .com kasutan, kus on mul ka pildid ja sõbrad. Rate on lihtne ja kui on igav , siis saab mängida seal . Hästi plaju erinevaid võimalusi vaba aja veetmiseks. Ja peamine, et eesti keeles kõik.“

(T8, 12) : „Orkut, Facebook, Myspace. Ei oska öelda mis on rate eelised. Praeguseks on see aegunud ja jääb igavaks. Kõik sõbrad on juba FaceBooki kolinud ja mul ka plaanis.“

(T9, 12) : „Kasutan orkut.com-i, kuid ma ei pea päris samalaadseks. Rates meeldib olla see, et on päris kaua juba olnud. Seal on toredad naerunäod. Ja muidugi eesti keeles.“

Vaid üksikud vaadeldud valimis tunnistasid, et on keskendunud vaid portaalile Rate.ee ja teistest samalaadsetest kas pole kuulnud veel või isegi pole kokku puudunud.

(P11, 11) : “Ei tea teistest samasugustest kohtadest midagi. Rates on kõik mugav ja arusaadav. Kõige rohkem meeldib kommenteerida.“

Siiski näitavad enamike intervjueeritute arvamused, et Rate.ee keskkond hakkab elteismeliste jaoks kitsaks jääma ja paljud sõbrad on kolimas juba teistesse samalaadsetesse keskkondadesse. Peamise keskkonna-vahetuse põhjusena, toodi välja rate.ee keskkonna aegunud võimalused ja liiga lihtne käsitus.

3.2. Visuaalse identiteedi konstrueerimine Rate.ee keskkonnas

3.2.1. Eelteismeliste tegevused Rate.ee võrgustikus

Põhiliseks rate.ee keskkonnas huvitavaks tegevuseks mainiti oma piltide üles riputamist ja teiste kasutajate profiilifotode vaatamist. Noorte arvates on lõbus eakaaslastele endast tehtud pilte näidata ja samas ka teiste pilte vaadata, näiteks näha kus keegi käinud on, jne.

Intervjuudest selgus, et noorte vajadus sõpradega, omasugustega selliselt informatsiooni vahetada, moodustab suure ja olulise osa noorte elust. Näiteks blokeeris üks intervjuueeritud tütarlaps lihtsalt korraks oma rate.ee konto, et sõprade seas tähelepanu leida. Viimast ta ka saavutas.

„Kui päris aus olla, siis ma just hiljuti blokeerinin konto. Ja kui uuesti avasin, jätsin vaid ühe pildi. Ma ei teagi miks. Vist tahtsin end huvitavaks teha. Aga kui päris aus olla, siis ma ikka saavutasin ka selle huvi. Kõik küsisid et miks ma enam rates pole. Nii naljakas. No jamis ma siis ikka vastan /.../ ah ei vinninud sellega enam jännata“ (T3,10)

Eelneva näite põhjal suutis vastaja äratada huvi oma konto blokeerimisega. Üldiselt püütakse oma sõprade ja teiste kasutajate tähelepanu ja huvi pälvida siiski pildimaterjali muutmisega.

3.2.2. Profiilipiltide valik

Intervjuueeritavad kinnitasid, et enda rate.ee kontole lisatakse enamasti pilte ikka endast ja vaid vahel harva oma sõpradest. Viimast eelkõige siis, kui on võimalik üles riputada fotosid mõnest sündmusest või sõpradega koos veedetud ajast. Need vastajad toonitasid, et tõenäolisemalt pannakse üles pilt, millel on enda jaoks olulised inimesed või mingi huvitav situatsioon. Enda fotode juures peeti oluliseks, et nähakse pildil hea välja. Aegajalt valitakse fotosid ka konkreetsete emotsioonide edasi andmiseks erinevatest kohtadest.

(P10, 12): *“Nii palju pilte tahaks panna ülesse, aga niiväike limit ei võimalda. Vaatan alati kas pilt on korralik, tuunitud, huvitav. Ja siis panen ülesse. Tavaliselt valin pildid kus olen mina üks.”*

(T2, 12) *„Mulle meeldib lisada rate.ee`sse erinvatest kohtades tehtud huvitavaid pilte. Vahel läheme oma seltskonnaga kuskile tänavatele hängima ja teeme mingisuguseid lähedaid pilte.*

Intervjuudest nähtus, et fotode valikul peavad noored esmatähtsaks ikka enda välimust. Vaatamata sellele, et üks intervjuueeritustest ei soovinud endast varaküpse modelli või „seksikiisu“ muljet jätta, leidsid intervjuueeritud tüdrukud, et vajadusel saaks meigi ja riitusega edukalt endast ka vanema ja naiselikuma mulje jätta.

(T2, 12): *Kui väga tahta, siis usun, et meik on kindlaks abivahendiks ja kingad. Mõned natuke erilisemad ja säravamad riided ja ka soeng, igasugused liibuvad riided ja seelikud ajaksid asja ära.*

(T3, 10): *Vanemaks valetamine pildidel ka just pole minu rida. Tahaks ikka noorem välja näha mitte vanem. Vanemaks saame ju kõik, aga nooremaks mitte keegi. Kui tahangi naiselikum välja näha, siis ma panen meigi näkku ja asi korras.*

(T1, 11): *Riided peaksid olema ikkagi ilusad ja kokku sobima. Kuna meik on mul koguaeg peal, siis otseselt ma end vanemaks ei valeta. Mulle öeldakse lihtsalt, et ma näen välja vanem kui ma tegelikult olen. Samas ega väga noor ka ei taha pildil välja näha, aga ma ei ole pidanud selleks midagi olulist tegema*

Noored toonitavad, et fotodevalik tegemine ei ole eriti rasked, vaatamata sellele, et paljud intervjuueeritud jälgisid väga hoolikalt, milliseid pilte endast üles riputada. Fotode valikul lähtutakse eelkõige enda maitsest ja arvamusest, kui foto endale meeldib, siis riputatakse see suure tõenäosusega üles. Siiski mõeldakse fotode valikul kas teiste kasutajate võimalikele kommentaaridele ja hinnangutele.

(T2, 12) „ Valin võimalikult erinevad ja loomulikult ilusad pildid. Päris viie minutiga otsustada ei saa. Võtab ikka aega. Üldiselt ei ole raske endast pilti leida, mida võiks ratesse ülesse panna. Tavaliselt käin ikka üritustel/pidudel sõprade ja koolikaaslastega ja klõpsid sõprade/sõbrannadega pilte. Valin lihtsalt ilusamad ja huvitavamad välja nendest.

(T7, 11): Välimuse ja tausta põhjal teen valiku piltidest, mida ratesse ülesse tahaks panna. Ei huvita mida keegi arvab, panen need pildid mis mulle endale meeldivad.

(T1, 11) „ Ikka valin oma pilte selle järgi, milline mulle endale meeldib. Arvestan ka teiste arvamusega, ja vahel küsin ka nõu. Muidu nõu küsimine lõppeb ikka sellega, et lisan pildi, mis mulle kõige rohkem meeldib. Ükskord vist panin sõbranna soovitatud pildi ja siis päeva lõpuks muutsin ikka uuesti ära. Ei olnud kuidagi seda õiget tunnet, et nüüd ma nii rahul olen selle pildi üle. Paningi siis oma lemmiku. Õnneks sõbranna ei solvunud, sest see viimane pilt meeldis talle ka. Piltide valimine on tõeliselt raske, sest rates on igasuguseid inimesi kes vaatavad neid. Näiteks mis asend sul on või kas sul on musi huuled või ei – kriitikuid on palju. Ja siis ei taha mingeid nõmedaid hindteid ka saada, et kui näiteks kellelegi su pilt ei meeldi. Siis vahel polegi pannud pilte ülesse, sest pole leidnud nagu sellist sobivat.“

(P11, 11): „Ei ole raske sobivaid pilte valida. Vaatan, et millised fotod on ägedamad või noh kui hästi on välja tulnud. Kindlasti mõjutab see minu valikut, mida sõbrad arvavad.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et eelteismelised lähtuvad fotode valikul eelkõige enda maitsest ja arvamusest, kuid (ala)teadlikult arvestatakse ka sellega, millised fotod võiksid teistele kasutajatele meeldida ning häid hindteid saada. Seetõttu on fotode valik küll ühest küljest lihtne, kuid teisalt üsna aegavõttev protsess. Määravaks saab kontoomaniku välimus, mis peab olema võimalikul kaunis, selleks et fotot oleks põhjust üles riputada.

3.2.3. Profiilifotodel näidatavad aspektid

Suhtlusportaali Rate.ee intervjuueeritavad eelteismelised konto-omanikud arvasid, et peamised aspektid, mida profiilidel esinedes kasutatakse on just endale meelepärased

pildid. Valitakse sellised fotod, mis endale kõige enam korda lähevad. Teiste suhtlusportaali kasutajate puhul märgiti ülesse, et esitletakse endist palju seksikaid ja vähese riietusega pilte. Loeti ülesse ka, et väga tihti krimpsutatakse huuli ja püütakse reidilikku musisuud immiteerida. Noormehi esindanud (P11,11) aga arvas, et aspektidest tuleks ikkagi igal ühel endal vaadata mida üles riputatakse.

(T1,11) : „*Ratasse panen ikka neid pilte, mis mulle endale kõige rohkem meeldivad. Mul on üks pilt kus mul on heledad pikendused, huuled on kahtlaselt krimpsus /.../ seljas on roosa topp. Seisan ilupõõsa kõrval ja nuusutan lille. Väga vingepilt minu arvates, natuke nagu Barbie. Need heledad pikendused ja roosat värvi riided teevad nii nunnuks. Nummimeeter on kohe laes.*“

(T4,12): „*Palju on seksikaid fotosid*“

(T5,10): „*Väheste riietega fotosid olen kuidagi liiga palju näinud. See tundub kuidagi nii labane.*“

(T8,12): „*Naistel on tavaliselt tüüpiline poosetamis pilt, käed puusas, musisuud jne..*“

(P11,11) : „*Iga ühe maitse asi mida üles riputab*“

3.2.4. Rate.ee's populaarsuse saavutamise tähtsus

Intervjueeritavad noored avaldasid oma arvamuse populaarsuse saavutamise kohta kohati väga pealiskaudselt. Üldiselt valimisse kuulunud isikud viimast tähtsaks ei pidanud. Loeti ülesse variante mida on märgatud sõprade või üldises plaanis kasutamist leidvate situatsioone hulgast. Toodi välja feimi sõprade kasutamist ühisel pildil kui ka üleposeeritud materjale. Märgiti ka, et kes väga populaarsust taga alavad, need on „tähelepanu hullud“ ja „feimip*ded“.

(T1,11): „*Kui kellegil on pilt feimi sõbraga, siis on kohe ka kommentaarid, et nad on feimip*ded. Enda arust mina pole küll kedagi püüdnud jäljendada. Aga kuna rates on nii palju inimesi siis kindlasti mõni pilt või poseerimine võib tunduda nagu oleks kedagi järgi üritanud teha*

(T3,10): „Tavaliselt üritatakse reiti üles riputada pilte kus ollakse üle poseeritud ja liiga beibelik. Tähelepanu saamiseks peab ikka pilt olema väljakutsuv. Aga muidu suht vahepealseid fotosid pannakse ülesse, et ikka märgatakse. Pole liiga tagasihoidlik ja liiga väljakutsuvat fotot vaja otsida.

(T5,10): „ma pole väga populaarsust taga ajav inimene. Pigem poseerivad ikka need kes on tähelepanu hullud.“

3.2.5. Fotode lisamise ja vahetamise tihedus

Valimisse sattunud noored omasid oma kontodel väga erinevat arvu pilte. Mõnel küündis see number lausa sadadeni. Samas oli ka neid, kes ei omanud intervjuu hetkel oma profiilil ühtegi fotot. Kui uuriti kui sageli noored profiilifotosid vahetavad, siis vastajate arvamused selles küsimuses läksid üsna eri suunas. Ühtset ajavahemikku keegi välja tuua ei osanud. Aktiivsemad kasutajad vahetasid fotosid kord nädala või paari tagant. Peamiselt põhjusel, et sõpradel oleks põhjust taas pilte kommenteerida ja hindeid anda.

(T2,12) „Umbes kord nädalas kohe kindlasti muudan oma pilte. Nii lahe. Täiega meeldib vahetada ja eksperimenteerida piltidega. Ja rates on see ju, et kui lisad oma pildi, siis seda näevad kohe kõik esilehel ja siis sõbrad hakkavad sind hindama. See on justkui väike meeldetuletus, et ma ikka olemas olen.

(P6, 11): „umbes 100 pilti hetkel minu kontol. seda pole väga palju. Lisan päris tihti pilte ja vahetan välja uute vastu, sest meeldib pilte teha. Iga nädal vahetan ja lisan uusi juurde“.

(T2, 12) “Kord nädalas või kord kahe nädala jooksul vahetan ikka kindlasti, et teistest uuemaid pilte panna ja, et teistel oleks mida kommenteerida. Muidu oleks ju igav kogu aeg vaadata samu pilte. Ma vist olen ikka edev küll. Aga noh, mis teha.

Vastustest nähtub, et fotosid harvemini vahetavad noored, lähtuvad fotode vahetamisel eelkõige sobiva pildimaterjali olemasolust. Kui noortel parasjagu ei tundu olevat mingeid sobivaid fotosid, siis oodatakse seni, kuni ilusaid ja huvitavaid fotosid tekib ning uuendatakse oma kontot siis.

(T2, 12) „Minul on hetkel kontol vaid üks foto. Just üks päev mõtlesin, et kõik pildid on nii vanad ja vajavad uuendust. Kuna kohe uusi pilte ei leidnud, mis väga oleks meelinud, siis jäigi vaid üks hetkel. Kindlasti lisan lähitulevikus veel mõne.“

(T9, 12): „Hetkel on mul seal 4 fotot. Umbes iga 3-4 kuu tagant vahetan neid, kui juhtub mõni normaalne pilt tulema. Uue pildi panen tavaliselt sellepärast üles, et eelnev pilt tundub vana. Väga harva tahan muuta pilte, sest ei käi seal enam eriti tihti.“

(P11, 11): „68 pilti on albumites kokku. Kui mingi huvitav üritus on toimunud ja seal pildistatud, siis lisan mõned ägedamad fotod ka teistele vaatamiseks. Mitte eriti tihti ei teki tunne, et tahaks fotosid muuta. Saab ju neid seal ka kustutada.“

(T1, 11)“ Kord kahe kuu jooksul umbes olen vahetanud pilt. Ikka nagu peamiselt sellepärast, et ma valin pilte mida ma üles riputan kuskile ja lisan siis kui mõni ilus pilt tuleb.

(T1, 11) „Mina muudan oma pilte küll väga harva. Selleks vast ei peagi mingi eriline põhjus olema. Lihtsalt mis ma ikka neid sinna topin.“

Noored olid eri arvamusel piltide vahetamise ja uuendamise osas. Vastajatest vaid mõned tundsid suurt huvi pilte vahetada ning tegid seda umbes nädalas korra. Piltide vahetamise peamiseks ajendiks nimetati „normaalsete“ piltide tegemist, mis tähendab, et noored ei lisa oma kontodele päris igasugust visuaalset materjali, vaid tahavad riputada ainult selliseid fotosid, mis neile endale meeldivad ja rahulolu tekitavad. Hoidutakse mõttetute fotode profiilile lisamisest.

3.3. Noorte tähelepanekud teiste kasutajate visuaalse eneseesitluse kohta

3.3.1. Teadlikkus suhtlusportaali Rate.ee reeglitest

Küsimusele kui hästi noored tunnevad või tajuvad suhtlusportaalis kasutatavatele piltidele määratud reegleid anti erinevaid vastuseid. Eelkõige oldi kursis tehniliste nõuetega, mis keskkonnas fotodele on tingimuseks teatud.

(T2, 12) „ Enam-vähem ikka tean, mida lastakse ülesse panna ja mida mitte. Pildi tavaline suurus on kindlates jpg. Mõõtmetes. Nägu peab olema näha ja mitte liiga ära töödeldud. Üldiselt ei lasta ülesse panna selliseid pilte, mis on väga võikalt töödeldud.

(T9, 12): „Väga pole kursis reeglitega, tean seda, et ei tohi reklaame teha.“

Intervjuueeritud noortel puudusid ka kokkupuuted moderaatoritega, samas ollakse kursis põhjustega, miks teatud fotosid üles riputada ei lasta.

(T3, 10): Ei ole ühegi moderaatoriga ühenduses olnud.

(T1, 11): „Tõesti ei ole moderaatoriga suhelnud. Kui pilti ei lasta üles panna rate.ee'sse siis on moderaatorite poolt kirjutatud põhjused. Liigselt töödeldud või isik ei ole nähtav jms.

Kokkuvõtvalt võib eelneva arutelu põhjal välja tuua, et küsitletud eelteismelied teavad väga hästi mis suhtlusportaalist Rate.ee noorte käitumismallidelt ootab.

3.3.2. Teiste kasutajate pildimaterjalide hindamine - kommenteerimine

Intervjuudest nähtus, et Rate.ee-d kasutatakse eelkõige selleks, et oma sõprade-tuttavate pilte hinnata, seevastu võõraste antud kommentaaridesse suhtutakse teatava umbusuga.

Üldiselt niisama hindeid ei jagata. Kuna fotod vahendavad kiiret info liikumist, siis on ka loomulik, et paljude fotode seast valitakse välja need, mis kõige rohkem silma paistavad.

(P11, 11): Kui mulle mõni pilt ei meeldi, siis peab olema isik ikka väga inetu, et talle kehv hinne anda. Tavaliselt siis ei hindagi. positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks annan ainult oma sõpradele. Igapäevaselt käin teiste fotosid kommenteerimas, kui kodutööd tehtud ja muidu igav on.

(P6,11): Ma ei ole eriti suur punktide jagaja. Aga kui annan siis ikka neile kes ilusti riides ja kenad.

(T7,11):Kes on pildi peal kurjad, nendele ma kohe kindlasti pole nõus häid punkte andma. Ka võõrastele ma kunagi häid punkte ei anna. Rohkem kommenteerin ja suhtlen ikka omavanustega“ .

Võõraste inimeste pilte vaadatakse konkreetse huviga. Tütarlapsed peamiselt uute ideede leidmiseks ja loomulikult suures osas uudishimu pärast. Huvitavateks leidudeks peeti stuudiopilte ja põhupallidega poseeritud fotosid.

(T2, 12) Osad on väga ilusad pildid teinud, täitsa nagu päris. Siis tuleb endal ka isu peale.

(T1, 11) Nendel piltidel on lihtsalt poseeritud või siis valitakse mingi troopiline keskkond ja tehakse mingi loomaga pilte. Tegelt päris lahedad. Kindlasti proovin ka kunagi midagi sellist.

Küsites intervjuueeritult, millised teiste kasutajate pildid on üldiselt surfates silma jäänud, võis märgata, et väga suurt huvi teiste fotode vastu üles ei näidata. Mõned põnevamad kaadrid olid siiski silma jäänud.

(T2, 12) Silma on jäänud suvel tehtud heinapallidega pildid. Ma ei tea mingil hetkel olid need väga moes.

(T1, 11) „Enamus fotod mis silma jäänud on, on sellised fotograafil lastud teha hea kvaliteediga ja kuskil huvitavas kohas kus on ilus loodus või lihtsalt modelli pildid.

(T9, 12): „Minu sõbranna pildid on silma jäänud, kuna need on julged. Ise ma selliseid üles ei paneks, aga mulle meeldib kui inimene julgeb erineda teistest.

Üks nooruk oli väga ükskõikne ja kidakeelne, kellel oli kõigest suva ja eriti rääkida sellel teemal ei tahtnud.

(T7, 11): „Ei ole midagi väga erilist silma jäänud. Üldiselt on ikka mingid tavalised poosid ja mitte midagi erilist. Ikka inimesi on fotodel kujutatud. Keda siis veel?

Vaid üks tüdruk oli väga vaimustunud võõraste kontodest ja piltide hindamisest.

(T4, 12): „Kui teiste fotod on lõbusad ja trendikad, siis on kohe nii hea vaadata. Nendel on naljakad poosid erinev miimika. Piltidele mis mulle meeldivad, annan kõrgeid hindeid. Ka võõrastele.

3.3.3. Tütarlaste populaarsuse võitmine Rate.ee portaalis

Uuriti, milliseid vahendeid püüavad Rate.ee neidudest konto-omanikud kasutada, et pääseda populaarsemate hulka. Kas on end sätitud pildile kõrge feimiga kasutajaga, või hoopiski kedagi jäljendatud. Eelteismeliste vastustest võis selgelt järeldada, et küsitlenutest ükski üles loetud viise ei kasuta. Mainiti taustade kasutamist, ja kindlasti vaid ilusate piltide presenteerimist. (T9,11) oli selle grupi esindajaid, kes üldse ei teadnud mis võiks populaarsust tagada eelteismeliste tütarlaste hulgas. (T8,12) arvamust aga võib pidada kõige paika pidavamaks, et meestele lähevad peale väljakutsuvad pildid ja nende kasutamist suhtlusportaalis on ka täheldatud.

(T3, 10): Kui vaja teiste ees eputada, on hea idee suure feimiga sõbraga koos pildil poosetada, aga ma ei tea kas see oleks vajalik.

(T1, 11) „Tavalised rate pildid on kindlasti iseendast tehtud. No musi-suu ees ja pool käsivart on näha. See on hetkel meie mood. Hästi populaarne on veel, et kasutad mingit tausta ja siis paned oma näo sinna sisse.“

(T9, 12): „Ma pole kindel kes kuidas populaarsust võidab, sest pole selle feimi asjaga väga kursis, kuid mingil määral võib see siiski populaarsust suurendada.“

(T7,11): „Ilusaid pildid on populaarsuse tagamiseks vajalikud ja kus on peal ainult nägu.“

(T8,12): „väljakutsuvad pildid lähevad meestele rohkem peale.“

Populaarsuse võitmiseks arvasid noored, et tütarlapsed teevad enamjaolt laialt levinud musisuud ja poseeritakse ühtemoodi. Näidatakse end „beibedena“ ja kellegi teisena, kes ei olda. Püütakse rohkem naiselikum välja näha endast nappides riietes esitlemisega. „Väljakutsuv“ oli peamine omadussõna, mis ikka korduvalt intervjuud läbis, küsides millised on Rate.ee portaalis populaarsete tütarlaste pildimaterjal.

(T9, 12): „Tüüpilised on sellised fotof, kui tüdrukud teevad musinägusid. Võimalikult oma naiselikkust välja tuues ja väljakutsuvalt poseerides saavad nad kindlasti populaarseks“

(T3, 10): „Tavaliselt üritatakse reiti üles riputada pilte kus ollakse üle poseeritud ja liiga beibelik. Tähelepanu saamiseks peab ikka pilt olema väljakutsuv.“

(T1, 11): „Kõige populaarsemad fotod ongi vist sellised, kus tüdrukud on napilt riides ja partii on ette liikatud.“

(T4,12): „Ikka väljakutsuvalt poseerivad tüdrukud on populaarsemad.“

(P6,11): *„Ikka väljakutsuvalt poseerivad tüdrukud on populaarsemad. Igasugused seksikad pildid on popid. Aga kindlasti peab tüdruk ilus ka olema.*

3.3.4. Poiste populaarsuse võitmine Rate.ee portaalis

Tähelepanu alla võeti ka poiste sesukohad suhtlusportaali Rate.ee populaarsusest. Kuna valimisse olid kaasatud ka meessoos esindajad, siis uuriti ka nende käest, et milliseid fotosid peaksid endast üles riputama eelteismelised poisid, et suhtlusportaalis populaarseks saada. Intervjuu käigus saadud vastustest saaks poisid jagada kahte erinevasse gruppi. Ühed väidavad et poistele läheb korda populaarsus, teised peavad seda mitte tähtsaks. Kaasates ka tüdrukute arvamusi, siis vastajad leidsid, et ka poisid, kes on natuke edevamad panevad pilte üles ikkagi eesmärgiga teistele meeldida. Ja neile läheb väga korda, mida suhtlusportaalis arvatakse. Osati välja tuua just sellised näited, et korda läheb populaarsuse saavutamine just neile, kes on alles konto loonud ja tutvuvad olukorraga. Osati ka öelda, et poisid väga ei kuluta aega pildimaterjali läbi töötamiseks, et milline on parim foto teistele näitamiseks ja jagamiseks. Peasi et need on „ägedad“.

(T6,11): *„Ikka läheb poistele korda populaarsus. Mulle mitte ja mu tuttavatele sõpradele ka mitte.“*

(T10, 12): *Noortele poistele kindlasti läheb korda rate populaarsus. Minust noorematele, kes alles endale konto teevad.*

(P11, 11): *Enamusele poistest pole vahet millised pildid ülesse lähevad, peaasi, et oleks ägedad.*

Vastustes selgub, et tüdrukud eelistavad kommenteerida ja häid hindeid jagada, poistele, kes on on nunnud, armsad ja kenasti riides. Küsitlejate vastused olid ootuspärased, sest keegi ei vastanud, et meeldib kommenteerida endast kõvasti vanemaid vastassoo

esindajaid. Ja piltidele antakse ikkagi hindeid selle järgi kas need vaatajale meeldivad või mitte.

(T7, 11): „*Poisid peaksid panema ägedaid , lahedaid pilte, kus on normaalelt riides jne. Vahepeal nagu tundub, et nad pingutavad.*“

(T2,12): „*Poisid peaksid üles riputama stiilseid pilte, kui tahavad olla populaarsed.*“

(T5,10): „*Ei oska öelda milliseid fotosid peaks poisid üles riputama. Pole nii tähelepanu pööranud. Vaatan rohkem tüdrukute pilte.*“

Kõige enam arvati, et poisid ei tohiks enda presenteerimisel liiale minna. Igasugused katsetused on üldiselt eakaaslaste poolt taunitavad. Poolehoidu ei pälvinud ka erinevad peo-pildid, kus oli poseerimas purjus noormehi. Eelistatakse ikkagi klassikalisi pilte, kus ei näidata liigset üle pingutamist efekt-elementidega.

(T10, 12): „*Vanemad poisid autodega meeldivad mulle väga. Joonud näoga või joomingupilte ei kiida heaks ja pigema ei hinda*“

(T2,12):“ *Minule meeldivad sellised endast hoolt kandvad poisid. Eks seeliküüttidele läheb rohkem ja vahest poistel on ikka vaja tõestada, kes on kellest parem. Kõige rohkem meeldivad siuksed tõmmud poisid piltidel, kes on riietunud suht stiilselt, aga nad ei tohiks olla väga ülbe olekuga.*“

(T8,12): „*Kindlasti üks jubedamaid asju on kui mehed ennast alt pildistavad, lõug üles poole. Või üritavad oma keha demonstreerida ning kahjuks ei näe see alati nii hea välja, et kõik seda nägema peaks.*“

IV Järeldused ja diskussioon

4.1. Järeldused

Bakalaureusetöö alguses püstitatud uurimisküsimused ning täiendavad abiküsimused leidsid empiirilise uurimuse tulemusena järgmised vastused:

Milleks kasutavad eelteismelised suhtlusportaali Rate.ee?

Valimisse sattunud eelteismelised olid suhtlusportaali Rate.ee kasutajad olnud keskmiselt umbes 1-6 aastat. Intervjuud näitasid, et keskkonna kümne ja üheteist aastased kasutajad olid rate.eega liitunud varem ja olid seal aktiivsemalt tegevad kui kaheteist aastased noored, kes valimisse sattusid. Selgus, et peamiselt oli Rate.ee konto loomine tingitud faktist, et sõbrad olid seal keskkonnas juba olemas.

Igapäevaselt ühiskonnas, kuhu kuulume, on tutvuste sobitamine kohati keerulisem kui nende omamine. Päriselus koondub igäihe ümber teatud grupp inimesi. Täpselt samamoodi tekivad sotsiaalsed võrgustikud/kogukonnad ka arvutivõrkudes. Uus tehnoloogia pakub seega noortele uut võimalust nii juba olemasolevate sotsiaalsete suhete hoidmiseks kui uute leidmiseks. Intervjueeritud noored tunnistasid et enamike enda sõbralisti kuuluva isikutega on noortel „päris elus“ kontakt olemas olnud. Erti hea meel oli noortel aga üles leida selliseid sõpru, keda teati ammustest aegadest, kuid pidevat kontakti nendega poldud säilitatud. Eelkõige lisatigi sõbraks omavanuseid tuttavaid, keda kindlasti vähemalt nägupidi teati. Samas, kinnitasid osad vastanutest, et lisasid oma sõbralisti ka tuttavate tuttavaid, või mõne sõbra sugulasi. Selliste tutvuste oma kontole lisamise põhjuseks, olid ühised koosviibimised nagu sünnipäevapeod, või mõned teised ühised üritused.

Ka Boase (2009) ja Wellman (2001) on leidnud, et erinevaid virtuaalseid keskkondi kasutades, võib leida uusi ja huvitavaid tuttavaid. Intervjuudest nähtus ka, et noormehed

olid agaramad võõraid sõbraks tunnistama kui tüdrukud. Kuid sellise pisikese valimi puhul ei ole kahjuks võimalik selgemaid tendentse või järeltõlget vaadeldava trendi paikapidavusest täiendavalt välja tuua. Üldiselt siiski päris võõraid väga lihtsalt oma sõbralisti ei soovitud. Samas leidsid ka intervjuerituid, kes tunnistasid, et täiesti uute tuttavate leidmine on küll huvitav, kuid enda initsiatiivisid uusi tutvusi kontaktidesse ei lisatud. Tütarlaste puhul, näiteks, võeti üldiselt võõrastelt saadud sõbrakutsed vastu, kuid selliseid kutseid kunagi ise välja ei saadetud.

Üldiselt võib intervjuude põhjal väita, et valimisse sattunud noored väga kergekäeliselt võõraid enda sõbralisti ei kutsunud ega lisatud, väidetavalt peamiselt võõrastega kaasnevate probleemide pärast. Näiteks pidid osad sõbralisti soovijad lihtsalt lollitama ja nõmedad olema. Kokkuvõtvalt võib intervjuude põhjal tõdeda, et kuna intervjuerituid noorte peamiseks tegevuseks vaadeldavas keskkonnas oli sõprade otsimine ja leidmine võib nimetatud suhtluskeskkonda kuulumist intervjuerituid noorte arvamuse kohaselt lugeda üheks osaks ühiskondlikust tegevuseks.

Paraleelselt Rate.ee portaaliga kasutati sarnastest virtuaalsetest keskkondadest peamiselt Facebooki, Orkutit ja Myspace'i, eelkõige seepärast, et need pidavat pakkuma teistsuguseid ja huvitavamaid ajaveetmise võimalusi kui Rate.ee. Viimast kasutati eelkõige sõbralistis olevate tuttavate fotode hindamise ja kommenteerimise kui ka sõpradega kontaktis püsimise eesmärgil. Siinkohal võiks ka välja tuua portaali kasutamise kommunikatiivse poole, mille kohaselt jagati üksteisele kommentaare.

Vaatamata sellele, leidsid mitmed intervjuerituid eelteismeliste, et Rate.ee on nende jaoks jäämas liiga kitsaks ja erinevate funktsioonide võimalused rahuldamatuteks.

Kuidas konstrueerivad eelteisemised rate.ee keskkonnas oma visuaalset identiteeti?

Tajfeli (1982) järgi luuakse personaalne identiteet väiksemates sotsiaalsetes gruppides. Kuna enamasti külastavad kasutaja profiili tema tuttavad või tuttavate tuttavad, siis luuakse ka noorte identiteet küllaltki väikeste gruppide mõjul, vaatamata sellele, et internet toob endaga kaasa piiramatu auditooriumi. Rate.ee keskkonnas on igal kasutajal aga võimalus end näidata just sellisena nagu ta sooviks, et teda nähakse, ehk teisisõnu, konstruktivistlikust käsitlusest lähtuvalt on identiteet indiviidi enda poolt loodud (Kalmus et al. 2004).

Töö peamine uurimisfookus oli suuantud eelteismeliste identiteedi ja rate'ee keskkonnas avalikustatud profiilifotodel toimuva enesepresentatsiooni avastamisele. Wallace (2002) on väitnud, et suur hulk erinevaid rollimänge, pettusi, pooltõdesid ja liialdusi leiab aset just internetis. Meid ümbritsevad inimesed koguvad enda jaoks neile vajalikku informatsiooni, ja annavad neile visuaalse „kuju“ (Clarke 1994). Kuna küberruumis on igasugused piirid laiali hajutatud, tunnistasid ka küsitletud, et suhtluskeskkondades on võimalik luua palju erinevaid identiteete. Intervjueeritud noored aga pidasid eelkõige tähtsaks ka nendes keskkondades endast võimalikult realistliku pildi loomist.

Rate-ee keskkonnas peeti keskseks pildimatejali olemasolu, mille järgi hinnati teisi kasutajaid ja mille järgi valiti üksikutel juhtudel isegi sõpru. Olenevalt sellest, kui palju noorte uut fotomaterjali tekkis või mis tujus nad parasjagu olid, võis intervjueeritud noorte kontodelt leida isegi mõnisada pilti. Ehk noored olid loonud endast fotoalbumeid. Samas oli intervjueeritute seas ka neid, kellel intervjuu hetkel puudusid pildid kontolt sootuks.

Uute piltide lisamise põhjuseks peeti vajadust vanu uuendada. Vastajate arvamused piltide vahetamise sageduse kohta oli võimalik jagada kaheks. Üks osa intervjueeritustest külastas rate.ee keskkonda väga harva ja ei olnud seetõttu ka enam väga huvitatud piltide

uuendamisest. Teine ja suurem osa küsitletutest, vahetas pilte tujude ja igavuse ajal tihedalt, et natuke endal lõbusam oleks ja teistel huvitavam. Üldiselt pidi noorte arvates olema „normaalne aeg“ pilte vahetada mõne kuu tagant. Süvitsi uurides tuli ka vastuseid, et „kui tuju on“, või „et leida lisa tegevust igavuse peletamiseks“, „lihtsalt lõbu pärast“. Mõnedele intervjueeritutele meeldis oma ilusaid pilte teistele näidata ka lihtsalt niisama. Sellise materjali sisu poolest osati välja tuua fotod „toimunud üritustest“ ja „ühistest koosviibimistest.“

Avaldatatud pildilise materjali vahetamise ja uuendamise sagedus vastajate lõikes oli üsnagi erinev. Kui aktiivsed Rate.ee kasutajad vahetasid ja uuendasid visuaalset informatsiooni iga nädal või siis kahe nädala jooksul korra, siis mitte aktiivsed nimetasid selleks perioodiks 2-3 kuud, või isegi pikemat aega. Fotode vahetamise põhjuseks toodi ka välja, et seda tehakse, kuna mõned pildid on väga vanad ja siis vajavad need uuendamist. 2007 aastal teostatud uurimus „Noored ja Internet“ (N=713) andis sarnased tulemused, mille järgi täiendas oma Rate.ee profiili sagedamini vaid 27% noortest, samas kui 58% tegeles sellega märksa harvemini. (Kalmus et al 2009: 24). Intervjuudes toodi sellise käitumise põhjuseks see, et endale meelepäraste piltide leidmisel riputatakse need nagoonii kohe keskkonda ka teistele vaatamiseks. Kui aga sobivat materjali ei leita, ei hakata ka vaeva nägema profiili muutmisel. Väga oluliseks peeti endast teistele näidata „ägedaid“ ja „ilusaid“ pilte. Sõpradega jagatakse peamiselt selliseid fotosid, mis endale väga meeldivad ja ei ole mõttetus.

Rate.ee keskkonna poolt kehtestatud reeglitest fotomaterjalile ollakse suures osas teadlikud. Esines vaid mõni harv juhus, kus intervjueeritav pidi tunnistama, et ei ole kursis piltide üles laadimiseks seatud nõuetega. Näiteks nimetasid intervjueeritavad, et Reiti keskkonda ei ole võimalik ülesse laadida pilte, mis on väga tuunitud, või siis tundmatuseni muudetud. Ka noored ise arvasid, et selline kontroll keskkonda lisatavate fotode üle on kindlasti vajalik. Selleks on suhtlusportaali moderaatorid, kes silma peal hoiavad kõikidel reiti tegevustel. Viimastega polnud aga mitte ükski nooruk veel ühendust võtnud. Küll kaks vastajat väitsid, et nende pildid on tagasi lükatud erinevatel

põhjustel, mis iseendast pidi tigidaks tegema, aga reeglite järgimine on alati andnud positiivseid tulemusi.

Paljude intervjuueeritavate kontodel avaldatud pildid olid tehtud kodus, koolis, koosviibimistel. Lisaks tavapärasele igapäevasele tegevusele, mis fotodel märgata oli, olid paljudel puhkudel näha ka lihtsalt poseerimist. Tütarlaste näol oli nendel puhkudel tihti ka naeratus. Näiteks nentisid intervjuueeritavad, et „Reiti musi“ pildid olid kasutajate hulgas väga populaarsed ja paljud intervjuueeritavad olid püüdnud seda väljendada ka enda fotodel. Ka koduloomadega fotosid, riputati tihti üles, sest ka need köitvat vaatajate huvi. Lisaks tuli välja, et ka stuudios tehtud fotod on üha rohkem kasutust leidnud. Nii näiteks tunnistasid kaks tütarlast, et omavad stuudios tehtud pilte oma kontol.

„Oma põhiolemuselt on enamik suhtlusõrgustikke egotrippingi kohad: veebivisiitkaardid, kus kasutajad uuendavad pidevalt enda kohta käivat informatsiooni ja vahetavad pilte. Lootuses, et keegi vaatab ja kiidab“ (Sander, 2008). Intervjuueeritud poisid tunnistasid, et reidi keskkonnas on populaarsus oluline, just eriti noorematele kasutajatele, kes alles endale konto on teinud. Intervjuueeritud noorte endi väitel polnud nende keskkonna kasutamise eesmärk populaarseks saada. Siiski oli ka intervjuueeritud noorte seas neid, kes oskasid omaealiste seas osavalt tähelepanu tõmmata. Näiteks blokeeris üks intervjuueeritav oma konto, selleks et sõprade seas oma keskkonnast kadumisega täiendavat tähelepanu tõmmata.

Küsimustele, mis soovisid vastust saada, kuidas eelteismelied suhtuvad teiste arvamusse, anti mitmeid erinevaid sesukohti. Osade noorte jaoks oli väga oluline, mida teised temast arvata võivad, seetõttu oli ilusate fotode lisamine oma kontole määrava tähtsusega... Näiteks, pidavat ühe intervjuueeritu neiu arvates enda meikimine aitama muuta fotol olevat isikut vanemaks ja ilusamaks, mis omakorda oleks meelejärele teistele kasutajatele. Samas oli ka neid, kes väitsid, et teiste arvamus neile korda ei lähe. Sõpradele oleks tore meeldida aga võõraste arvamusele ei pöörata tähelepanu. Nii mõnegi vastaja puhul mängis aga sõprade arvamus suurt rolli, sest halbu kommentaare püüti

sedasi vältida. Näiteks tuunis üks noormees hea meelega oma fotosid, kuna see pidi tagama sõpradelt häid kommentaare.

Päris igasuguseid pilte polnud intervjueritud siiski nõus teistele vaatamiseks üles riputama. Kõigi vastanute juttudest selgus näiteks, et mitte ükski nooruk ei pannud endast koledaid pilte oma profiilile. Samuti arvasid kõik intervjueritud tüdrukud ühiselt, et paljaid pilte kindlasti mitte ei panda oma lehele teistele vaatamiseks ja hindamiseks.

Millised ootused on eelteismelistel teiste kasutajate fotode suhtes?

Kuna noorte seas on väga oluline tihe suhtlemine omaealistega, siis seda väljendatakse ka nii pildimaterjalide kommenteerimisega kui hinnete jagamisega. Küsitletud noored oskasid hästi kirjeldada seda, mis Rate.ee keskkonnas toimub ja kuidas peaks seal end esitlema, selleks et populaarseks saada. Näiteks tähendavat tavaline Rate.ee pilt“ keskkonnas kontot omavate isikute ühisel arusaamisel, et see pilt on tehtud kuskil huvitava taustaga kohas ja kindlasti sellel pildil poseeritakse. Kindlasti peab fotol ise figureerima, sest muidu ei lasta fotot üles laadida. Tüdrukute puhul mängib suurt rolli naeratus ja alati ka „musisuu.“ Mainimata ei jäetud ka kallite asjadega eputamist.

Intervjueritud noored leidsid, et väljakutsuva hoiakuga, ilusate tüdrukute pildid pidid enamasti olema kõrge hinde väärilised.

Kõrge feimiga või populaarsuse edetabelisse jõudnud persoonid pidid küsitlenute arvates kindlasti endast näitama seksikaid, nappides riides, ja pilkupüüdvaid pilte. Üks vastaja oskas omast kogemusest öelda, et on märganud palju kassinäoga pilte. Just selliseid, kus lausa vurrud ja nina joonistatud. Teised tüdrukud väitsid, et liiga palju esineb musisuu tegemist.

Ükski valimisse kuulunud eelteismeline ei olnud kunagi püüdnud kõrge feimiga kasutajaid jäljendada, seega ei olnud nad kunagi toppidesse kuulnud. Samas leidis üks

11-aastane noormees, et feimi järgivad reidikad ei oska ise popid olla. Minnes lihtsama vastupanu teed ja kedagi jäljendada tundus nendele noortele labane. Üks noor leidis seevastu, et ikka kõik reidi kasutajad on niivõrd erinevad, et mitte keegi ei jäljenda üksteist.

Semistruktureeritud intervjuud andsid hea võimaluse tuvastamiseks olukorda kus intervjuueeritavad vaatasid ja uurisid võõraste kontosid, et enda uuteks fotodeks ideid hankida. Näiteks olid teiste kontosid vaadates silma jäänud professionaali poolt stuudios tehtud pilte kui ka suvel looduses heinapallide taustal poseerimisi. Kuigi intervjuueeritavad väga tesite kontodel ringi ei vaadanud, oli valimisse sattunutest üks tütarlaps selline, keda selline tegevus väga paelus.

Populaarsuse võitmist virtuaalses kogukonnas vastajad väga oluliseks ei pidanud. Loeti ülesse võimalusi, millega oleks kergem seda saavutada, kuid ise endid nende hulka ei loetud, kes seda saavutada püüavad. Võimalikeks populaarsuse võitmise näideteks toodi välja pildil feimi omava sõbraga poseerimist kui ka nappides riides enda „partii“ esitlemist. Ka peeti populaarsust mõjutavaks teguriteks igasugused Rate.ee siseseid tavasid, milleks olid üles loetud tütarlaste puhul „musisuu“ tegemine ja poistel hästi riietumine. Veel toodi välja, et igasuguste erinevate taustade kasutamine, kuhu hiljem enda nägu juurde lisatakse, on väga aktuaalne ja pidavat tõmbama tähelepanu.

Intervjuueeritud tüdrukud jagasid häid punkte ja kommentaare vaid nendele kasutajatele, kes tõesti väga meeldisid. Eelkõige said positiivseid kommentaare vaid sõbrad. Mainiti ka, et neile, kes on fotodel liiga napilt riides ja suitsuga poseerivad, kindlasti kohe kõrgeid hindeid ei antud. Üks vastaja leidis ka, et kindlasti ei saa sellised pildid häid kommentaare, kus ollakse koos vanematega. Üldiselt, kuna halbasid punkte ei meeldinud intervjuueeritavatele jagada, oldi pigem selle poolt, et kui foto ei meeldis, siis pigem ei kommenteerita seda kuidagi. Vaid üks noormees tunnistas, et aegajalt tuleb kadeduse ja tigiduse hoog peale, siis hakkab võõraid halbade punktidega ründama.

Eelteismeliste poiste presenteerimise kohta võis täheldada kahte erinevat arvamust. Üks oli see, mida vastassugupool arvas ja teine, mida poisid ise arvasid. Tüdrukute arvates läheb poistele vägagi korda, mida neist mõeldakse ja selle järgi pannakse portaali ka pilte, et väga head tagasisidet koguda. Näiteks leiti, et noored ja äsja konto teinud kasutajad pingutavad populaarsuse nimel enam. Poiste enda sõnul, pole neil erilist vahet millised pildid profiili illustreerivad, peaasi, et need vaid ägedad oleksid. Siit omakorda aga arvavasid tüdrukud, et kui poisid omast arust on ägedad ja panevad „nõmedaid, lõug üles poole“ pilte, siis kindlasti nad esimeste silmis positiivset tagasisidet ei kogu. Oodatakse „sportlikke“ ja „asjalikke“ pilte noormeestelet kellelel loovutada tähelepanu.

4.2 Diskussioon

A. Pulveri (2004) arvates on Rate.ee fenomenaalseks mõjuks olnud suhtlemisvajaduste rahuldamine. Vaadeldava uurimustöö empiiriliste materjalide analüüsimisel selgus, et tänapäeva noored leiavad Rate.ee keskkonnast muudki huvitavat tegevust, kui ainult suhtlemist sõpradega või uute tutvuste otsimist. Rate.ee's tegutsemise peamiseks eesmärgiks on olnud piltide esitlemine ja nende hindamine. Sellise tegevuse järgi peeti võimalikuks ka uusi tutvusi leida ja sõlmida. Samas näitasid intervjuud, et eelteismeliste huvi ei ole enam niivõrd suhtluskeskkonnas Rate.ee uute tutvuste otsimisele suunatud. Pigem lisatakse sõbralisti vaid need, keda juba varem teati, ja hoitakse selle kanali kaudu tutvusi juba teada olevate tuttavatega. Intervjuueeritutest vaid üks oli saanud endale täiesti uue sõbra suhtlusportaalist, kuid ka need suhted olid siiski jäänud pinnapealseks. Lisaväärtusena pakub reidi tänapäevane funktsioon hulgaliselt erinevaid tegevusi, mis varjutavad esimeseks emotsiooniks peetud teiste hindamist.

Varasemalt läbi viidud uurimustulemuse järgi (Proosa, 2009) võis väita, et suhtlusportaaali profiililt oodatakse väga isikupäraseid fotosid, mis peaksid väljendama isikut kõige paremini. Seega tähtsaimaks profiili juures on fotod, mille järgi võidakse paljuski ka otsustada kas lisada kutse saatnud kasutaja enda sõbralisti või mitte. Rate.ee keskkond on üles ehitatud peamiselt profiilifotode hindamisele. Kuigi küsitletud sihtrühm ei pööranud hindamisele kui sellisele väga suurt tähelepanu, olid nad ise siiski väga huvitatud endast ilusaid ja meeldivaid pilte üles laadima. Kõik eelteismelised noored leidsid ühiselt, et endast igasuguseid fotosid üles ei riputata ja avaldatakse vaid sellisied, kus ikka ise ennekõike kena välja nähakse. Pigem just sellel põhjusel, et keegi ei leiaks võimalust halbu hindeid jagada. Kuna nad ise ei olnud väga aktiivsed kommentaaride ja hinnete jagajad, olid nad siiski huvitatud aegajalt hinnatud saama heade hinnetega. Aegajalt lausa loobutakse fotode lisamisest profiilile. Seda enam, kui ei leita endast sobivalt kena pilti, jäetakse profiil hoopis fotodest tühjaks.

Schouten (2007) on avaldanud, et tüdrukud eksperimenteerivad identiteediga rohkem kui poisid ning teevad seda eelkõige selleks, et ennast avastada ning saada teada, kuidas nad

vaatajaskonna ja arvamusiidrite silmis positsioneerivad. Huvitavaks võib pidada intervjuudest välja kooruvat tulemust, et eelteismelised ei kasuta väga mastaapselt eneseesitluse võimalust internetis. Ükski intervjuueeritud noor ei andnud mõista, et ta oleks enda profiili ja selle fotosid üles laadinud ja teinud eesmärgiga keskkonna populaarseks saada. Näiteks intervjuueeritud tüdrukutel oli kontodel üsna vähe fotosid ning ka autorile antud fotode kirjeldused ning fotode valiku eelsitused ei andnud märku suurejoonelisest enesepresentatsioonist. Enesepresentatsiooniks kui selliseks, võib nende näidete puhul vaid lugeda ilusamate piltide valikut. Otseselt ei püüta end näidata kellegi teisena, vaid lihtsalt sellena kes ollakse, aga siiski enda maitset arvestades.

Boyd (2008) on leidnud, et virtuaalses keskkonnas teiste profiile vaadates saavad noorukid pildi sellest, millist tüüpi presentatsioonid on sotsiaalselt sobilikud. Selle põhimõtte järgi on lihtsam end väljendada, kuna eeskujud on sihi ette andnud. Siit tulenevalt võib ka öelda, et profiilifotod on kavandatud mingite kindlate vormide järgi, mille kohaselt kõigil on ruumi ja vabadust manipuleerida oma eripäraga. Pilvre (2004) on järeldusel, et stereotüübid on ühiste sotsiaalsete praktikate radikaalsed väljendused. “Soostereotüübid esinevad erineval kujul ja erinevatel tasanditel, kuid paljud neist sisaldavad varjatud väärtushinnanguid naiste ja meeste kohta.” (Pilvre 2004: 20)

Eelteismelised teadsid väga hästi, et populaarsuse võitmiseks peaksid tüdrukute fotod olema seksikamad ja stamptüüpi musisuuga, poisid peaksid seevastu lihtsalt lahedad välja nägema. Ükski intervjuueeritav ise aga selliselt ennast esitleda ei soovinud. Kõik küsitlenutest olid siiski vaadanud teiste omaealiste profiile näiteks enda fotode jaoks uute ideede saamiseks. Hinnangute andmisel toodi välja peamised põhjused miks ja kuna anda positiivset hinnangut teistele piltidele, kuna mitte.

Üheste järelduste tegemine eelteismeliste noorukite soolise identiteedi konstrueerimise kohta internetis on raske, sest samas vanuses noorukid võivad olla väga erinevad. Ka võivad nad käituda väga erinevalt. Neil võivad olla väga erinevad arusaamad maailmapildist kui nenedele suunatud ootustest. Vaadeldava töö põhjal oli rõõm tõdeda,

et 10-12 aastased eelteismelised püüavad võimalikult palju säilitada enda tegelikku olemust presenteerides end suhtlusvõrgustikus Rate.ee.

Interneti piiramatud võimalused on justkui end ammendanud Rate.ee-d vaadates. Peamiselt oli paraleelselt reitile lisaks võetud kasutusele teised populaarsemad suhtluskanalid, nagu Facebook ja Myspace. Põhjenduseks toodi, et kodumaiste juurtega Rate.ee keskkond on liiga ühekülgne ja igav. Seevastu huvi uute portaalide vastu süvenes teistsugustele kriteeriumitele tuginedes.

Rate.ee keskkond võimaldab süvitsi uurida väga palju erinevaid valdkondi. Vaadeldavast bakalaureusetööst lähtuvalt oleks väga huvitav edasi uurida, mida eelteismelised arvavad Rate.ee-st saadud tutvavatest. Kas on kohtunud uute tutvavatega väljaspool virtuaalset keskkonda ning mis on saanud peale seda. Näiteks, kas saadud suurteks sõpradeks või lihtsalt jäädud neti suhtlusesse, või hoopiski üksteist unustatud.

Kindlasti oleks huvitav ka edasisi uurida eelteismelisi, sarnaselt intervjuude kaudu, kaasates veel suurema valimi. Sest eelneva töö põhjal võis tuvastada grupi noori, kes varasemate uuringute põhjal on vaatluse alt välja jäänud, või oma vähesuse tõttu üldse mitte tähelepanu saavutanud.

4.3 Meetodi kriitika

Semi-struktureeritud intervjuude kaudu püüti välja selgitada peamine eelteismeliste enesepresentatsiooni vajadus Rate.ee-s. Moodustatud intervjuukava oli piisav välja selgitamiseks otsitavate uurimisküsimuste vastused.

Valitud meetodil oli antud teemat huvitav uurida, sest seda meetodit pole varem sama teema uurimiseks kasutatud. Intervjuud viidi läbi SKYPE videokõne teel, mis hõlbustas nooruki ja uurija vahelise suhtlusbarjääri ületamist. Meetod töötas efektiivselt. Enamik noori rääkis üsna vabameelselt, kuid mõnevõrra oldi ka kidakeelsed, kuna saadud vastused olid lühikesed ja konkreetseid.

Valimi moodustamine ei valmistanud erilisi raskusi. Lumepalli meetodit kasutades pöörduiti tutvusringkonna eelteismeliste poole. Esialgu tuli selgitada lapsevanematele uuringu põhimõtteid ning selle olulisust. Kõigile vanematele sai näidatud küsimuste kava, millele töö autor vastuseid ootas. Kõik lapsevanemad andsid intervjuude läbi viimiseks loa ja ka noorukid olid meeleldi valmis leidma aega ja vastama küsimustele.

Ühe negatiivsema aspektina võiks ehk esile tuua valimi väiksust. Vaadeldava uurimustöö intervjueeritavate puhul pole seega võimalik üldistusi teha kogu Rate.ee kasutajaskonna suhtes, kuna intervjueeritavate arv on selliste üldistuste tarvis liialt väike. Uuringu tulemuste üldistatavusest saaks rääkida kui kaasatud oleks erinevatest piirkondadest pärit eelteismelisi ja seda mitmeid kordi enam kui antud uuringu raames tehti. Käesolava töö jaoks intervjueeritud noored on pärit Eesti väikelinnast Põlvast, kõik eelteismelised tulevad korralikest perekondadest, kus ka lapsevanemad olid laste online-keskkondades tehtavatest tegudest teadlikud. Sellepärast võib ka eeldada, et eelteismeliste suhtumine ja arusaamine suhtlusportaalides osalemisest võis olla erinev kui eakaaslastel, kelle vanemad nende uue meedia kasutuse vastu huvi ei ilmuta.

KOKKUVÕTE

Bakalaureusetöö raames uuriti sotsiaalse suhtlusvõrgustiku Rate.ee 10-12 aastaste kasutajate visuaalse identiteedi konstrueerimist ja võrgustikus tehtavat visuaalset enesepresentatsiooni. Eesmärgiks oli välja selgitada kui palju püüavad noored teadlikult selles keskkonnas oma identiteeti konstrueerida. Eelteismeliste visuaalsele enesepresentatsioonile suhtlusportaalil Rate.ee pole veel piisavalt palju tähelepanu pööratud. Seetõttu tundus huvitav ja natuke avastamisrõõmu pakkuv viia läbi uurimus just kvalitatiivse meetodi abil.

Online oli vaadeldavat teemat uurida kuna varasemad Eestis tehtud Rate.ee uuringud on suures osas keskendunud vaid kasutajate fotode analüüsile. Eelnevate uuringute käigus on kasutatud leidnud kvantitatiivne meetod, mis siiani on täielikult avaldamata jätnud noorte endi arvamuse Rate.ee's tehtava enese-esitluse kohta.

Empiirilise uuringu raames viidi läbi 11 semistruktureeritud intervjuud Põlvast pärit eelteismelistega. Intervjuud koosnesid kolmest erineva suunitlusega küsimuste blokist, mille kaudu sooviti teada saada eelteismeliste hoiakuid ja arvamusi keskkonna kasutamise üldiste praktikate ja visuaalse identiteedi loomise kohta Rate.ee profiilifotodel. Näiteks analüüsiti seda, kuidas ja milliseid fotosid noored profiilifotodeks valisid ja millised fotod nende arvates keskkonnas populaarsust koguda võiksid.

Uuringu tulemustest lähtuvalt selgus, et eelteismelised pööravad väga suurt tähelepanu sellele, milliseid pilte nad avalikes suhtlusportaalides üles laevad. Vaadeldava valimi puhul polnud keskkonnas populaarsuse saavutamine nii olulisel kohal, kuid sõprade arvamustest ja kommentaaridest peeti lugu küll. Selgus ka, et ise kommenteeriti ja jagati punkte parema meelega nendele kasutajatele, keda juba eelnevalt teati. Meelepärasemaks tunnistati fotosid, kus profiiliomanik oli maitsekalt riides ja ei poseerinud väga väljakutsuvalt.

Kuna veebikeskkonnas Rate.ee on eelteismeliste jaoks ikkagi oluline populaarsuse tagamine, kasutatakse enda presenteerimiseks välja valitud „ilusaid“ pilte, mida jagatakse võrgustiku vahendusel teistega, heade hinnete ja kommentaaride saamiseks. Profiilide kasutajad laevad ülesse endast pilte eesmärgiga teistele silma jääda ja meeldida. Valimisse kuulunud isikud viimast tähtsaks ei pidanud. Toodi välja võimalikud kasutamist leidvad käitumised, nagu feimi sõpradega figureerimine ühisel pildil kui ka üleposeeritud materjale. Märkiti ka, et kes väga populaarsust taga ajavad, need on „tähelepanu hullud“ ja „feimip*ded“.

Populaarsust tagavateks Rate.ee keskkonna piltideks peetakse tütarlaste seas nappide riietusega ja „musi suud“ imiteerivaid fotojäädvustusi. Väga tähtsaks peetakse ka poseerimise oskust ja fotol näha oleva tausta valikuid. Kuigi valimisse kuulunud tütarlapsed sellist käitumist ise ei tunnistanud, osati osavalt näiteid tuua eakaaslaste põhjal.

Noormeeste populaarsusest tuli täheldada kahte erinevat arvamust. Üks oli loodud vastassugupoole arusaamade põhjal, teine poiste enda arvamusel baseeruvalt. Kokku Mõlemad grupid täheldasid ühiselt, et poistele on Rate.ee keskkonnas populaarsus üsna oluline. Eriti just nendele kasutajatele, kes on äsja liitunud ja katsetavad teiste poetaali kasutajate tähelepanu äratamisega. Mõlema grupi arvamustes võis, märgata ka erinevusi. Kui poisid ise arvasid, et pildid peavad olema „ägedad“, siis neid ootasid rohkem „ilusaid“ ja „nunnusid“ ülesvõtteid.

Rate.ee stereotüüpide järgimisest arvati, et igaüks võiks jääda iseendaks. Kuigi täheldati palju ühesuguste profiilide eksisteerimist suhtlusportaali avarustes, püüti ise stampidest erineda võimalikult palju. Jälgiti teiste eakaaslaste uuendusi ja idee-lahendusi, kuid otseselt selle poseerimismalliga kaasa minna ei püütud

SUMMARY

"Visual Identity Construction of Pre-Teen in Social Network RATE.EE"

Into Bachelor's thesis was examined the social network of communication for users aged 10-12 Rate.ee, are they carried out the design virtual network and visual identity of self - presentation. The objective was find out how much young people deliberately try to construct their own identities in this environment. Self-presentation of pre-teen visual communication social network of Rate.ee wount go far enough by attention. Therefore, it seemed interesting and a little bit of discovery offering to carry out a study of just using a qualitative approach.

Online issue was viewed as the study of residential Rate.ee previous studies have largely focused on the analysis of the photographs to the users. Previous studies have been used in a quantitative method, which has so far failed to fully published in the opinion of the young people themselves Rate.ee 's self-made presentation.

Empirical study was conducted with 11 pre-teen interviews from Põlva. Interviews consisted of three different block-oriented issues on which wanted to know attitudes and opinions of the general practice of using the environment and the creation of visual identity Rate.ee profile picture. For example, was made analysis of how and what profile pictures children chose and the photos of what they believe the popularity of the environment could be collected.

According to the findings of the study showed that pre-teen pay very close attention to pictures they upload into their Social Networks. Observed of the sample didn't achieve considerable popularity in the environment, but the opinions and comments from friends, they did care much. It also emerged that they also did comment and good points for those users who already they knew by them selves. More interesting pictures they found where the profile owner was very tastefully dressed and not posed provocatively.

As the online Social Network Rate.ee for pre-teen, it is still important for the popularity of ensuring their own presentations using the selected 'beautiful' pictures that are distributed through a network of others, in order to obtain good grades and comments. Profile users are up-loading pictures of themselves to get others attention. Sampled teenagers did not have last priority. Possible to consider in the use of behaviors were identified as "Fame Friends" common figure in the picture, as well as over posed materials. It was also noted that the very popularity of the chasing, they are "out crazy" and "Fame Freaks".

Popularity of ensuring a Rate.ee social networks by girls opinion is short skirts and "Kiss Mouth" photos. Very important is also posing for a photographer and the ability to check the best background of choices. Although girls from sample did not do that kind of acting, but they were able to give good examples of their same age friend.

Popularity of young men has been seen with two different opinion. One was established by the basis of perceptions of the opposite sex, other one boys showed their own opinion. Observed in both groups together, for the boys it was quite important to get popularity from Rate.ee environment. Especially for those users who had just joined and others were experimenting with attract the attention of Social Network users. Both groups had as well noticeable different opinions. When the boys themselves thought that the images must be "cool", then the girls were waiting from them more "beautiful" and "cute" fotos.

Presumption from Rate.ee stereotypes was, that all users should remain themselves. Although the profiles were much the same in being all over communication portal, tried interviewed young people vary stereotypes as much as possible. Was possible to notice from all that they still watched updates and ideas with new solutions, but they did not want to follow direct orientation.

KASUTATUD KIRJANDUS

Albright, J. M. (2001). *Impression Formation and Attraction in Computer Mediated Communication*. Käsikirjaline dissertatsioon.

Antonucci, T.C , & Jackson, J.S. (1990). *The role of reciprocity in social support*. In B.R. Sarason, I.G. Sarason, & G.R. Pierce (Eds). *Social support: An Interactional view* (173-198). New York: John Wiley & Sons

Asgari, M & Kaufman, D (2005). *Virtual Environments: Identity and Learning*. Canada: Simon Fraser University

Asso Puidet, 2003, *E-reklaam kogub veel hoogu*, Arvutimaailm, URL (vaadatud mai 2010) http://www.ria.ee/lib/am-2001-2005/8141_4F5.HTM

Barthes, R. (1977). *Image, music, text*. London: Fontana.

Boase, Jeffrey. 2008. *Personal Networks and the Personal Communication System*. *Information Communication and Society* 11: 490-508.

Boase, Jeffrey, John Horrigan, Barry Wellman and Lee Rainie. 2006 *The Strength of Internet Ties*. Washington: Pew Internet and American Life Project, January.

Boyd, D. (2008), *Why youth heart social network sites: The Role of Networked Publics in Teenage Social Life*. In. D. Buckingham (Ed.), *Youth, Identity, and Digital Media* (119-142), London: The MIT Press.

Boyd, D. M. (2004). *Friendster and Publicly Articulated Social Networks*. *Conference on Human Factors and Computing Systems (CHI 2004)*. Viin: ACM, 24-29 aprill, URL (kasutatud detsember 2009) <http://www.danah.org/papers/CHI2004>

Buckingham, D. (2003). *Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture*. Cambridge: Polity Press.

Buckingham, D. (2008), Introducing Identity. In Buckingham, D. (ed). *Youth Identity, and Digital Media*. Cambridge, MA: The MIT Press, 1-24

Calvert, S. L. (2002). Identity construction on the internet. In S. L. Calvert, A. B. Jordan & R. R. Cocking (Eds.), *Children in the Digital Age: Influences of Electronic Media on Development* (pp. 57-70). Westport, CT: Praeger.

Cantoni, L. & S. Tardini. (2006). *Internet*. London, New York: Routledge.

Castells, Manuel. 2000. *The Rise of the Network Society*, 2nd ed. Oxford Blackwell.

Clarke, R. *The Digital Persona And Its Application To Data Surveillance*. (1994). URL (vaadatud mai 2010) <http://www.anu.edu.au/people/Roger.Clarke/DV/DigPersona.html>

Craig Calhoun (1992), *Habermas and the Public Sphere*, URL (kasutatud mai 2010) http://books.google.com/books?id=5F8qjMkoxZ0C&dq=habermas+public+sphere&printsec=frontcover&source=bn&hl=et&ei=7KLiS5b3FYyLOJDQ4dsN&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=4&ved=0CBsQ6AEwAw#v=onepage&q&f=false

Danet, B. (1998). *Text as mask: Gender, play, and performance on the net*. In *Cyberspace 2.0*, edited by Jones, Steve ,Thousand Oaks CA: Sage Publications.

Donath, J.S. (2001). *Identity and deception in the virtual community: Communities in Cyberspace*. Smith, M. A. ja P. Kollock, London, NY: Routledge

Donath, J. S. (1999). Identity And Deception In The Virtual Community. Rmt. Kollock, P., Smith, M. (toim.). *Communities in Cyberspace*. London: Routledge, (29-60).

Dwyer, C. (2007). *Digital Relationships in the 'MySpace' generation: Results from a qualitative survey*. URL (kasutatud mai 2010)

<http://csis.pace.edu/~dwyer/research/DwyerHICSS2007.pdf>.

Ellison, N., Heino, R., and J. Gibbs. (2006). *Managing Impressions Online: Self-Presentation Processes in the Online Dating Environment*, *Journal of Computer-Mediated Communication* 11

EPL Online. *EMT ostis 51 protsenti Rate.ee-d haldavast firmast*. 2006 URL (vaadatud mai 2010) <http://www.epl.ee/?artikkel=317308>

EU Kids Online. *European Research on Cultural, Contextual and Risk Issues in Children's Safe Use of the Internet and New Media. Uuring (2006-2009)* URL (vaadatud aprill 2010) <http://www.lse.ac.uk/collections/EUKidsOnline/>

Furth, H. G. (1996). *Desire for Society: Children`s knowledge as social imagination*. New York: Plenum Press

Gefen, D. (2004), *Virtual Community Attraction: Why People Hang Out Online*, *Journal Of Computer-Mediated Communication*, URL (vaadatud aprill 2010)

http://jcmc.indiana.edu/vol10/issue1/ridings_gefen.html

Gill, R. (2001). *Rethinking Masculinity: Men and Their Bodies*. London: The London School of Economics and Political Science. URL (vaadatud mai 2010)

<http://www.fathom.com/course/21701720/sessions.html>

Goffman, E. (1959). *The Presentation of Self in Everyday Life*. London: Sage.

Haines, V.A., & Hubert, J.S. (1992). *Network range and health*. *Journal of Health and Social Behavior*, 33 (254-266)

Hall, S. (2000). *Who Needs .Identity.?* Du Gay, P., Evans, J. & Redman P. (toim.). Identity: A Reader. London: Sage.

Hall, A., & Wellmann, B. (1985). *Social networks and social support*. In S. Cohen & S.L. Syme (Eds.), *Social support and health* (23-41). Orlando, FL: Academic Press

Hall, S. G. (2003). *An Introduction to Developmental Psychology*. URL (kasutatud mai 2010)

http://books.google.ee/books?id=5jJAbcK11QgC&pg=PA391&lpg=PA391&dq=g.+stanley+hall+adolescence+as+a+period+of+storm+and+stress&source=bl&ots=ghLjJKDpWo&sig=LSHcyCYEgZpbVtu0tmOy0tpJb0&hl=et&sa=X&oi=book_result&resnum=1&ct=result#PPA390,M1.

Kalmus, V. (2007). Estonian Adolescents' Expertise in the Internet in Comparative Perspective. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 1, URL (kasutatud aprill 2010)

<http://www.cyberpsychology.eu/view.php?cisloclanku=2007070702>.

Kalmus, V., Pruulmann-Vengerfeldt, P., Runnel, P., Siibak, A. (2009) *Mapping the terrain of "Generation C": Places and practices of online content creation among Estonian teenagers*. *Journal of Computer-Mediated Communication*, Special Issue on *Young People, Mediated Discourse and Communication Technologies*, 14(4), July 2009

Kalmus, V., M. Keller, P. Pruulman-Vengerfeldt (2009a) *Lapsed ja noored tarbimis- ja infoühiskonnas*. Eesti Inimarengu Aruanne 2008. V. Kalmus *et al* (toim.). Tallinn: Eesti Koostöö Kogu, 115-123

Kumar, R. (2005). *Research methodology. A step-by-step guide for beginners*. London: SAGE Publications.

Laherand, M-L. (2008) *Kvalitatiivne uurimisviis* Tallinn: OÜ Infotrükk

Leskinen, M. (Ed.) (1994), *Family in focus, New perspectives on early childhood special education*. Jyväskylä: University of Jyväskylä.

Linnamäe, T. (2003). *E-meedia: portaalid. Loengukursuse Infoühiskond ja uus meedia kodutöö*. Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond, Tartu Ülikool, Tartu.

Livingstone, S., Haddon, L. (2009) *EU Kids Online: Final report*, London, London School of Economics and Political Science

Matei, Sorin Adam (2005) *A Sounding Board For The Self: Virtual Community As Ideology*, *Journal Of Technical Writing & Communication*; 35, 345-365

McQuail, D. (2003). *Massikommunikatsiooni teooria*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

McQualili, D. (2000). *Massikommunikatsiooni teooria*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Miljan, M. (2008), *Noormeeste visuaalne presenteerimine suhtlusportaalis rate.ee*, Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool, URL (vaadatud mai 2010)
http://mail.jrnl.ut.ee:8080/255/1/Bakt%C3%B6%C3%B6_Miljan.pdf

Miller, H. (1995). *The presentation of self in electronic life: Goffman on the internet*. Ettekanne. Embodied Knowledge and Virtual Space Conference. London, juuni. URL (kasutatud jaanuar 2008) <http://psicopolis.com/psicopedia/selfweb.htm>

Murumaa, M. (2006), *Fotode ja pildiallkirjade tõlgendamine suhtlusportaaali Orkut.com näitel*, Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool, URL (vaadatud mai 2010)
http://mail.jrnl.ut.ee:8080/378/1/Lamp_Berit-Helena

Naumanis, E (2010), *Eelteismeliste visuaalne enesepresentatsioon Rate.ee võrgustikus*. Seminaritöö, Tartu Ülikool

Pihlau, J. (1997), *Infotehnoloogia käsiraamat koolidele ja iseõppijatele I*. Tehnikaülikool, Tallinn, Külim

Pilvre, B. (2004). *Sugu telepildis. Screening Gender*. Õppevahend. Tartu: Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond. URL (vaadatud mai 2010)
http://www.jrnl.ut.ee/telesugu/stp/sugu_telepildis.pdf

Proosa (2009), *Eelteismeliste tütarlaste virtuaalse identiteedi konstrueerimine portaalis Rate.ee*, Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool, URL (vaadatud mai 2010)
http://mail.jrnl.ut.ee:8080/396/1/Proosa_Anni.pdf

Pulver, A. (2004), *Interneti mõju Põltsamaa Ühisgümnaasiumi kolmanda kooliastme õpilastele*, Tallinna Ülikool, URL (vaadatud mai 2010)
<http://www.pltsyg.edu.ee/content/lapsevanemad/Interneti.pdf>

Rate.ee Statistika URL (kasutatud mai 2009a) <http://www.rate.ee/ads.php?act=4>

Rate.ee Feim URL (kasutatud mai 2009) <http://www.rate.ee/fame.php>

Rheingold, H. (1994). *The Virtual Community: Homesteading on the Electronic Frontier*. London: Secker and Warburg. URL (kasutatud mai 2010)
<http://www.rheingold.com/vc/book/>.

Sander, M. (2008). *Virtuaalsed suhted internetivõrgustikes*. Eesti Ekspress 22. veebruar, URL (kasutatud marts 2010)
<http://paber.ekspress.ee/viewdoc/1AAC5FEE56545306C22573F5005255E0>

Scott, Craig R (2004) Benefits and Drawbacks of Anonymous Online Communication: *Legal Challenges and Communicative Recommendations*. University of Texas, Austin

Schouten, A. P. (2007). *Adolescents' Online Self-disclosure and Self-presentation*. URL (kasutatud detsember 2009) http://users.fmg.uva.nl/aschouten/thesis_aschouten.pdf.

Siibak, A. (2008), *Päris-mina kui avalik saladus*, Eesti Päevaleht, 17. november 2008, URL (vaadatud aprill 2010) <http://www.epl.ee/artikkel/448648>

Siibak, A. (2007a) *Rate ja Orkuti noored – lilled müüri ümbritsetud aias*. Eesti Ekspress, 25.september, URL (kasutatud mai 2010) <http://paber.ekspress.ee/viewdoc/C8A581B12F6B27F8C2257639003BB876>

Siibak, A. (2007b). *Marketing the Self in the Virtual World. Visual Gender Identity of the Young in Estonian Dating Website Rate*. In: A. Siibak, & I. Novikova (toim). *Intersections: Gender Matters in the Baltics*. Riga.

Siibak, A. (2007c), *Reflections of RL in the Virtual World. Visual Gender Identity of the Most Remarkable Youngsters in Estonia Dating Website Rate*. Rmt: D. Smahel (toim). *Cyberculture*.

Siibak, A. (2007d), *Self-Presentation of the "Digital Generation" in Estonia*, Tartu Ülikool, Tartu

Siibak, A. (2006), *Turustatud (virtuaal)elud*, Õpetajate Leht, 26. mai 2006, URL (vaadatud aprill 2010) <http://www.opleht.ee/Arhiiv/2006/26.05.06/26.05.06/elu/1.shtml>

Siibak, A. (2009) *Constructing the Self through the Photo selection - Visual Impression Management on Social Networking Websites*. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 3(1), article 1

Siibak, A., K. Ugur (forthcoming 2010). *Is Social Networking Sites the New Online Playground for Young Children? A study of Rate profiles in Estonia*. In Berson, I. & Berson, M. (Eds). *High-Tech Tots: Childhood in a Digital World*, Information Age Publishing, xx-xxx.

Tajfel, H. (1982). *Social Identity and intergroup relations* (toim). Cambridge: Cambridge University Press.

TNS Emor Gallup, (2006), *interneti kasutus 6 kuu jooksul 15-74 aastaste elanike seas*, uuring, URL (kasutatud mai 2010) <http://www.emor.ee/arhiiv.html?id=1610>

TNS Emor Gallup, (2008), *Eestis on 6-74-aastasi internetikasutajaid 806 000*, uuring, URL (kasutatud mai 2010) <http://www.emor.ee/arhiiv.html?id=1951>

TNS Metrix (2010), *iganädalane veebilehtede külastatavuse statistika uuring 2010*, URL (vaadatud mai 2010) <http://tnsmetrix.emor.ee/Default.aspx>

Turundusguru (2009), *Internetikasutajate hulga kasv peatub*, URL (kasutatud mai 2010) <http://www.turundusguru.ee/?tag=internet>

Zhao, S (2005). The Digital Self: *Through the Looking Glass of Telescopresent Others*. Symbolic Interaction, 28, 3, 387-405

Valkenburg, P. M. & A. P. Schouten & J. Peter (2005). Adolescents' identity experiments on the internet. London etc: Sage

van Dijk, T.A. (2005). *Ideoloogia. Multidistsiplinaarne käsitus*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Vihalemm, T., Süvaintervjuu, URL (vaadatud mai 2010) http://www.jrnl.ut.ee/MKUM/2008_kevadsemester_Standardiseerimata_Intervjuu/Kursuse_materjal_iseseisvaks_lugemiseks/Intervjuu_tutvustus.pdf

Virtuaalsed suhted internetivõrgustikes (2008), Eesti Ekspress, 22. veebruar, URL
(kasutatud mai 2010)

<http://www.ekspress.ee/news/paevauudised/tehnoloogia/virtuaalsed-suhted-internetivorgustikes.d?id=27674999>

Wallace, P. (2002). *Internetipsühholoogia*. Rollid elus ja internetis. Tallinn: Valgus.

Wellman, Barry. 2001. "Physical Place and Cyber-Place." *International Journal for Urban and Regional Research* 25: 227-52.

LISAD

Lisa 1. Intervjuu kava

1. intervjuu sissejuhatav osa

- Kui vana sa oled?

2. kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?

- Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalil?
- Kui kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?
- Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?
- Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaalil? Millist?
- Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?

Sõprade leidmine rate.ee's

- Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
- Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
- Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
- Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
- Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?
- Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tuttavaks inimestega, kellega hiljem oled hakanud n-ö offline elus tihedalt suhtlema?
- Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?
- Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?

3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

- kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?
- Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?
- Kui tihti tunned, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?

- Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada? Miks see raske on? (kui on raske)
- Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?
- Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad?
- Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?
Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on?
- Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?
- Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?
- Kus need pildid tehtud on?
- Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musi? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)
Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid?
- Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/üksi? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?
Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal?
- Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?
- Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?
- Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?
- Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!
- Mis on nendel fotodel kujundatud?

4. . küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

- Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuete ja reeglitega?
- Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ees üles laadida?
- Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?
- Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“
- Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub? Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?

Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

- Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?
- Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?
- Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?
- Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.
- Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?
- Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punke väärt? Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust tunnend või kommenteerida sa ilusti ka täiesti võõraid?)
- Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?

- Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?

Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

- Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?
- Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.
- Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?
- Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida?

Lisa 2. Intervjuude-vaatluste transkriptsioonid

(T1,11) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1.intervjuu sissejuhatav osa

- Kui vana sa oled?
- 11 aastane

kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?

- Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalil?
- Väga palju pole, aga 50 kindlasti
- Kui kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?
- Mina tegin endale rates kasutajakonto alates 2004'ndastaastast..
- Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?
- Peamiseks põhjuseks, et seal on palju tuttavaid ja saab uusi tutvusi juurde
- Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaalil? Millist?
- Veel on mul konto Facebookis ja orkutits kuna rate pole nii rahvusvaheline.
- Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?
- Ma väga enam nii väga Rate.eed ei kasuta. Alguses oli huvitav, sest hästi palju sõpru oli võimalik leida ülesse. Täna olen küll selle alles jätnud, aga ei paku väga pinget. Mulle meeldib Facebookis seda farmi mängida. Hästi huvitav.

2. Sõprade leidmine rate.ee's

- Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
- Ma arvan, et kuskil viiekümne ringis. Need ka tuttavad juba, keda olen ennem teadnud kuskilt.
- Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
- Olen nad ise lisanud, sest teadsin neid varem juba.
- Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
- Mitte kellegagi. Kõik on ammusest aegadest tuttavad. Võõraid ma ei lisa omale. On tahetud küll, aga mina ei taha.
- Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
- Mõned on sellised, kes ka rohkem teiste tingidega suhtlevad. Aga peamiselt on kõik sõbralistis olead olnud juba ennem ka minu tuttavad. Ei ole vist uusi tutvusi nii saanud.
- Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?
- Päris arvu ma ei tea. Ei hakka neid kõiki läbi sirvima, aga kuskil kümme vast.
- Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tuttavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-õ offline elus tihedalt suhtlema?
- Ei ole selliseid tuttavaid saanud. Rates on mul ainult sõbrad-tuttavad, kellega kogu aeg koos hängime.
- Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?
- Kindlasti vaatan kas tunnen seda, kes saadab kutse. Siis küsin, kas ma tunnen teda, ja kui jah, siis lisan. Kui juhtub olema, et ma ei tunne seda inimest, siis ma ei teda endale sõbralisti ei lisa.
- Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?
- Nii ja naa vast. Ega ma päris hulks ei lähe nende kontaktide lisamisega. Võrdselt vast. Aga ma ikka aktivist ka, et võibolla ka mina olen rohkem lisanud.

3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

- kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?

- *Ei mäletagi hetkel. Kohe vaatan /.../ kümme. Huvitav, mis mul küll arus oli, et vaid kümme fotot jätta? Olen ikka rohkem neid üles laadinud. Ei tea! Pean olukorda parandama.*
 - Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?
 - *Kord kahe kuu jooksul umbes olen vahetanud pilt. Ikka nagu peamiselt sellepärast, et ma valin pilte mida ma üles riputan kuskile ja lisan siis kui mõni ilus pilt tuleb*
 - Kui tihti tunned, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?
 - *Mina muudan oma pilte küll väga harva. Selleks vast ei peagi mingi eriline põhjus olema. Lihtsalt mis ma ikka neid sinna topin*
 - Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada? Miks see raske on? (kui on raske)
 - *Piltide valimine on tõeliselt raske, sest rates on igasuguseid inimesi kes vaatavad neid. Näiteks mis asend sul on või kas sul on musu huuled või ei – kriitikuid on palju. Ja siis ei taha mingeid nõmedaid hindedeid ka saada, et kui näiteks kellegile su pilt ei meeldi. Siis vahel polegi pannud pilte ülesse, sest pole leidnud nagu sellist sobivat.*
 - Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?
 - *Ratesse panen ikka neid pilte, mis mulle endale kõige rohkem meeldivad.*
 - Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad?
 - *Ikka mõjutab selline asi valikuid. Ega ma ei taha ju sellist pilti panna ülesse, et sõbrad hakkavad kohe küsima, et mis mul viga on, et selliseid pilte ülesse panen.*
 - Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?
 - *Sõprade piltidega olen ikka kursis. Aga need feimi asjad on kuidagi totrad. Mind nagu ei huvita.*
- Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on? *Mul on üks pilt kus mul on heledad pikendused, huuled on kahtlaselt krimpisus /.../ seljas on roosa topp.*
- Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?
 - *Mina üksinda olen selle pildi peal. Väga vingepilt minu arvates, natuke nagu Barbie. Need heledad pikendused ja roosat värvi riided teevad nii nunnuks. Nummimeeter on kohe laes.*
 - Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?
 - *Seisan ilupõõsa kõrval ja nuusutan lille. Väga ilus pilt. Mulle endale väga meeldib. Üks pilt ka koolis, klassis tehtud. Istun laua peal. Ranna pilte ka mõned.*
 - Kus need pildid tehtud on?
 - *Rannas ja koolis ja looduses.*
 - Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musu? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)
- Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid? *Ikka valin oma pilte selle järgi, milline mulle endale meeldib. Arvestan ka teiste arvamusega, ja vahel küsin ka nõu. Muidu nõu küsimine lõpep ikka sellega, et lisan pildi mis mulle kõige rohkem meeldib. Ükskord vist panen sõbranna soovitatud pildi ja siis päeva lõpuks muutsin ikka uuesti ära. Ei olnud kuidagi sed aõiget tunnet, et nüüd ma nii rahul olen selle pildi üle. Paningi siis oma lemmiku. Õnneks sõbranna ei solvunud, sest see viimane pilt meeldis talle ka.*
- Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/üksi? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?
 - *Enamus fotodel mis mul reidis on olnud olen ma üksi ja lihtsalt nn poseerin. Teiste arvamus on ikka minu jaoks oluline küll. Pilt ei tule eriti ilus kui sa oled mingi kittel seljas ja kalossid jalas (see oli näide, naerab), kui just see pilt ei ole plaanitud nii teha.*
- Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal? *Üldiselt mind ei huvita, mis võõrad arvavad.*
- Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?
 - *Riided peaksid olema ikkagi ilusad ja kokku sobima*
 - Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?

- *Kuna meik on mul koguaeg peal, siis otseselt ma end vanemaks ei valeta. Mulle öeldakse lihtsalt, et ma näen välja vanem kui ma tegelikult olen. Samas ega väga noor ka ei taha pildil välja näha, aga ma ei ole pidanud selleks midagi olulist tegema*
- Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- *Ei ole.*
- Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?
- *Poisiks riietuda /.../ ei aitähäh. Kindlasti mitte.*
- Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?
- Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!
- *Enamus fotod mis silma jäänud on, on sellised fotograafil lastud teha hea kvaliteediga ja kuskil huvitavas kohas kus on ilus loodus või lihtsalt modelli pildid. Nendel piltidel on lihtsalt poseeritud või siis valitakse mingi troopiline keskkond ja tehakse mingi loomaga pilte. Tegelt päris lahedad. Kindlasti proovin ka kunagi midagi sellist. Kuskil just oli, et pakuti võimalust Tallinnas, et raha eest saad soengu ja meigi, ning siis tehakse ka professionaalsed pildid. Äkki peaks sinna minema proovima.*
- Mis on nendel fotodel kujundatud?
- *Lihtsalt poseeritakse või siis valitakse nõ. troopiline keskkond ja tehakse mingi loomaga pilte.*

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

- Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuete ja reeglitega?
- *Tean, et pildil peab olema kindlasti tuntav nägu ja reklaame ei tohi kasutada. See vast kõik. Mingit probleemi pole mul olnud, et ma ei tea.*
- Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ee's üles laadida?
- *Kui pilti ei lasta üles panna rate.ee'sse siis on moderaatorite poolt kirjutatud põhjused. Liigselt töödeldud või isik ei ole nähtav jms. Aga mõistvad põhjused on olnud. Mina küll nende peale pahandada ei saa. Teevad oma tööd hästi ja hoitavad silma peal. Tegelt peaks ka proovima moderaatoriks saada. Oleks päris huvitav. Ega sa ei tea, kas nad võtavad sellises vanuses moderaatoriks?*
- Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?
- *Ei ole, tõesti ei ole moderaatoriga suhelnud.*
- Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“
- *Tavalised rate pildid on kindlasti iseendast tehtud. Musisuu ees ja pool käsivart on näha. No musi-suu ees ja pool käsivart on näha. See on hetkel meie mood. Enamasti on ka kõik pildid ületöödeldud ja smuugeldatud. Hästi populaarne on veel, et kasutad mingit tausta ja siis oaned oma näo sinna sisse. Kohe on olemas sellise leheküljed. Näiteks on pilt tänavast, ja maja seinal on suur plakat, ja seal sinu nägu. Väga lahe iseenesest. Olen ka proovinud. Vahel moderaatorid ei lase selliseid pilte üles panna, aga vahel läheb õnneks. Üldiselt väga ei pressi, sest reeglite järgi ei tohiks pilt olla väga töödeldud.*
- Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub? Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?
- *Kui kellegil on pilt feimi sõbraga, siis on kohe ka kommentaarid, et nad on feimip*ded.*
- Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada? populaarsemad fotod ongi vist sellised, kus tüdrukud on napilt riides ja partii on ette lükatud. :D Ikka rääkida saab vaid väljakutsuvatest piltidest. Kui ikka eesmärk on silmad ette teha teistele, et kellega tegemist on.
- Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?
- *Väljakutsuvad.*
- Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?

- *Kui kellegil on pilt feimi sõbraga, siis on kohe ka kommentaarid, et nad on feimip*ded. Enda arust mina pole küll kedagi püüdnud jäljendada. Aga kuna rates on nii palju inimesi siis kindlasti mõni pilt või poseerimine võib tunduda nagu oleks kedagi järgi üritanud teha*
- Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?
- *Ma kirjutan kommentaare enamasti siiski ainult oma sõbrannadele ja sõpradele. Võõrastele ma väga hindeid anda ei taha.*
- Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.
- *Need tüdrukud seal piltidel on sellised hästi ilusad ja väga kenade riietega.*
- Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?
- *Mulle ei meeldi need kes väga paljalt poseerivad. Või liiga üleolevad on. Mõned uhkustavad liigselt oma lemmikloomadega või meigivad liiga koledaks end.*
- Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punkte väärt? Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust tunned või kommenteerida sa ilusti ka täiesti võõraid?)
- *Ma hindan fotosid selle järgi kas mulle meeldib see, mida see isik seal pildil teeb, või ei meeldi. Ma kommenteerin hästi ka neid keda ma ei tea, juhul kui see pilt mulle meeldib.“*
- Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?
- Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?
- *Olen küll. Kunagi keegi tahtis sõbraks saada, ja ma küsisin, et kes ta on. Hakkas siis nõmetsema, ja ma panin täiega vastu kommentaaride näol. Päris koledaks läks asi.*

Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada? *Poisid ei pea selleks nii palju vaeva nägema, et populaarsust võita.*

- Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?
- *Kindlasti läheb neile korda. Muidu nad ei poseeriks suuremate vendade autodega, või tüdrukute keskel. Olen küll näinud igasugu pilte.*
- Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.
- *Mulle meeldivad need poisid, kes on piltide tegemisel vaeva näinud ja on originaalsed*
- Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?
- *„Mina ei anna kindlasti häid hindeid nendele poistele kes poseerivad üle või lihtsalt nad on koledad. Kindlasti nad ei tohiks olla väga lapsikud*
- Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?
- *Kui ma kommenteerin, on need põhiliselt minu sõbrad, ja seega minu vanused.*

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida? *Ei aitäh!*

(T3,10) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1.intervjuu sissejuhatav osa

- Kui vana sa oled?
- *Kohe 10 aastane. Kohe mõne kuu pärast 11.*

kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?

- Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalil?
- *Vast 20 , arvan.*
- Kui kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?

- *Mul on rates kasuatajakonto olnud 4 aastat.*
- Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?
- *Sõbranna rääkis mulle sellest leheküljest ja siis teingi endale ka konto rate.ee-sse. Seal on nii hea vaadata pilte, kes kuskil on känud ja mida teinud. Mulle ikka väga meeldib see koht. Ja siis saad veel piltidele hindeid ka anda. Kui mõni foto ikka väga meeldib, siis loomulikult annan väga hea hinde, sest see aitab ka populaarsusele kaasa.*

- Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaali? Millist?
- *Teisi suhtlusportaale ei kasut.*
- Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?
- *Ma ei tea teistest midagi. Arvan, et Rate on hea lihtne kasutada. Mulle väga meeldib siin ringi vaadata ja sõpr otsida. Vahel leiavad nad ka mind.*

2. Sõprade leidmine rate.ee's

- Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
- *Kahekümne ringis.*
- Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
- *Mina olen ise sõbrakutseid saatnud ja teised on need vastu võtnud.*
- Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
- *Mitte kellegi võõraga.*
- Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
- *Mitte ühtegi. Mulle ei meeldi need kes väga pressivad ja tahavad sõbraks saada.*
- Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?
- *Viis vast.*
- Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tuttavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-ö offline elus tihedalt suhtlema? *Ei ole veel. Aga võibolla kunagi juhtub. Muidugi selliselt ei luba vanemad netti üldse kasutada.*

- Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?

- *Sõbrakutsed võtan vastu vaid oma sõpradelt ja mina saadan ka vaid oma sõpradele.*
- Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?
- *Pigem ikka mind on lisatud. Mina vaid väheseid olen kutsunud oma listi.*

3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

- kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?
- *Kui päris aus olla, siis ma just hiljuti blokeerin konto. Ja kui uuesti avasin, jätsin vaid ühe pildi. Ma ei teagi miks. Vist tahtsin end huvitavaks teha. Aga kui päris aus olla, siis ma ikka saavutasin ka selle huvi. Kõik küsisid et miks ma enam rates pole. Nii naljakas. No jamis ma siis ikka vastan /.../ ah ei vinninud sellega enam jännata*

Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?

„ Kui nüüd hästi järele mõelda, siis olen üle või paar pilti lisanud poole aasta jooksul oma kontole. Ma arvan, et ikka selle pärast et vist pole nii häid pilte saanud, mida tahaks kõigile näidata. Kuigi klõpsutame iga päev fotokaamerat, aga no ikkagi nagu.

- Kui tihti tunnend, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?
- *Väga harva tõesti, väga harva. Viimati vist muutsin pilti mõned kuud tagasi. /.../ jah jah, enne jõule. Ja nüüd peale jõule pole nagu pildistatud. Koolis ka nii jube kiire, et pole aega mõeldagi mingile ratele*
- Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada? Miks see raske on? (kui on raske)

- *Ei ole olnud raske valida pilti mida ratesse ülesse riputada. Kindlasti vaatan kõigepealt iseennast kuidas välja näen. Siis kes veel pildil on. Muu pole nagu oluline, kui minu konto, siis mina oean ikka hea välja nägema. Kuidas siis muidu teisiti saaks. No päris mõne nohikuga ma ikka pilti üles ei riputa. Või kui mõni bi**h kuskil tolgendab. Üldiselt siis lõikan photoshopiga ebavajalikud asjad välja ja ikka panen selle kus mina domineerin.*

- Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?
- *Ratesse panen ikka normaalseid ja ilusaid pilte, mitte liiga pilkupüüdvaid. Ei taha, et hakatakse kommenteerima ja tähelepanukeskpunktis pole ka just lõbus olla.*
- Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad? Ikka mõjutab.
- *Ei tahaks ju, et oled hullult pingutanud ja ilusa pildi teinud ja siis lihtsalt keegi hakkab poriga loopima. Nii on ju paha.*
- Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on? *Ei huvita. Ajan oma rida. Püüan teha selliseid pilte mida veel teistel pole.* Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on? *See pilt on tehtud Jaanipäeval kui istun lõkke ääres ja vorst on näppude vahel. Iseenesest laheda taustaga, aga samas ikka tagasihoidlik. Ei ole midagi nii erilist. Valisin just selle pildi ja jätsin kontole, sest mulle meeldis see pilt nii väga ja ise olin normaalse väljanägemisega. Vahel tulevad mingid jummalad imelikud pildid. Siis hoiad küll kahe käega peast kinni, et kuidas saab küll selline tont olla.*
- Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?
- *Sellel pildil olen mina ja suur lõke.*
- Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?
- *Vorsti söömist tahtsin kujutada sellel pildid.*
- Kus need pildid tehtud on?
- *Vanaema juures maal tegime suure lõkke Jaanupäeva puhul, ja seal siis saigi tehtud.*
- Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musi? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)
Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid? *Kuna mulle meeldisid need pildid ja olid normaalse väljanägemisega pildid.*
- Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/üksi? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?
- *Ma lisisin oma profiilifotosid, mis ikka natukenegi pilku püüavad. Vaatasin, milliste piltide peal olen ikka selline, milline mulle olla meeldib. Normaalne noh. Pilte on nii palju ja teinekord on päris raske leida selline pilt, mida nii väga tahaks üles panna*
Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal?
- Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?
- *No tahaks ikka meeldida, aga ma just hulluks ei lähe, kui kellegile ei meeldi. Vaadaku siis teiste pilte, mitte minu, kui ei meeldi.*
- Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- *Vanemaks valetamine piltidel ka just pole minu rida. Tahaks ikka noorem välja näha mitte vanem. Vanemaks saame ju kõik, aga nooremaks mitte keegi.*
- Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- *Kui tahangi naiselikum välja näha, siis ma panen meigi näkku ja asi korras.*
- Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?
- *Poisina pole ideed tulnud end näidata ja ei taha ka. Kuigi tegelikult võiks nalja teha ja rääkida, et mul on kaksikvend, nagu sul on .*
- Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?
- *Kindlasti selliseid, mis mulle endale üldse ei meeldi.*
- Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!
- *Sellised pilte, mis kohe nii silma oleks jäänud /.../ Polegi siukseid pilte sattunud, mis oleksid muljet avaldanud. Ega pole viimasel ajal nii tihti käinud ja rates. Kuidagi ei tõmba enam. Seal nii noored koos. Tatikad kerjavad punkte ja siis arvavavad et on lahedad. Mitte midagi erilist pole nendel fotodel kujutatud. Mingid suvakad on. Aha ma ei tea!*

- Mis on nendel fotodel kujundatud?
- *Mitte midagi erilist pole nendel fotodel kujutatud.*

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

- Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuetest ja reeglitega?
 - *No tavalised fotod /.../ Tavalised rate.ee fotod on tehtud koos koduloomadega. Ega muud seal polegi*
 - Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ee'ees üles laadida?
 - *Ja mida mul ikka arvata on nendest piltides. Need kes ei saa oma pilte ülesse, tuunigu vähem. Ise on nõmedad.*
 - Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?
 - *Ei ole ühegi moderaatoriga ühenduses olnud.*
 - Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“
 - *Ma küll ei tea, et ei lastaks mingeid pilte ülesse panna. Minuga küll pole sellist asja juhtunud. Aga ega ma ei töötle ka pilte. Pole nagu väga seda sorti.*
 - Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub? Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?
 - *Kui vaja teiste ees eputada, on hea idee suure feimiga sõbraga koos pildil poosetada, aga ma ei tea kas see oleks vajalik*
- Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?
- Tavaliselt üritatakse reiti üles riputada pilte kus ollakse üle poseeritud ja liiga beibelik. Tähelepanu saamiseks peab ikka pilt olema väljakutsuv. Aga muidu suht vahepealseid fotosid pannakse ülesse, et ikka märgataks. Pole liiga tagasihoidlik ja liiga väljakutsuvat fotot vaja otsida.*
- Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?
 - *Nähagi on ju, et need kes on väljakutsavamalt riides ja poosetavad, need alati toppide esiotsas.*
 - Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?
 - *Kui vaja teiste ees eputada, on hea idee suure feimiga sõbraga koos pildil poosetada, aga ma ei tea kas see oleks vajalik. Kedagi jäljendanud ma küll ei ole, ega taha ka. Nii palju on minu pildid ikka teistest erinevad.*
 - Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?
 - *neil on normaalsed lahetad pildid. Neil pole liiga väljakutsuvad fotod.*
 - Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.
 - *Tavaliselt on nad koos sõpradega või lemmikloomadega jne. Samas on nad sellised armsad, mitte ära mokitud kollid.*
 - Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?
 - *Suht nagu jah nende fotod on väljakutsuvad ja nad püüavad poiste tähelepanu saada*
 - Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punkte väärt? Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust tunned või kommenteerida sa ilusti ka täiesti võõraid?)
 - *Ma eriti ei hindagi fotosid aga kommin rohkem sõpside fotosid.*
 - Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?
 - *Mulle väga ei meeldi punkte anda ja kommenteerida. Pigem vaatan lihtsalt pilte.*
 - Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?

Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

- Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?
- *Ei teagi. No mis ma oskan öelda. Igaüks vast teab ise, mida endast näidata tahab. Selle järgi siis aks nad saavad populaarseks või mitte. Paljut sõbrad on mul küll päris edevad.*
- *Osadele vast ikka läheb korda mis neist arvatakse.*
- *Kindlasti leidub ka neid, keda üldse ei huvita.*
- Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.
- *Mul üks sõber mängib vaid arvutimänge ja selliseid keskkondi ta üldse ei külasta. Pigem vast tunnen huvi nende teistsuguste poiste vastu, keda ratest ei leia. Sellised, kus poisil on ilus nägu ja ta on stiilselt riides.*
- Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?
- *Selliseid pilte polegi eriti õnneks kellele ma üldse ei ole nous häid hindeid andma..*
- Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?
- *Omavanuste poiste pilte meeldib ikka kommenteerida.*

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida? *EI*

(T2, 12) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1.intervjuu sissejuhatav osa

- Kui vana sa oled?
- *12*
- **kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?**
- Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalil?
- *Mõned ikka on!*
- Kui Kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?
- *Rate.ee-s on olnud konto 4 aastat. Vist jah, kui ma ei eksi (mõttepaus) ikka jah.*
- Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?
- *Peamiseks põhjuseks olid uued tutvused. Nii huvitav oli saada uusi sõpru ja siis neid ratest üles leida. Veel põnevam nende pilte hinnata ja siis veel omakorda tuttavate tutvavaid tundma õppida.*
- Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaalil? Millist?
- *Veel on mul konto Orkutis ja Facebookis.*
- Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?
- *Hetkel on eelis see, et olen jube palju tutvavaid ja sõpru lisaud. Igal pool mujal samasugustes võrgustikes nad veel ei ole. Aga küll tulevad minu jälgedes.*

2. Sõprade leidmine rate.ee's

- Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
- *Sõpru listis on mõned sajad kindlasti. Kui täpselt vaadata, siis 311.*
- Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
- *Osad olen mina lisanud, osad on mind lisanud. Tuttavate tutvavad on mind üles leidnud ja nii see number kasvab.*
- Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
- *Päris paljudega, kui nii võib öelda.*

- Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
- *Enamus tutvused on selliselt soetatud.*
- Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?
- *Vähe on minu pereliikmaid ja sugulasi. Aga mõned ikka on. Vast viis kõik kokku.*
- Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tuttavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-ö offline elus tihedalt suhtlema?
- *Mõned on küll sellised, kellega oleme tihedamalt suhtlema hakanud ja ühiseid hobiseid leidnud.*
- Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?
- *Vaatan ikka ennem kellega tegemist ja siis otsustan kas mul on uut sõpra vaja või mitte.*
- Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?
- *Ikka mind on rohkem lisatud. Ikka kogu aeg sõbrakutsed ootavad, et ma neid vastu võtaks.*

3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

- kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?
 - *Minul on hetkel kontol vaid üks foto. Just ükspäev mõtlesin, et kõik pildid on nii vanad ja vajavad uuendust. Kuna kohe uusi pilte ei leidnud, mis väga oleks meelinud, siis jäigi vaid üks hetkel. Kindlasti lisan lähitulevikus veel mõne.*
 - Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?
 - *Kord nädalas või kord kahe nädala jooksul vahetan ikka kindlasti, et teistest uuemaid pilte panna ja, et teistel oleks mida kommenteerida. Muidu oleks ju igav kogu aeg vaadata samu pilte. Ma vist olen ikka edev küll. Aga noh, mis teha. See olen ju mina.*
 - Kui tihti tunned, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?
 - *Umbes kord nädalas kohe kindlasti muudan oma pilte. Nii lahe. Täiega meeldib vahetada ja eksperimenteerida piltidega. Ja rates on see ju, et kui lisad oma pildi, siis seda näevad kohe kõik esilehel ja siis sõbrad hakkavad sind hindama. See on jutsku väike meeldetuletus, et ma ikka olemas olen. Päris tõsiselt väga huvitav on rate keskkond. Nii palju saab uusi tutvusi ja ka teiste pilte hinnata. Parim vabaaja veetmise viis.*
 - Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada? Miks see raske on? (kui on raske)
 - *Miks see raske on (kui on raske)? Üldiselt ei ole raske endast pilti leida, mida võiks ratesse ülesse panna. Tavaliselt käin ikka üritustel/pidudel sõprade ja koolikaaslastega ja klõpsid sõprade/sõbrannadega pilte. Valin lihtsalt ilusamad ja huvitavamad välja nendest. See see nüüd küll keeruline pole. Ei teagi, ei mäletagi, kas üldse kunagi on juhtunud seda, et oskagi kohe pilte valida, mida tahaks üles riputada*
 - Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?
 - *„ Valin võimalikult erinevad ja loomulikult ilusad pildid. Päris viie minutiga otsustada ei saa, kui täitsa aus olla. Võtab ikka aega ja meeletult. Teinekord jääön nii kauaks pilte valima, et koolitöö kannatab. Aga no pole hullu. Vahetunnis saab ikka nii mõnigi kord kodutööd kellegi pealt maha sikedada. Elu tuleb ju huvitavaks teha*
 - Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad?
 - *Kindlasti mõjutab. Sellepärast ei topigi kõiki pilte ülesse, mis tunduvad esmapilgul ägedad.*
 - Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?
- Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on? *Mul hetkel on siuke armas ja omapärane pilt. Mulle endale väga meeldib. Näeb küll nats friiki välja, aga selles see asj amõte ongi. Kui oled näinud pisikesi looma pilte, neil on hästi suur pea ja ülipisike keha. Sai kord nii sama lollitatud, aga tulemus sai ülikõva, minu arvates. Minust nüüd samasugune. Aga see vist ongi tähtis et mulle endale meeldib /.../ ikka tõsiselt vingi pilt. Valisingi just selle pärast, et see tõesti nii väga meeldis mulle. Ja*

kaasosalejatel on tore meenutada, kuid see pilt alguse sai. Ja loomulikult võrastele ka meeldib, sest antakse ikka häid hindeid

- Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?
- *Mina olen pildil, suure pea ja silmadega.*
- Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?
- *Vaatan lihtsalt alt ülesse ja teen kurba nägu.*
- Kus need pildid tehtud on?
- *Sõbranna juures on see pilt tehtud. Tausta erelist näha polegi, aga tulemus nagu ülikõva.*
- Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musi? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)

• *Poosi polegi näha, sest tervet pilti katab vaid minu nägu ja pea.*

Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid? *Kui mul oleks, siis järelikult mulle meeldiks need pildid kõige rohkem ja sellepärast oleks need ka üleval.*

- Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/üksi? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?

• *Tavaliselt võib leida minu profiilifotodelt mind koos sõpradega, koos pereliikmetega, lemmik mänguasjadega, erinevates poosides kuskil looduses või lihtsalt mingitel üritustel. Vastavalt kuidas tuju on ja kui ledub mõni eriti armas pilt, siis miks mitte ka teistele näidata. See mida teised arvavad, pole kõige olulisem, peaaigi, et mina ise rahul olen. Aga loomulikult nii nõmedaid pilte ka üles ei hakka panama, et tomatisõda välja kuulutada*

Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal?

- Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?

• *Ikka on oluline. Aga päris lolliks ka ikka ei lähe. No normaalsuse piiriüles.*

- Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?

• *Kindlasti mitte ei ole tahtnud vaneb välja näha. Ei ei ei.*

- Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?

• *Naiselikumana pole ka tahtnud end näitada kui olen. Olen see kes olen. Kui väga tahta, siis usun, et meik on kindlaks abivahendiks ja kingad.*

- Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?

• *Samas pole ka poisilikuna end näidata tahtnud, olen ikkagi tüdrukuna sündinud ja nii tore on tüdruk olla.*

- Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?

• *Selliseid kus ma endale kohe üldse ei meeldi. Ei hakka annast traumeerima.*

- Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!

• *Silma on jäänud suvel tehtud heinapallidega pildid. Ma ei tea mingil hetkel olid need väga moes. Nendel fotodel olid inimesed, heinapallil seistes või selle ääres seistes. Või näiteks põllupeal kuskil heina sees pooset arendav tüdruk. Mõni on ikka väga naljakas ja kange. Nagu oleks mingi häda küljes. Osad on väga ilusad pildid teinud, täitsa nagu päris. Siis tuleb endal ka isu peale. Aga talvel vist päris selliseid pilte teha ei anna. Eks ootan uut suve ja ja äkki tekkib ka võimalus.*

- Mis on nendel fotodel kujundatud?

• *Inimest ennast, heinapallil seistes või selle ääres seistes. (või nt põllupeal kuskil heina sees mingi inimene)*

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

- Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuete ja reeglitega?

• *Enam-vähem ikka tean, mida lastakse ülesse panna ja mida mitte.*

- Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ees üles laadida?

- *Nõuded on head, sest see natuke reguleerib seda pildistame efektide ja tuunimise taset. Muidu võib varsti selliseid ulmepilte näha, et anna armu.*
- Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?
- *Moderaatoriga pole ma ühenduses olnud. Pole vajadust olnud. Kui pilt ei vasta nõuetele, siis valin teise pildi ja proovin uuetsi.*
- Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“
- *Pildi tavaline suurus on kindlates jpg. Mõõtmetes. Nägu peab olema näha ja mitte liiga ära töödeldud. Üldiselt ei lasta ülesse panna selliseid pilte, mis on väga võikalt töödeldud. Kommentaarideks tuleb siis, et kas isik ei ole vastavuses profiilomanikuga. Kunagi proovisin ka teha, et panen siis professionaali tehtud pildi ülesse ja ei lastud. See oli veel kunagi noorte ajakirjas „Stiina“ ilmunud pilt minust. Ja ei lastud. Mingi imelik põhjus tuli vaid vastuseks, miks ei lasta seda üles panna.“*
- Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub? Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?
 - *Suure feimiga sõber oleks mingiks abiks kindlasti, kui tahad odavat populaarsust saada.*
- Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada? *Kindlasti väga silmapaistvaid ja hästi ilusaid pilte peaks panema ülesse see, kes rates tahavad populaarsed olla. Siiski mina ise nii hulljulge pole ja nii ekstreemseid pilte üles ei pane. Eelistan pigem tagasihoidlikumaid.*
- Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?
 - *Mõlemad, aga pigem siis tagasihoidlikumad.*
- Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?
 - *Suure feimiga sõber oleks mingiks abiks kindlasti, kui tahad odavat populaarsust saada. Kellegi jäljendamisega on minu arvates selline lugu, et iga inimene peab ikka iseendaks jääma. Eks seda vast nii väga ei tehta ka, sest siis saad sellise negatiivse kommentaaride sihtmärgiks, et annab olla. Ükskord panin mingi pildi, kus olin ühelt sünnipäevalt tulnud ja vaatasin, et tuleb ilus pilt. Ja tegelt ka, tuligi /.../ aga kohe kiiresti võtsin maha, sest sealt tuli ikka selliseid kommentaare, et paha hakkas.*
- Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?
 - *Kommentaare kirjutan enamasti sõbrannadele ja häid punkte annan kellel on head pildid*
- Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.
 - *Tavapärasest on need tüdrukud erilisema välimusega, kes silma hakkab. (või teistsuguses poosis / olekus)*
- Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?
 - *Kindlasti ei vaevu punkte jagama neile, kes panevad täiesti suvalisi pilte endast ülesse, väga tavalisi ja midagi kõitvat pole. Oleneb ikka väga palju pildist kui palju ma punkte annan.*
- Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punkte väärt? Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust tunned või kommenteerida sa ilusti ka täiesti võõraid?
 - *Väga palju hindan ilu ja keskkonda pildil. Võõraid saab ka täitsa vabalt ilusti kommenteerida. Kui keegi väga muljet avaldab, või tuleb tunne, et tahaks hinnata.*
- Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?
- Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?
- Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

- *Poisid peaksid üles riputama stiilseid pilte, kui tahavad olla populaarsed.*
- Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?
- *On poisse, kellele läheb korda milliseid pilte nad valivad ja teistele ei lähe..*
- Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.
- *Minule meeldivad sellised endast hoolt kandvad poisid. Eks seelikuküttidele läheb rohkem ja vahest poistel on ikka vaja tõestada, kes on kellest parem. Kõige rohkem meeldivad siuksed tõmmud poisid piltidel, kes on riietunud suht stiilselt, aga nad ei tohiks olla väga ülbe olekuga.“*
- Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?
- *Ma ei ole nõus hindama selliste poiste pilte, kes panevad pidude pilte ülesse, kus ollakse kuskil käpukil maas ja uimase olekuga. Nii odav kuidagi.*
- Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?
- *Kommenteerin enam vähem oma- vanuste või siis kaks- kolm aastat vanemaid.*

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida? *Ei.*

(T4, 12) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1.intervjuu sissejuhatav osa

- Kui vana sa oled?
- *12*

kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?

- Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalis?
- *Alla 50ne*
- Kui Kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?
- *3 aastat olen ratet kasutatnud.*
- Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?
- *Et sõpradega suhelda ja uusi sõpru saada*
- Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaalit? Millist?
- *Ei kasuta ühtegi teist samasugust lehekülge.*
- Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?
- *Piltide hindamine*

2. Sõprade leidmine rate.ee's

- Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
- *41 sõpra on hetkel sõbralistis.*
- Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
- *Piltide hindamise järgi ja sõprade kaudu*
- Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
- *Väga paljudega olen tutvunud reidis ,nii umbes 20 inimesega*
- Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
- *Enamus*
- Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?
- *65% / 35%*
- Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tuttavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-õ offline elus tihedalt suhtlema?
- *Jah*

- Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?

- *Ühised huvid, ühised sõbrad*

- Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?

- *Teised lisavad mind*

3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

- kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?

- *Seitse fotot panin just ülesse.*

- Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?

- *Mulle meeldib oma ilusaid pilte teistele näidata*

- Kui tihti tunned, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?

- *Vahetan tihti pilte, iga nädal*

- Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada?

Miks see raske on? (kui on raske)

- *Ei ole raske, ilus olen*

- Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?

- *Panen need pildid mis mulle kõige rohkem endale meeldivad*

- Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad

kommenteerivad?

- *Kindkasti mõjutavad mind sõbrad natuke*

- Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?

- *Ikka mõjutab, päris palju*

Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on?

- Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?

- *Enamusel piltidel olen koos oma koeraga*

- Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?

- *Piltidel on näha Igapäevane tegevus ja poseerimine*

- Kus need pildid tehtud on?

- *Kodus, koolis, üritustel*

- Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musi?

Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)

- *Fotodel ikka naeratan ja püüan kelmikaid fotosid saada*

Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid? Need on lõbusad pildid, selle pärast olen need valinud

- Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/ükski? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?

- *Lemmikloomaga, ükski ja ka sõpradega on eelistatud pildid, ma arvan.*

Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal? *Kui mind võõrad vaataks, siis loodan, et nad saavad aru et olen tore tüdruk*

- Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?

- *Väga oluline*

- Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?

- *Jah, kasutan meiki*

- Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?

- *Ei püüa, ma lihtsalt olen*

- Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?

- *Ei*

- Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?
- *Alasti pilte*
- Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!
- *Kui teiste fotod on lõbusad ja trendikad, siis on kohe nii hea vaadata*
- Mis on nendel fotodel kujundatud?
- *Nendel on naljakad poosid erinev miimika*

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

- Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuete ja reeglitega?
- *Ei ole kursis*
- Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ee's üles laadida?
- *Nõuded on vajalikud, ei tohiks üles panna siivutuid pilte*
- Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?
- *Ei*
- Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“
- *tavaline rate pilt väljendab edevust. Kas keegi lihtsalt poosetab, või eputab mingi kalli asjaga.*
- Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub? Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?
- *Palju on seksikaid fotosid*
- Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada? *Seksikaid peavad fotod kohe kindlasti olema, et pilku püüda.*
- Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?
- *Ikka väljakutsuvalt poseerivad tüdrukud on populaarsemad.*
- Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?
- *Jah aitab*
- Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?
- *Neile tüdrukutele kes väga ei eputa annaksin hea meelega kõrgeid punkte.*
- Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.
- *Nad on nendel fotodel edevad ja mõned ka lodevad*
- Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?
- *Need kes on väga napilt riides või teevad suitsu, nendele ei tahaks punkte üldse anda.*
- Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punke väärt? Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust tunnud või kommenteerida sa ilusti ka täiesti võõraid?)
- *Annan ka teistele kõrgeid hindeid peale sõprade. Piltidele mis mulle meeldivad.*
- Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?
- *Iga päev kommenteerin teisi ja annan punkte.*
- Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?
- *Olen ka negatiivseid kommentaare, neile kes mulle halva hinde panevad*

Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada? *Lõbusaid pildid poistest on väga hea vaadata.*

- Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?
- *Kindlasti läheb poistele korda populaarsus, nad on edevad*

- Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.
- *Mulle meeldivad sportlikud ja asjalikud poisid*
- Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?
- *Lodevad, suitsetavad ja ülbe olekuga poisid kohe üldse ie meeldi. Ei vaata nende poolegi.*
- Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?
- *Ikka omavanuseid ja ka nooremaid kommenteerin ja suhtlen nendega. Vanemad väga ei huvita. Nii nõmedad ja ülbed.*

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida? *Ei soovi*

(T5, 10) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1.intervjuu sissejuhatav osa

- Kui vana sa oled?
- *10*

kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks? *On küll palju sõpru*

- Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalis?
- *Hästi palju*
- Kui Kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?
- *Kaks aastat olen rates olemas olnud.*
- Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?
- *Huvitav on ja saab uusi tutvavaid*
- Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaali? Millist?
- *Rate on ainuke koht, kus minu pilte näha saab ja mind üles leida.*
- Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate, 'ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?
- *Ma ei tea teisi*

2. Sõprade leidmine rate.ee's

- Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
- *Ma ei teagi aga umbes 60*
- Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
- *Valin ise ja mind valitakse*
- Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
- *Umbes 30 inimesega*
- Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
- *Päris palju*
- Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?
- *Mõned, umbes 5*
- Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tutvavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-õ offline elus tihedalt suhtlema?
- *Jah*
- Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?
- *Vaatan pilte ja ka seda mida ta kirjutab.*
- Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?
- *Lisan ise.*

3. küsimused isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

- kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?
 - *Üheksa pilti on mul rates.*
 - Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?
 - *Vahetan fotosid tihti, nii on lõbusam*
 - Kui tihti tunned, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?
 - *Vahel iga päev*
 - Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada?
- Miks see raske on? (kui on raske)
- *Ei ole raske fotode vahel valida.*
 - Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?
 - *Panen need pildid mis mulle endale meeldivad või sõbrad tahavad*
 - Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad?
 - *Ei mõjuta mind ükski kommentaar.*
 - Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?
 - *Mulle meeldib erineda, ei jälgi teisi.*
- Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on?
- Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?
 - *Olen üksi või koos sõpradega oma rate kontol olevatel piltidel*
 - Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?
 - *Igasugust tegevust võib märgata, enamuses on naljakad pildid*
 - Kus need pildid tehtud on?
 - *Küll koolis ja ka kodus*
 - Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musi? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)
 - *Ikka naeratan igal pildil ja vaatan kaamerasse*
- Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid?
- Valisid need pildid, kuna arvan et need meeldivad ka teistele*
- Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/üks? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?
 - *Tavaliselt olen üksi või siis sõpradega pildil*
- Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal?
- Loodan et kui keegi võõras mind vaatab, siis arvab ikka hästi*
- Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?
 - *Kõik tahavad lähedalt olla, on ikka oluline*
 - Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
 - *Ei ole püüdnud vanem välja näha*
 - Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
 - *Ei, olen veel liiga noor*
 - Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?
 - *Ei*
 - Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?
 - *Inetuid ja kus on vähe riideid seljas*
 - Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!
 - *Reisipildid ja loomadega tehtud pildid meeldivad mulle vaadata.*
 - Mis on nendel fotodel kujundatud?

- *Loodus ja inimesed koos loomadega on tavaliselt nendel kujutatud*

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

- Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuete ja reeglitega?
- *Ei ole*
- Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ee's üles laadida?
- *Ma arvan et kontroll peab ikka olema*
- Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?
- *Ei*

- Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“
- *Tavaliselt rate piltide enamus poseerivad*
- Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub?
- *Mulle küll ei tundu nii, et keegi püüaks kedagi jäljendada.*
- Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?
- *Väheste rüetega fotosid olen kuidagi liiga palju näinud. See tundub kuidagi nii labane.*
- Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?
- *Ma ei tea, ma pole väga populaarsust taga ajav inimene.*
- Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?
- *Pigem poseerivad ikka poseerivad need kes on tähelepanu hullud.*
- Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?
- *Jah*
- Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?
- *Hea hinnangu annan kindlasti pigem tagasihoidlikele piltidele*
- Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.
- *Tüdrukud on tavalised lihtsad, ja nad ei poseeri*
- Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?
- *Häid punkte ei anna ma kindlasti suitsuga pildil olevaid inimesi, või need kes väga eputavad*
- Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punkte väärt? Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust tunned või kommenteerida sa ilusti ka täiesti võõraid?)
- *Oleneb ikka fotost, sõpru ei eelista. Kui on hea pilt, siis loomulikult anna häid punkte ja kommentaare.*
- Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?
- *Iga päev kommenteerin kedagi ja jagan punkte lahkelt*
- Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?
- *Olen andnud küll negatiivset kommentaari, kuna pilt ei meeldinud mulle üldse kohe. Ja see tüdruk ei meeldinud mulle.*
- Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?
- *Ei oska öelda milliseid fotosid peaks poisid üles riputama. Pole nii tähelepanu pööranud. Vaatan rohkem tüdrukute pilte.*
- Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?
- *Arvan et läheb küll poistele korda, et nad tähelepanu köidavad.*

- Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.
- *Tagasihoidlikud pildid kus poisid on hästi riidesse pandud. Sellised fotod meeldivad mulle.*
- Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?
- *Ei taha oma aega raisata nende piltide kommenteerimisele ja hindamisele, kus poisid lollitavad, suitsetavad või muidu eputavad*
- Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?
- *Pigem kommenteerin siiski omavanuseid poisse. Ei julge vanematega suhelda.*

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida? **Ei**

(P6, 11) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1.intervjuu sissejuhatav osa

- Kui vana sa oled?
- *Olen 10 aastane! Saan kohe 11*
- **kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?**
- Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalil?
- *Mul on kuskil 150 sõpra*
- Kui Kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?
- *4 aastat rates olnud*
- Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?
- *Otsida uusi tuttavaid kellega suhelda*
- Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaalil? Millist?
- *Ei kasuta teisi. Sellest on enam ja küll.*
- Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?
- *Mulle meeldib et siin on palju noori minuvanuseid. Paljud tüdrukuid panevad ilusaid pilte üles ja on suured Rate fännid*

2. Sõprade leidmine rate.ee's

- Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
- *150 ringis*
- Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
- *Tuttavate kaudu ja pilte hinnates*
- Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
- *Väga palju võõraid ei taha. Rohkem ikka suhtlen tuttavate ja nende tuttavatega.*
- Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
- *Olen saanud mitme aastaga ikka väga palju uusi tuttavaid ja suhtlen nendega väga palju.*
- Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?
- *Pereliikmetest on mu õde ja vend ja mõned lähedasemad sugulased. Muidu ikka sõbrad ja tuttavad.*
- Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tuttavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-ö offline elus tihedalt suhtlema?
- *Mitte väga palju, aga mõned on ikka.*
- Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?
- *Päris võõraid ei taha väga lisada. Kui ikka on ühised tuttavad siis lisan. Võõrastega võib tulla probleeme.Palju on väga tülikaid inimesi kes lihtsalt lollitavad.*

- Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?
- *Ma arvan et enamuse lisan mina ise.*
- 3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus**
- kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?
- *umbes 100 pilti hetkel minu kontrol. seda pole väga palju.*
- Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?
- *Lisan päris tihti pilte ja vahetan välja uute vastu, sest meeldib pilte teha.*
- Kui tihti tunned, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontrol?
- *Iga nädal vahetan ja lisan uusi juurde*
- Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada?
- Miks see raske on? (kui on raske)
- *Pole üldse raske fotosid valida. Panen sellise pildi mis mulle meeldivad ja mul on neid palju.*
- Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?
- No koledaid ju ei pane, pole seal midagi keerulist valida. Teistest ei pane pilte üles.*
- Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad?
- *Sõprade kommentaar mõjutab küll kindlasti minu valikut. Mulle meeldivad naljakad pildid ja neid alati kommenteeritakse.*
- Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?
- *Ei vaata seda, teen ikka seda mis ise meeldib. Ei huvita muu.*
- Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontrol üleval on?
- Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?
- *Piltidel olen ma ise, väga vähe pilte kus mind halvasti näha.*
- Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?
- *Tegevusi erinevaid, oleneb kus olen hetkel olnud.*
- Kus need pildid tehtud on?
- *Pildid looduses ja sünnipäevad ja muud tegevused*
- Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musi? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)
- *Vahel on tõsisied pilte ja vahel naeratan.*
- Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid?
- Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/üksi? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?
- *No on ju igasuguseid pilte, mul neid nii palju, ma ei tea nii täpselt mis seal nüüd kujutatud on. Sõpradega on pilte, on autodega, on mõne kena tüdrukust sõbraga. (peamised pildid olid siiski üksinda tehtud ja võiks öelda küll, et poseeritud)*
- Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal?
- Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?
- *On oluline ikka. Ei pane nõmedaid pilte. Tean et see on oluline ja seda vaadatakse.*
- Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- *Ei ole põhjust olnud, miks ma peaks. Võibolla tüdrukud tahaks seda teha et mitte väga noor välja näha.*
- Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- *Ei ole tahtnud*
- Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?
- *Ei ole huvi olnud*
- Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?

- *Poolpaljaid pilte ei paneks. Rannapilte ikka on mõned.*
- Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!
- *Mulle meeldib kui teistel kasutajatel on ilus pilt ja taust ja töödeldud ilusti.*
- Mis on nendel fotodel kujundatud?
- *No kedagi mingis olukorras või poseerimas on kujutatud millegi või kellegiga.*

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

- Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuete ja reeglitega?
 - *Olen ikka lugenud ja olen kursis*
 - Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ee's üles laadida?
 - *Keegi ikka võiks kontrollida neid jah. Aga vahel on keelatud väga nõmedatel põhjustel. Mingeid paljad pilte pole vast vaja panna.*
 - Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?
 - *On olnud õllepudel laual, ei lastud, siis aga töötlesin pudeli sildi ja sain panna*
 - Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“
 - *Tavalisel rate pildil keegi mingis olukorras poseerimas, sest see kõige tavalisem*
 - Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub? Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?
 - *Mulle see feim ja see ei meeldi. Ei oska kommenteerida seda. Vast ikka püütakse järgi teha seda kes toppides kõrgel kohal.*
- Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?
- Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?
 - *Ikka väljakutsuvalt poseerivad tüdrukud on populaarsemad. Igasugused seksikad pildid on popid. Aga kindlasti peab tüdruk ilus ka olema.*
 - Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?
 - *Ei tea, vast jah.*
 - Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?
 - *Sellised tüdrukud kes mulle meeldivad annan häid kommentaare. Tüdruk kes on kena ja sexy väärrib häid punkte.*
 - Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.
 - *Piltidel on ikka kenad tüdrukud, keda ma vaatan. Kuidas ma neid kirjeldan? On blonde ja brünette.... igasuguseid. Kindlat eelistust pole.*
 - Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?
 - *Ma ei ole eriti suur punktide jagaja. Aga kui annan siis ikka neile kes ilusti riides ja kenad . vahel annan punkti kui poseeritakse ilusa autoga mis mulle meeldib*
 - Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punkte väärt? Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust tunned või kommenteerida sa ilusti ka täiesti võõraid?)
 - *Kui ma kommentaare jagan, siis rohkem tuttavatele ikka. Aga vahel ka võõrale. Sõbrad saaavad ikka palju punkte.*
 - Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?
 - *Üldiselt ma ei viitsi mingit jama kirjutada. Punkte viskan ka suht suvalt.*
 - Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?

- *Olen kunagi ka negatiivset kommentaari kirjutanud. Sain nõmedalt inimeselt põhjuse ta halbu punkte, tegin seda ka talle.*

Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

- Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?
- *Ikka läheb poistele korda populaarsus. Mulle mitte ja mu tuttavatele sõprade ka mitte.*
- Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.
- *Ei oska kirjeldada*
- Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?
- *Ei jaga poistele mingeid punkte*
- Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?
- *Ikka omavanuste*

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida?
Milleks seda vaja on?

(T7, 11) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1. intervjuu sissejuhatav osa

- Kui vana sa oled?
- *11 a.*

kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?

- Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalil
- *Umbes 25-30 sõpra on mul hetkel, ma arvan. Aga see arv iga päev muutub. Mina lisan uusi sõpru ja minu sõbrad lisavad mind enda sõbraks.*
- Kui kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?
- *3 aastat juba kindlasti .*
- Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?
- *Sest mõnedel sõpradel oli ka see juba olemas ja see tundus lahe. Nii tegingi endale.*
- Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaali? Millist?
- *Orkut .com kasutan, kus on mul ka pildid ja sõbrad.*
- Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?
- *Rate on lihtne ja kui on igav , siis saab mängida seal . Hästi plaju erinevaid võimalusi vaba aja veetmiseks. Ja peamine, et eesti keeles kõik.*

2. Sõprade leidmine rate.ee's

- Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
- *Umbes jah. 25-30 , aga nagu juba mainisin see arv muutub.*
- Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
- *Ise olen lisanud siiani. Aga täna just juhtus, et üks koolikaaslane lisas mind enda sõbraks. Polegi ennem sedasi nii juhtunud. Täitsa tore oli seda kogeda.*
- Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
- *Mitte kellegiga pole rates tutvunud, kõik on sõbrad. Võõrastega ma ei suhtle. Ei paku pinget. Kontakteerun ikka vaid oma sõpradega.*
- Kui võrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
- *Mitte ühtegi .*
- Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?

- *Enamus ongi pereliikmed ja sõbrad-tuttavad. Eks sellepärast see arv nii nadi ongi. Aga ausaltöeldes, ega ma rohkem ei vajagi.*

- Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tuttavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-ö offline elus tihedalt suhtlema?

- *Ei .*

- Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?

- *Tavaliselt ma suvalisi ei lisa. Ainult neid, keda ma tunnen juba eelnevalt.*

- Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?

- *Ise lisanud. Olen aktiivne.*

3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

- kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?

- *Neli pilti on hetkel minu kontol. Ja sellest tegelt täitsa piisab.*

- Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?

- *Kord kahe kuu jooksul lisan uusi fotosid , sest muidu pole rates midagi teha (kihistab naerda)*

- Kui tihti tunnend, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?

- *Vahel harva tahaks pilte muuta, siis kui vana pilt on ära tüüdanud .*

- Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada? Miks see raske on? (kui on raske)

- *Jah on küll raske, sest sa pead pildil ilus olema ja mõnadel pole ilus . Taust peab ka normaalne olema.*

- Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?

- *Välimuse ja tausta põhjal teen valiku piltidest, mida ratesse ülesse tahaks panna.*

- Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad?

- *Ei huvita mida keegi arvab, panen need pildid mis mulle endale meeldivad.*

- Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?

- *Ei lähtu . Peamiselt uploadin ülesse neid pilte, mis mulle endale normaalsed tunduvad.*

Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on?

Ilusad,

- Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?

- *Mina olen oma profiili piltidel. Minu konto ju! Teised poseeringu ikka enda kontodel.*

- Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?

- *Tavaliselt olen istuvas poosis nagu hetkel kontol oleval pildi , vahel ka seisan. Oleneb, kuna pilt thetud on ja mis tuju on olnud pildistamise hetkel.*

- Kus need pildid tehtud on?

- *3 pilti on stuudios tehtud ja üks kodus.*

- Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musi? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)

Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid?

- *Nendel piltidel naeratan kaamerasse , vahepeal ei vaata otse kaamerasse . Sest need tundusid kõige ilusamad ja normaalsemad .*

- Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/ükski? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms.

- *Tavaliselt olen pildil üksinda, ükskord oli pilt kassiga, kunagi ei pane üles perepilti.*

Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal?

Ma ei tea , sest igaüks arvab erinevalt.

- Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?

- *Ikka tahaks kõigile meeldida. Kes ei tahaks. Aga ma ise ei saa ju suurt midagi muuta. Vaid panna endast sellised fotod ülesse teistele vaatamiseks, mis võiks kõigile meeldida.*
- Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- *Ei ole .*
- Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- *Ei ole .*
- Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?
- *Ei .*
- Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?
- *Selliseid , kus ma väike olen ja selliseid ,kus mul on nõmedad riided .*
- Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!
- *Ei ole midagi väga erilist silma jäänud. Üldiselt on ikka mingid tavalised poisid ja mitte midagi erilist.*
- Mis on nendel fotodel kujundatud?
- *Ikka inimesi on fotodel kujutatud. Keda siis veel? Aga ollakse ka sõpradega koos ja siis loomadega. Kuskil ilupõõsaste vahel. Nimekiri on piki ja lai, sest mõtteid on ikka erinevaid.*

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

- Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuetest ja reeglitega?
- *Reeglid on kõigi jaoks avalikud, ja kui neid rikud, siis võid isegi oma kontost ilma jääda.*
- Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ee's üles laadida?
- *Selliseid pilte ei tohiks lasta üles laadida , kus sa ei ole ise peal ja selliseid , kus on teine inimene , kes on pildile jäänud koledana. Varem oli kuidagi kontroll rangem, nüüd on ikka juhtunud igasuguseid asju.*
- Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?
- *Ei ole moderaatoriga ühendust võtnud. Olen kõik oma fotod üles saanud panna ja pole mingit probleemi olnud.*
- Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“
- *tavaline rate pilte on siis kui sa naeratad kaamerasse ja kui sa teed midagi laheda .*
- Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub? Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?
- *Ma arvan , et rate.ee's on väga palju pilte , kus on peal ainult nägu . Ja sellised , kus näole on silmapliiatsiga joonistatud kassi vurrud ja nina .*
- Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?
- *Ilusaid pildid on populaarsuse tagamiseks vajalikud ja kus on peal ainult nägu .*
- Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?
- *Väljakutsuvalt poseerivad tüdrukud ikka on alati populaarsemad .*
- Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?
- *Ei ole võimalik saada populaarseks olles pildil kõrge feimi sõbraga. Kohe kindlasti mitte ei usu, et see nii toimib.*
- Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?
- *Ilustele tüdrukutele annan häid kommentaare ja punkte , oma sõpradele ja sõbrannadele ka .*
- Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.
- *Nad on alati ilusad , vahepeal naeratavad , ägedad .*

- Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?

- *Kui nad on fotodel koledad , väga väljakutsuvalt või vanematega, siis ma pole küll nõus punkte andma .*

- Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punkte väärt? Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust tunned või kommenteerida sa ilusti ka täiesti võõraid?)

- *Annan häid kommentaare ainult sõpradele ja oma koolist , keda ma tean .*

- Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?

- *Siis kui midagi tarka teha pole jagan punkte ja kommenteerid sõpru, muidu ei viitsi .*

- Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?

- *Siis , kui keegi on mulle ka vähe punkte pannud, panen täiega vastu .*

Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

Poisid peaksid panema ägedaid , lähedaid pilte, kus on normaalelt riides jne.

- Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?

- *Vahepeal nagu tundub, et nad pingutavad. Aga see vast pigem erinev .*

- Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.

- *Oma sõbrad , klassikaaslased . Nende on sellised mis mulle endale väga meeldivad.*

Mõned istuvad niisama kivi peal , autoga , reisiril .

- Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?

- *Kes on pildi peal kurjad, nende ma kohe kindlasti pole nõus häid punkte andma. Ka võõrastele ma kunagi häid punkte ei anna.*

- Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?

- *Rohkem kommenteerin ja suhtlen ikka omavanustega .*

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida?

Ei .

(T8, 12) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1.intervjuu sissejuhatav osa

- Kui vana sa oled?

- *12*

Kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?

- Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalil?

- *Minul on rates mitu kümmend kindlasti kohe. Täpset arvu peast ei teagi.*

- Kui kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?

- *Umbes 4 aastat kuid ei kasuta seda juba pikemat aega.*

- Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?

- *Täpselt ei mäleta miks konto tegin, tuttavatel olid kontod ja tegin ka. Tundus vist huvitav siis. Nüüd juba igasugune huvi kadunud.*

- Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaalil? Millist?

- *Orkut, Facebook, Myspace*

- Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasugustekeskondade ees?

- *Ei oska öelda mis on rate eelised. Praeguseks on see aegunud ja jääb igavaks. Kõik sõbrad on juba FaceBooki kolinud ja mul ka plaanis.*

- Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?
- *Mulle meeldis rates kõige rohkem, et palju sõpru oli võimalik sealt leida ülesse. Muidugi neid kellega olin juba eelnevalt tuttav.*

2. Sõprade leidmine rate.ee's

- Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
- *Mitu kümmend*
- Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
- *Olen lisanud ise, mind on lisatud jne.. nagu ikka asjad käivad.*
- Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
- *Päris paljudega olen tutvunud rate kaudu. Täitsa huvitav on saada uusi tuttavaid.*
- Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
- *Mitte väga pole mööda tuttavate tuttavaid käinud, oma sõprade sõpru olen kohanud väljaspool rate.ee'd*
- Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?
- *Minu kontolt võib leida: Üks pereliige, paar sugulast, ülejäänud on sõbrad ja tuttavad.*
- Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tuttavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-ö offline elus tihedalt suhtlema?
- *Ma küll ei oleks seda uskunud, kuid juhtus, et sain kokku paari uue sõbraga väljaspool ratet.*
- Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?
- *Olenevalt lisan uusi kontakte, kas ma tean teda, on ta mulle tuttav näost jne...*
- Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?
- *Ise olen lisanud ainult inimesi keda isiklikult tean ülejäänud on mind lisanud.*

3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

- kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?
- *Ühtegi pilti pole hetkel.*
- Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?
- *Ei oska öelda kui tihti lisan uusi fotosid, kui tuleb tuju lisada, lisan.*
- Kui tihti tunned, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?
- *Väga harva tahaks muuta pilte profiilil. Ei viitsi selllega väga aktiivselt tegeleda. Võtan päris rahulikult.*
- Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada? Miks see raske on? (kui on raske)
- *Ei ole.*
- Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?
- *Lisan pilte mis mulle endale meeldivad.*
- Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad?
- *Ei, kindlasti mitte ei mõjuta mind kellegi kommentaarid. (raputab pead ja sasib kätega oma kiharates)*
- Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?
- *Ei jälgi sellist asja üldse. See kuidagi nii nõme ja odav.*
- Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on?
- Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?
- *Hetkel pole ühtki, ülidselt olen pildil ikka mina.*
- Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?
- *Oleneb väga palju tehtud pildist, mis seal peal on. Pilte on ju igast inimesest erinevaid. Täitsa kidas kunagi.*
- Kus need pildid tehtud on?

- *Kõik pildid on olnud erinevad, ja loomulikult erinevates kohtades. Küll looduses ja mõned stuudios isegi. Mingitel koosviibimistel. Kohti ikka leiab.*
 - Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musi? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)
 - *Poosid on täiesti kuidas juhtub. Proovin ikka normaalne olla.*
- Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid?
- Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/üksi? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?
 - *Mina ise olen piltidel, mis rates üleval. Natuke ikka sätin poosi, kuid väga hulluks ei lähe. Püüan ikka endaks jääda.*
- Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal?
- Üldiselt kui tegemist minu sõpradega, siis tahaks ikka loota poitsiivset tagasisidet. Võõraste eramus väga korda ei lähe.*
- Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?
 - *Ei ole oluline.*
 - Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
 - *Ei ole püüdnud.*
 - Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
 - *Ei.*
 - Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?
 - *Ei.*
 - Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?
 - *Alasti pilte kohe kindlasti. See on kuidagi liig mis liig selle koha kohta.*
 - Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!
 - *Ei oska öelda, oleneb pildist, isikust seal peal jne. Seal leiab igasuguseid pilte. Aga silma pole nagu midagi jäänud.*
 - Mis on nendel fotodel kujundatud?
 - *Üldiselt inimesed on ikka kõigil fotodel kujutatud, muidu ju ei saagi pilti üles panna.*

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

- Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuete ja reeglitega?
 - *Enam vähem olen kursis moderaatorite reeglitega, mida nõutakse et enda pilti üles saada.*
 - Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ee's üles laadida?
 - *Ma arvan, et nõuded on vajalikud.*
 - Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?
 - *Moderaatoriga pole kunagi olnud vajadust ühendust võtta.*
 - Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“
 - *Naistel on tavaliselt tüüpiline poosetamis pilt, käed puusas, musisuud jne..*
 - Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub? Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?
 - *Ma arvan, et mõned üritavad ikka jäljendada teisi, kellel endal ideid vähe on ja tahavad huvitavamad välja näha. Kuna ühesuguseid pilte on seal tuhandeid. Väga palju on pilte kus kõik tüdrukud teevad musisuud.*
- Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

- Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?
Oleneb kui populaarne keegi on. Kuigi väljakutsuvamad pildid lähevad meestele rohkem peale.
- Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?
• *Kõrge feimiga sõbra omaine ja populaarsus.....Ei oska öelda. Pole ise seda varianti proovinud.*
- Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?
• *Ei kometeeri ega hinda võõraid fotosid mitte kunagi.*
- Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.
• *Pole väga süvenenud nendesse populaarsetesse fotodesse, ei tea millised nad seal on.*
- Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?
• *Kui üritatakse pildil välja näha metsikult seksikas ning lõpp tulemusel on see lihtsalt üks labane pilt, siis kohe kindlasti mitte ei kisu häid punkte andma.*
- Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punkte väärt? Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust tunned või kommenteerida sa ilusti ka täiesti võõraid?
• *Ei kasuta rate.ee'd juba pikemat aega ning heal juhul võin komenteerida ja hinnata mõnda sõpra kui mul on midagi pildi kohta öelda.*
- Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?
• *Mitte väga tihti ei kommenteeri fotosid ega anna punkte.*
- Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?
• *Jah kunagi ammu kirjutasin midagi inetut, aga ei mäleta mis põhjusel.*

Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

- Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?
• *Mõnele poisile kindlasti läheb korda kui paljud teda imetlevad.*
- Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.
• *Ei oska öelda millised poisid need mulle kõige enam meeldivad. Oleneb isikust kes pildil on ja kui hea ta välja näeb jne...See kõik oleneb, ma ei saa öelda täpselt millised pildid mulle meeldivad.*
- Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?
• *Kindlasti üks jubedamaid asju on kui mehed ennast alt pildistavad, lõug üles poole. Või üritavad oma keha demonstreerida ning kahjuks ei näe see alati nii hea välja, et kõik seda nägema peaks.*
- Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?
• *Oleneb kuidas kunagi. Ei ole nii oluline, kas nad on minust vanemad või ühe vanused. Kui tegemist läheda kambajõmmiga, siis pole ju vahet.*

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida?

Ei.

(T9, 12) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1.intervjuu sissejuhatav osa

- Kui vana sa oled?
• *Ma olen 12.aastane.*

Kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?

Mul ei ole eriti palju sõpru, kuna iga inimene ei saa sober olla. Sõbraks ma pean sellist inimest, kellega saab rääkida kõigest ning kellega on usaldus.

- Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalil?
- *Rate.ee-s on mul suhteliselt vähe sõpru, sõbralistis on küll palju, kuid nad kõik seal ei ole sõbrad.*
- Kui kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?
- *aastat on mul rates konto olnud*
- Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?
- *Kuna minu sõbrannadel oli, siis mõtlesin ka endale rate.ee-sse kasutaja teha.*
- Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaalil? Millist?
- *Kasutan orkut.com-i, kuid ma ei pea päris samalaadseks.*
- Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?
- *Rates meeldib olla see, et on päris kaua juba olnud. Seal on toredad naerunäod. Ja muidugi eesti keeles.*

2. Sõprade leidmine rate.ee's

- Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
- *Sõbralistis on mul umbes üle 300 inimese.*
- Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
- *Mõned on teiste sõprade kaudu lisatud, osad on ise lisanud. Alguses, kui sinna kasutaja tegin, lisisin ise ka päris paljusid oma sõbralisti.*
- Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
- *Tavaliselt sealt tulnud tutvused kaua ei kesta ning seetõttu on neid tutvusi vähe.*
- Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
- *Väga vähe täitsa uusi tutvusi olen saanud, kuna ma olen kehv suhtleja.*
- Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?
- *Perekonnast pole seal kedagi. Sugulasi on paar tükki ning lähedasi sõpru on umbes neli. Ülejäänud seltskond on seal selline, keda põgusalt tean.*
- Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tuttavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-ö offline elus tihedalt suhtlema?
- *Ei ole kellegagi tihedamalt suhtlema hakanud.*
- Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?
- *Tavaliselt ma mõtlen, et kas ma tean seda inimest ja kui natukenegi tean, siis üldjuhul ma lisan ikka vastu. Kuid kui on mõni, keda absoluutselt ei tea, siis mõtlen kauem, aga välismaalasi (eriti türklasi) ma tavaliselt vastu ei lisa.*

- Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?

- *Rate.ee keskkonnas olen ma ise enamus kontakte lisanud.*

3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

- kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?
- *Hetkel on mul seal 4 fotot.*
- Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?
- *Umbes iga 3-4 kuu tagant vahetan neid, kui juhtub mõni normaalne pilt tulema. Uue pildi panen tavaliselt sellepärast üles, et eelnev pilt tundub vana.*
- Kui tihti tunnend, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?
- *Väga harva tahan muuta pilte, sets ei käi seal enam eriti tihti.*
- Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada? Miks see raske on? (kui on raske)
- *Vahel on küll raske valida, millist pilti teistele näidata, sest harva tuleb mõni hea pilt.*
- Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?
- *Pilt, mida rate.ee-sse üles panna peaks olema selline, mis näitab inimese olemust või mõnda tegevust.*

- Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad?
- *Kellegi kommentaarid mind küll ei mõjuta, sest iga inimene teab ise, kas kommenteerida või mitte.*
- Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?
- *Ei lähtu üldse, sest mind väga ei huvita feim või midagi taolist.*
- Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on?
- *Hetkel minu piltidest kolm pilti on must-valged ning nendel piltidel ma pole täispikkuses peal. Üks pilt on koos hobusega, kus me seisame viljapõllu ääres.*
- Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?
- *Enamustel olen mina peal, rohkem mu nägu. Viimasel olen koos hobusega.*
- Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?
- *Kahel pildil vaatan kaamera poole, ühel hoiaksin nagu käega peast kinni ning viimasel ratsutan.*
- Kus need pildid tehtud on?
- *Üks pilt on sõbranna pool tehtud, kaks tükki kodus ning hobusega pilt on tehtud tallis (isa sõbra juures, kellel on hobused).*
- Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musi? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)
- *Kahel pildil vaatan kaamerasse, aga ühel neist naeratan, teisel olen tõsine. Ühel pildil on silmad kinni ning hobusega pildil vaatan tõsiselt kaamerasse.*
- Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid?
- *Mulle meeldivad need pildid iseendale, sellepärast olengi need valinud.*
- Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/üksi? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?
- *Tavaliselt olen ma piltidel ükski, vahel ka oma vennaga ning hobustega.*
- Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal?
- *Mul on tavaliselt suhteliselt ükskõik, mida minu fotode põhjal arvatakse, kuid võib olla mõni võib nende piltide põhjal arvata, et olen ülbe, kuna mõnel pildil olen tõsine.*
- Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?
- *See mida teised minu fotodest arvavad pole väga oluline. Minu jaoks olulisem on see, et pildi vaataja saaks aru, kes ma olen ja mis mulle meeldib.*
- Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- *Ei.*
- Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?
- *Jah, olen püüdnud, proovisin rohkem meikida.*
- Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?
- *Ei.*
- Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?
- *Väga paljastavaid või kui olen pildile ebaloomulikus poosis jäänud.*
- Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!
- *Minu sõbranna pildid on silma jäänud, kuna need on julged. Ise ma selliseid üles ei paneks, aga mulle meeldib kui inimene julgeb erineda teistest. Ning mulle meeldivad ka väga hea ja ilusa valgusega pildid.*
- Mis on nendel fotodel kujundatud?
- *Nendel piltidel on kujutatud teda ennast ja tähelepanu on pööratud taustale.*

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

- Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuete ja reeglitega?
 - *Väga pole kursis reeglitega, tean seda, et ei tohi reklaame teha.*
 - Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ees üles laadida?
 - *Ma arvan, et kõiki pilte ei tohiks üles riputada. Näiteks mõned ülipaljastavad või mingid alkoholiga pildid ei tohiks minna üles.*
 - Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?
 - *Ma pole küll moderaatoriga ühendust võtnud, aga teinekord ajab närvi küll, kui ei saa välja valitud pilti üles panna.*
 - Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“
 - *Tüüpilised on sellised fotof, kui tüdrukud teevad musinägusid.*
 - Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub? Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?
 - *Tundub et jäljedatakse mõnd feimi, sest pildid on sarnased. Väga palju on minu arvates noorte tüdrukute musinägudega pilte.*
- Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?
- Võimalikult oma naiselikkust välja tuues saavad nad kindlasti populaarseks.*
- Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?
 - *Väljakutsuvalt poseerivad tüdrukud saavad kindlasti populaarsemaks.*
 - Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?
 - *Ma pole kindel kes kuidas populaarsust võidab, sest pole selle feimi asjaga väga kursis, kuid mingil määral võib see siiski populaarsust suurendada.*
 - Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?
 - *Mul polegi kombeks kommenteerida või hinnata, aga kui pilt on tõesti hea, ilusa vagusega või kena hobusega (naeratab arglikult) siis küll.*
 - Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.
 - *Need tüdrukud peaksid olema rõõmsad.*
 - Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?
 - *Häid punkte ei anna kindlasti näiteks kui pildi all olev tekst on ülbe alatooniga või kui pildil olev isik on ilmelikus poosis (näiteks jalad karkis või midagi), siis ma kõrgeid punkte ei anna. Tavaliselt ma ei hinda siis üldse, sest ei taha halbu punkte ka anda.*
 - Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punkte väärt? Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust tunned või kommenteerida sa ilusti ka täiesti võõraid?)
 - *Sõpradele annan ma häid punkte ja kommentaare siis kui mulle pilt väga meeldib (ilus valgus, hea hetke emotsioon), aga võõraid ma tavaliselt ei kommenteeri ega hinda.*
 - Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?
 - *Üldiselt väga harva kommenteerin ja jagan punkte.*
 - Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?
 - *Ei ole kunagi kellelegi negatiivseid kommentaare kirjutanud..*

Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

Ma arvan, et poisid peaksid üles laadima selliseid ilusaid ja näiteks ülekonnas või fotograafi juurets tehtud pilte.

- Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?

- *Oleneb poisist kes vajab populaarsust kes mitte. Olen tähele pannud, et päris paljudele läheb see populaarsus vägagi korda.*
- Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.
- *Mulle meeldivad sellised viksid ja viisakad, näiteks ülikond või siis mõni hea hetk, näiteks keegi hüppab.*
- Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?
- *Kui poiss on pildil ülbe hoiakuga või pilt on väga halva kvaliteediga, siis ma pole kindlasti nõus häid punkte andma.*
- Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?
- *Ma ei kommenteerigi poiste pilte tegelikult (punastav naeratus)*

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida? *Ei.*

(P10, 12) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1. intervjuu sissejuhatav osa

· *Kui vana sa oled? 12*

Kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?

· Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalil?
200-300

· Kui kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?
2a

· Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?
suhtlus, uued inimesed kisuvad seda kohta külastama.

· Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaalil? Millist? *Orkut, facebook, http://d7.e-x7.com/*

· Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?
Eestimaine, kohalikud inimesed

2. Sõprade leidmine rate.ee's

· Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?
256

· Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?
Päriselust või jututubadest

· Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?
Vähestega oma tuttavatest

· Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?
Üksikud inimesed

· Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?
Mõned üksikud, vennad on

· Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tutvavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-ö offline elus tihedalt suhtlema?
Jah ikka olen. Sattusime ühte klassi õppima hiljem

· Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?
Inimese "tegevused", käitumine, pildimaterjal

· Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?
Mina ise olen aktiivsem

3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

· kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?

Neli pilti ainult. Ükspäev tegin suurpuhastust ja võtsin enamuse maha.

· Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?

Kui saab tehtud uusi reidikaid, siis riputan kohe ülesse.

· Kui tihti tunned, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?

Iga päev thaks muuta. See ju lahe kui sõbrad näevad, mis teen.

· Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada? Miks see raske on? (kui on raske)

Niipalju pilte tahaks panna ülesse, aga niiväike limit ei võimalda.

· Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?

Vaatan alati kas pilt on korralik, tuunitud, huvitav. Ja siis panen ülesse.

· Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad?

Jah, ikka mõjutab. Ma ju nende pärast seda kõike teengi.

· Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?

Eriti mitte

Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on?

· Kes või mis nendel pildidel kujutatud on?

Mina mingis tegevuses või poosis olen kujutatud suures plaanis

· Mis tegevust nendel pildidel kujutatakse?

FUN on igal pool, kui sõpradega pildistamist korraldame.

· Kus need pildid tehtud on?

Enamasti õues on kõik minu pildid tehtud, sest hängime ringi ja klõpsutame

· Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse? Teed sa kaamerale musi? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)

Teen lollusi or lihtsalt nalja

Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid?

Valisin need pildid, sest need on täis Fun-i ja chill out-i.

· Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/ükski? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?

Tavaliselt valin pildid kus olen mina ükski.

Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal?

No sellised tegelased võik arvata, et olen Fun ja seltskondlik inimeme (arvestame profiili ka)

· Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?

mitte eriti tähtis

· Kas oled pildidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?

Ei ole püüdnud

· Kas oled tahtnud pildidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?

· Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?

· Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?

Paljastavaid või rumalaid

· Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!

Ilusti tuunitud pildid, huvitavad tegevused. Sellised on kõige rohkem pilku püüdnud.

· Mis on nendel fotodel kujundatud?

Mõnel on kujutatud nn. extreemsport, ilus loodus

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

· Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuete ja reeglitega?

Natukene, piisavalt et enda pilte üles saada

· Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ees üles laadida?

Piirangud peavad olema! Muidu ei annaks neid pilte üldse vaadata.

· Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?

Ei ole

· Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“

Tavaline rate pilt on isetehtud foto iseenedast..

· Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub? Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?

ei ole täheldanud, ei hoia silma peal feimil

Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

Kindlasti arvavad tüdrukud et peavad panema üles seksikaid ja paljastavad pilte et poistele mõjuda.

· Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?

Väljakutsuvad tüdrukud on kindlasti populaarsemad.

· Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?

ei aita

· Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?

kommin aint sõprasad, teised mind ei huvita.

· Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.

· Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma?

Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?

Punkte ei anna tüdrukutele kes on liiga väljakutsuvad, paljastavalt riides.

· Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punkte väärt?

Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hindeid saada? (annad sa positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks annan ainult oma sõpradele, keda sa koolist/kodust.

Täiesti võõraid kommenteerida, siis peaks ta olema ilus ja fun ja korralik

· Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?

Harva kommenteerin teiste fotosid.

· Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?

Mõnikord ikka annan negatiivseid kommentaare ja hindan halade punktidega, kadedus või tigusus tuleb hooti peale.

Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

Ma ei oskagi öelda, millised peksid olema poisid. Ma väga neid ei vaata.

· Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?

Noortele poistele kindlasti läheb korda rate populaarsus. Minust noorematele, kes alles endale konto teevad.

· Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.

Vanemad poisid autodega meeldivad mulle väga.

· Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma?

Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?

Joonud näoga või joomingupilte ei kiida heaks ja pigema ei hinda.

· Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?

Vanemate pilte kommenteerin, sest ma ise hängin ringi vanemate poistega.

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida?

(P11, 11) intervjuu-vaatluse transkriptsioon

1. intervjuu sissejuhatav osa

· Kui vana sa oled?

11

Kas sul on palju sõpru? Keda pead sõbraks?

· Kui palju on sul sõpru rate.ee suhtlusportaalis?

120

· Kui kaua sul on rate.ee-s profiili olnud?

1 aasta vist on olnud see konto.

· Mis on peamine põhjus, miks sa otsustasid rate.ee'd kasutama hakata?

Kõik sõbrad kasutavad seda ja seal on huvitav teiste pilte vaadata.

· Kas kasutad ka mõnda teist samalaadset suhtlusportaali? Millist?

Ei tea teistest samasugustest kohtadest midagi.

· Mis on sinu arvates rate.ee keskkonna eelised teiste samasuguste keskkondade ees? Mis sulle rate.ee keskkonnas kõige rohkem meeldib?

Rates on kõik mugav ja arusaadav. Kõige rohkem meeldib kommenteerida.

2. Sõprade leidmine rate.ee's

· Kui palju inimesi on sul rate.ee sõbralistis?

50

· Kuidas need inimesed on sinu võrgustikku sattunud?

Olen nendega erinevatel üritustel kohtunud.

· Kui paljudega oled tutvunud rate.ee kaudu?

Umbes 20

· Kuivõrd oled saanud uusi tutvusi oma sõprade (ja omakorda nende sõprade) võrgustiku kaudu?

Natuke ikka olen

· Kui paljud nendest kontaktidest on kas sinu pereliikmed, sugulased, väga lähedased sõbrad ja paljud lihtsalt sellised, keda põgusalt tead?

5 konkreetset

· Kas oled saanud sotsiaalsete võrgustike vahendusel tuttavaks inimestega, kellega hiljem oled hakkanud n-ö offline elus tihedalt suhtlema?

Veel mitte. Loodan, et tulevikus leiab mõne sellise.

· Mille alusel sa inimesi oma võrgustikku lisad? Kui sulle tuleb sõbrakutse, siis millest lähtud otsustamisel kas lisada see kontakt sõbraks või mitte?

Vaatan, kas meil on ühiseid sõpru või huvisid. Pilt on ka otsustav.

· Kas enamus kontakte oled sa ise lisanud või lisatakse rohkem sind?

Enamuse olen ise lisanud

3. küsimused küsitleja isikupära edasi andmise kohta rate.ee võrgustikus

· kui palju fotosid sul pragu rate.ee-s üleval on?

68 pilti on albumites kokku

· Kui tihti lisad oma profiilile uusi fotosid? Miks?

Kui mingi huvitav üritus on toimunud ja seal pildistatud, siis lisan mõned ägedamad fotod ka teistele vaatamiseks.

· Kui tihti tunned, et tahaksid muuta oma fotosid rate.ee kontol?

Mitte eriti tihti ei teki tunne, et tahaks fotosid muuta. Saab ju neid seal ka kustutada.

· Kuidas sulle tundub, kas sul on raske valida endast fotosid, mida rate.ee'sse riputada? Miks see raske on? (kui on raske)

ei ole raske sobivaid pilte valida.

· Mille alusel sa teed valiku, et milliseid pilte üles panna ja milliseid mitte?

Vaatan, et millised fotod on ägedamad või noh kui hästi on välja tulnud.

· Mõjutab su valikut näiteks teadmine, milliseid pilte tõenäoliselt sinu sõbrad kommenteerivad?

Kindlasti mõjutab see minu valikut, mida sõbrad arvavad.

· Kuivõrd lähtud piltide valimisel näiteks sellest, millised pildid sinu sõpradel või kõrge feimiga kasutajatel üleval on?

Ei lähtu sellest.

Palun kirjelda mulle oma sõnadega, neid pilte, mis sul praegu kontol üleval on?

· Kes või mis nendel piltidel kujutatud on?

Suures plaanis olen mina nende piltide peal midagi tegemas.

· Mis tegevust nendel piltidel kujutatakse?

Pidudel tehtud tegevused või siis kusagil hängimisest.

· Kus need pildid tehtud on?

Igal pool on pilte tehtud.

· Millises poosis sa neil fotodel oled? (Naeratad sa kaamerasse?

Teed sa kaamerale musi? Oled sa fotol tõsine? Sa ei vaata otse kaamerasse?)

igas poosis, eest tagant, actionis jne.

Palun põhjenda, Miks oled valinud just need pildid?

· Millised on tavaliselt sinu profiilil olevad fotod? Mis seal kujutatud on – sina koos sõpradega/perega/üksi? Oled sa poseerinud koos oma lemmik mänguasjadega, lemmikasjadega, tegemas midagi põnevat, vms?

Mina koos sõpradega peamiselt. Enamasti ei poseeri. Pildid tulevad kuidas nad ägedad on.

Kui mõni rate.ee kasutaja, kes sind ei tunne, vaatab su fotosid – mis sa arvad, mida ta võiks sinu kohta arvata ainult nende fotode põhjal?

· Kui oluline on sinu jaoks see, et sinu fotode vaatajad arvaks, et fotol olev tüdruk/poiss on lahe/seksikas/trendikalt riides/?

Ei ole oluline

· Kas oled piltidel püüdnud vanem välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?

ei

· Kas oled tahtnud piltidel naiselikum välja näha? Kui jah, siis kuidas sa püüdsid seda saavutada? Mis sa selleks tegid?

Ei ole püüdnud, väga ei huvita sellised asjad

· Kas oled end püüdnud näidata poisilikuna?

No kuule, ma ju olengi poiss, kuidas siis veel saaks rohkem poisilik olla?

· Milliseid pilte sa endast mitte kunagi üles EI paneks?

alasti

· Millised teiste kasutajate fotod sulle on rate.ee-s surfates silma jäänud, mis sulle tõesti muljet avaldavad. Põhjenda!

Neid teiste kasutajate fotosid on palju. Ei oska ühtegi välja tuua, mis oleks kohe eriti silma jäänud.

· Mis on nendel fotodel kujundatud?

Fotodel on ikka isikud midagi ägedat tegemas

4. küsimused visuaalse enesepresentatsiooni kohta Rate.ee võrgustikus

· Kui hästi oled kursis rate.ee keskkonnas fotodele esitatavatest nõuete ja reeglitega?

Kas nendel on ka mingid nõuded?

· Kas sinu arvates on fotodele esitatavad nõuded vajalikud või peaks saama üles riputada kõiki pilte? Kui ei, siis milliseid pilte sinu arvates ei tohiks lasta rate.ees üles laadida?

Iga ühe maitse asi mida üles riputab

· Kas oled moderaatoriga ühendust võtnud, et tahaksid nii väga pilti üles panna, aga mittevastavuses reeglitega, ei lasta?

Ei ole sellist asja veel juhtunud.

· Palun kirjelda mulle, milline on sinu arvates üks „tavaline rate.ee foto“

Rate fotod on mina - pildil, ja üldiselt alati toimub midagi ägedat.

· Kuidas sulle tundub, kas teised rate.ee kasutajad püüavad oma fotodel näiteks jäljendada seda, mida teevad kõrge feimiga kasutajad või need, kes on

populaarsuse edetabelitesse jõudnud? Kui jah siis: mille põhjal sulle nii tundub?

Kindlasti mõni vast üritab kedagi jäljendada. Nad ei oska ise lihtsalt popid olla. Tahavad ühesuguseid pilte teha.

Milliseid fotosid on sinu arvates rate.ee's väga palju?

Kõiki fotosid on seal väga palju.

Mis sa arvad, milliseid fotosid peaksid tüdrukud üles riputama, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

· Kuidas sulle tundub, kas rate.ee's saavad populaarseks tüdrukud, kes poseerivad fotodel väljakutsuval või pigem tagasihoidlikud tüdrukud?

Pigem väljakutsuvalt poseerivad tüdrukud saavad populaarsemaks.

· Mis sa arvad, kas populaarsust aitaks tõsta see kui poseeritakse fotol koos kõrget feimi omava sõbraga?

Ei tea, peaks proovima.

· Millistele tüdrukute fotodele annad häid kommentaare ja kõrgeid punkte sina?

Ilusatele tüdrukutele annan alati häid kommentaare ja punkte.

· Millised on need tüdrukud seal fotodel? Palun kirjelda neid.

Sellised kenakesed, kes mulle meeldivad.

· Millised on need tüdrukud fotodel, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma? Kuidas need tüdrukud end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, kuidas on nad riides, millistes poosides nad on, kellega koos nad fotodel on, vms?

Kui mulle mõni pilt ei meeldi, siis peab olema isik ikka väga inetu, et talle kehv hinne anda. Tavaliselt siis ei hindagi.

· Mille järgi sa otsustad, kas foto on häid kommentaare ja kõrgeid punkte väärt?

Milline see foto peab olema, et sinu käest häid hinneid saada? (annad sa

positiivseid hinnanguid ja kõrgeid punkte näiteks annan ainult oma sõpradele

· Kui tihti sa üldse teiste kasutajate fotosid kommenteerid ja punkte annad?

Igapäevaselt käin teiste fotosid kommenteerimas, kui kodutööd tehtud ja muidu igav on.

· Oled sa kunagi teistele ka negatiivseid kommentaare kirjutanud või vähe punkte andnud? Kui jah, siis mis oli selle põhjus?

Ei ole kunagi kellegile negatiivseid kommentaare jaganud ja halbu punkte andnud.

Mis Sa arvad, milliseid fotosid peaksid endast üles riputama poisid, et rate.ee keskkonnas populaarseks saada?

Nupukad poisid nuputavad alati välja, mis on äge.

· Kuidas sulle tundub, Kas poistele läheb üldse korda rate.ee keskkonnas populaarsus?

Enamusele poistest pole vahet millised pildid ülesse lähevad, peaasi, et oleks ägedad.

· Millised on need poiste fotod, mis sulle väga meeldivad? Kuidas need poisid seal fotodel välja näevad ja mida nad seal teevad? Palun kirjelda neid.

Kas ma võiks selle küsimuse vahele jätta, ma pole poiste vaataja

· Millised on need poiste fotod, kellele sina ei ole nõus häid punkte andma?

Kuidas need poisid end fotodel näitavad? Mis nad seal fotodel teevad, vms?

Need, kellega läbi ei saa, ei anna ma kunagi häid punkte.

· Kommenteerid sa pigem omavanuste poiste fotosid, või vanemate omi?

Rohkem kommenteerin omavanuste poistega. Suuremad hoiavad omaette.

5.küsimus lõpetuseks

Kas soovid ise midagi lisada, mida mina ei osanud küsida? Ei